

ffisersbladet

Tidsskrift for Befalets Fellesorganisasjon

nr. 7 desember2007 • årgang 60

Hovedtema:

FORSVARSSTUDIEN 07

Nye M 109 vogner
til Rena s.52-54

Nytt skytefelt for
spesialjegerne s.60-61

Hercules i motvind
s.64-67

ffisersbladet
1947-2007 **60 år**

Pro Fokus T5

- Mini lykt på 11 cm og 72g.
- Lysstyrke på 62 lumen.
- Batteri levetid på 20 timer.

Pro Fokus

- Kraftig lykt på 13 cm og 144g.
- Lysstyrke på 65 lumen.
- Batteri levetid på 130 timer.

Pro Fokus T7

- Versting lykt på 14,5 cm og 187g.
- Lysstyrke på 117 lumen.
- Batteri levetid på 300 timer.

100 000 timer lystid!
100% støtsikker LED

Led Lenser er markedsleder i Verden på aluminium LED-lykter. De produserer kvalitetslykter med enestående kvalitet og innovativ design. Det er livstidsgaranti på LED dioden og 10 års garanti på lyktene.

Hodelykt m/Fokus & Dimmer

- Dimmbar fra 100% - 30%.
- Lysstyrke på 102 lumen.
- Batteri levetid på 100 timer.

Dykkerlykt Cree

- Dykker lykt på 16 cm og 232g.
- Lysstyrke på 72 lumen.
- Batteri levetid på 50 timer.

David Fokus oppladbar

- Oppladbar lykt på 11,5 cm og 170g.
- Lysstyrke på 67 lumen.
- Batteri levetid på 70 timer.

Offisersbladet

Nr. 7 – 60. Årgang
Organ for Befalets Fellesorganisasjon

BFO:

Postboks 501 Sentrum, 0105 Oslo
Telefon 23 10 02 20
Telefax 23 10 02 25
E-post: post@bfo.no
Internett: www.bfo.no
Besøksadresse: Karl Johans gate 12 j
(inngang fra Kirkegata)

Ansvarlig utgiver:

Didrik Coucheron

Redaktør:

Einar Holst Clausen

Redaksjon og abonnementsavdeling:
Se adresse for BFO
E-post: Offisersbladet@bfo.no
Tlf. abonnementsavdeling: 23 10 02 23
E-post: mona.eriksen@bfo.no

Tilsluttet Yrkesorganisasjonenes
Sentralforbund-Stat

Annonseansvarlig:

Karin Smedsrud karin@2punkt.no
Pb. 4636 Sofienberg, 0506 Oslo
Telefon +47 23 89 00 12
Mobil +47 98 20 54 16
Telefax +47 22 20 07 07

(Bekreftet opplag 2007: 10.500)

Signerte artikler representerer ikke nødvendigvis
BFOs mening. Forfattere er selv ansvarlig for
innholdet og de meninger som fremholdes.
Usignert innhold er redaksjonelt.

Utgivelsesplan 2008:

Nummer	Matr.frist	Utgivelse
Nr. 1 februar	15.01	08.02
Nr. 2 mars	07.03	19.03
Nr. 3 mai	25.04	09.05
Nr. 4 juni	06.06	20.06
Nr. 5 august	15.08	29.08
Nr. 6 oktober	26.09	17.10
Nr. 7 desember	21.11	05.12

Grafisk produksjon:

Design: 2punkt jeanette@2punkt.no

Trykk: LOS Grafisk

Bilder:

Hvis ikke annet er oppgitt, er bildene tatt
av Forsvarets Mediesenter.

Forside:

Fra vinterøvelse i Nord Norge.
Foto: FMS

Redaksjonen avsluttet:

7. desember 2007

Siste ord er ikke sagt

Etter en del reaksjoner på min siste redaktørspalte, føler jeg at jeg må presisere et par ting. Verken i redaktørens egen spalte, eller i artikler jeg skriver i bladet, er siste ord sagt. Som redaktør kommer jeg også i fremtiden til å gi uttrykk for min personlige oppfatning i aktuelle saker, både i min egen spalte og i artikler jeg eller andre skriver. Som i alle andre magasiner, blader og aviser, så er det redaktørens klare rett til å uttale seg fritt. Dette skal, og må ikke forveksles med organisasjonens offisielle standpunkter. For de kommer som vanlig til uttrykk i lederartikkelen til leder i Befalets Fellesorganisasjon, på de gule "BFO-informerer" sidene i bladet, samt på BFOs nettside www.bfo.no

Offisersbladet skal etter min mening være et levende medie, der alle skal få lov til å uttrykke sine meninger, og forhåpentligvis klare å glede, provosere, skape engasjement og debatt.

De av leserne som har et behov for avklaring, kan gå inn på www.fagpressen.no og søke på redaktørplakaten - lese den og bli kjent med innholdet.

Så til FS 07. Jeg var selv til stede under fremleggelsen i forsvarsbygget den 5. november, og ble imponert over den profesjonelle måten forsvarssjef Sverre Diesen, og leder av FS07, brigader Atle Bastiansen presenterte sin forsvarsstudie på. Innholdet er det nok mange som er uenige i. Det er satt av hele 8 sider til FS 07 i denne utgave av Offisersbladet, med plass til forsvarssjefen, generalinspektørene, og BFOs kommentarer. Uansett hva man mener om FS 07, så er det imponerende hvordan vår forsvarssjef nå har klart å kommunisere sitt budskap ut til samfunnet, og spesielt til våre politikere. Diesen vil bli stående som en av de få forsvarssjefer som har klart å tydeliggjøre forsvarrets status og fremtidige utvikling, på en slik måte at de politiske partier nå står i kø for å støtte opp om Forsvaret med økte bevilgninger.

Det som imidlertid ikke er fullt så imponerende, er at samfunnet, med i hovedsak politikere, samfunnsvitere og forsvarrets ledelse, har brukt det siste tiåret på å fortelle oss at den kalde krigen er over, og at vi ikke har noen tradisjonelle "fiender" lenger. Noe som selvfølgelig har resultert i manglende vilje og forståelse for de nødvendige bevilgninger, og derpå følgende forvitring av vårt forsvar. Det vil ta mange år å bygge det opp igjen, men hva skjer i dag? Russland er på god vei tilbake til den kalde krigen, med et stadig skarpere og kaldere forhold til USA. Den russiske bjørnen rører nå på seg igjen, med stadig flere jagerfly, strategiske bombefly og ubåter i og utenfor vårt territorium. Våre F-16 i Bodø "scrambles" stadig oftere, og flere av våre gamle ubåter er sendt nordover for å markere vår tilstedeværelse, selv om marinen ikke lenger skal være i Nord, men i Bergen. Forsvarssjefen har våknet opp, og advarer nå mot en økt trussel fra Øst. Du verden! Og plutselig var vi liksom tilbake til de "gode gamle dager" med et kjent trusselbilde, men dog med et nedbygd og knøtt lite forsvar.

God Jul & Godt Nytt År til dere alle sammen!

Einar Holst Clausen

Redaktør

holst.clausen@bfo.no

Fagpressen

OPPLAGSKONTROLLERT

UTENLANDSBEORDRING

VURDERER DU Å KJØPE BIL PÅ EXPORT?

VOLVO INTERNATIONAL CUSTOMERS SALES

er en internasjonal salgsorganisasjon som selger biler til diplomater og militære som er på flyttefot. Prisene er meget gunstige da bilene leveres rett fra fabrikk i Gøteborg. Vi har også mulighet til å levere biler i de fleste hovedsteder i Europa og USA. Bilene kan spesialtilpasses til de markeder de skal brukes/sluttbrukes.

VOLVO C30

Pris fra EUR 15 800 (1.6D - 110HK*)

- 1.6 - 100 HK
- 1.8 - 125 HK (Flexifuel)
- 2.0 - 145 HK
- 2.4 D5 - 180 HK, AUT.
- 2.5 T5 - 220HK
- 1.6D - 110 HK
- 2.0D - 136 HK

*Gj.sn.forbruk 4,9 l/100km. CO₂-utslipp 129 g/km.

VOLVO XC70

Pris fra EUR 28 075 (D5 185 hk, MAN.*)

- 2.5T AWD - 210 HK
- 2.4 D5 AWD - 185 HK

*Gj.sn.forbruk 7,6 l/100km. CO₂-utslipp 201 g/km.

VOLVO XC90

Pris fra EUR 31.340 (D5 185 hk, MAN.*)

- XC90 D5 - 185 HK, 5-SETER
- XC90 D5 - 185 HK, 7-SETER
- XC90 3.2 - 238 HK, 5-SETER
- XC90 3.2 - 238 HK, 7-SETER
- XC90 V8 - 315 HK, 5-SETER
- XC90 V8 - 315 HK, 7-SETER

*Gj.sn.forbruk 8,2 l/100km. CO₂-utslipp 217 g/km.

ONE WORLD, ONE MARKET

Velkommen til en informativ samtale med
Jon Bergersen, Tax-Free Sales tlf 22 88 26 05, mobil 901 35 280, fax 22 64 55 17
e-mail: jon.bergersen@bilja.no

bilja
Nordens største bilkjede

Redaktørens leder: Siste ord er ikke sagt ...	3
Voldsomt – men kontrollert.....	6
FS 07: Omstilling må lønne seg!.....	10
FS 07: Foran en ny forsvarsstudie.....	14
FS 07: Generalinspektørene	16
Leserbrev	18
Litt av hvert.....	20
Kjekt å ha – verdt å vite.....	21
Tilbakeblikk.....	23
BFO leder: Et styrket forsvar!.....	24
Gule sider.....	25
KAFO leder	38
BESO leder, presentasjon av nytt styre	38
Luftforsvaret på vei til Bodø.....	40
JAS Gripen.....	42
Luftkrigsskolens høstsoaré	43
Sølv i Military World Games 2007	44
Veien mot vinklene.....	46
Vellykket lederkonferanse	48
Artilleristene har tro på fremtiden.....	52
Halsbrekkende og realistisk øvelse.....	56
Nytt skytefelt for spesialstyrkene.....	60
Telemark bataljon.....	62
Herculesene på 335 skvadron i motvind ...	64
Tvil om årsak til sivile tap.....	68

10

56

60

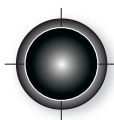

Adrenalinet koker både blant kursdeltakere og markører.

VOLDSOMT – MEN

Det ser brutalt ut. Det ser farlig ut. Men likevel går det bra.

Tekst og foto: Leif Inge Skagemo

- Noen blåmerker og noen små kutt må vi tolerere, men noen større skader er uakseptabelt.

Trond Mostue ved Hærens våpenskole (HVS) er øvingsleder når 17 deltakere på instruktørkurs massetjeneste barker sammen med nær 50 "opprørere" i Rena leir. Utstyrt med batonger, skjold, hjelmer og mye annet beskyttelsesutstyr skal deltakerne på sertifiseringskurset isolere den rasende folkemengden.

- For at deltakerne skal få kjenne litt på stresset og kaoset som kan prege en slik situasjon er det viktig at det blir så realistisk som mulig. Da kan det se voldsomt ut, sier kaptein Mostue.

Sikkerhetskonsentrører

For å kunne drive utdanning i massetjeneste i egen avdeling må instruktørene være sertifiserte i henhold til bestemmelser i nye UD 2-1, Forsvarets sikkerhetsreglement for landmilitær virksomhet. I november arrangerte TRADOK, ved våpenskolen, et sertifiseringskurs. En viktig årsak til at man må gjennom kurset, er for at man skal tilegne seg kompetanse om hvordan ivareta sikkerheten til alle involverte.

Isklumper flyr gjennom lufta. Rambukker av tre og metall støtes inn i den undertallige, militære enheten. En bergepanser brøyter vei gjennom barrikader og brennende bål. Samtidig koker det i hodet til kursdeltakerne når de slår tilbake.

- Kommunikasjon! Kommunikasjon! Det ropes høyt fra en av sikkerhets-

kontrollørene. Demonstranter brøler. Hunder bjeffer. Stormpanservogner ruser motorene før de raskt kjører noen meter frem.

Plutselig skjærer en skarp fløytyld gjennom lufta, og hele kampen stopper øyeblikkelig opp. Øvingsleder Trond Mostue, lett synlig i sin oransje refleksvest, tar fløyta ut av munnen og jogger inn mellom en container og en CV-90. Kombinasjonen av dårlig plass, mange folk, flere demonstranter som faller på det glatte underlaget og stressede kursdeltakere gjør situasjonen litt for risikabel. 30 sekunder senere er alle på bena, klare til ny dyst.

Grunnleggende risiko i alt

På sidelinjen står Sikkerhetsinspektøren i Hæren og ser på sammenstøtene. Øvelsen innebærer helt klart en viss risiko. For

Øvingsleder Trond Mostue gir tilbakemelding til kursdeltakerne etter gjennomført øvelse.

Øvingsleder har stoppet øvelsen i et lite øyeblikk for å gi faglige tips til kursdeltakerne.

Sikkerhetsinspektør Rune Jensen (t.v.) diskuterer sikkerheten knyttet til massetjenesteøvelsen med Trond Mostue.

Sikkerhetsinspektør Rune Jensen mener gode holdninger til sikkerhet er nødvendig for å unngå skader i risikofylte aktiviteter.

Det går hardt for seg når instruktører læres opp i massetjeneste. Sikkerhetskontrollører i oransje vester er aldri langt unna.

KONTROLLERT

utenforstående uten kunnskap om militær massetjeneste og øvingsorganiseringen, vil det nok se svært farlig ut. Likevel er ikke Hærens mann på sikkerhet, Rune Jensen, særlig bekymret.

- Fra sidelinjen virker håndteringen av denne øvelsen veldig god og tillitsvekkende, sier Jensen.

- Det gleder meg at en øvingsleder har et så bevisst forhold til sikkerheten som i dette tilfellet, sier han etter at Mostue har gått gjennom sikkerhetsopplegget for øvelsen.

- Det ligger en grunnrisiko i det meste vi driver med, og det må vi forholde oss til. Det viktige er at vi tenker gjennom mulige farer på forhånd, vurderer risikoen og gjør tiltak for å minimere risikoen. Gode holdninger til sikkerhet i forbindelse med militær aktivitet er helt nødvendig.

Kompetanse

Trond Mostue er hovedinstruktør i massetjeneste og nærkamp ved Hærens våpenskole. Han har i flere år spesialisert seg i disiplinene og har dermed tilegnet seg solid kompetanse og erfaring.

- For å minimere risiko i forbindelse med alle typer øvelser og aktiviteter er kunnskap og kompetanse essensielt. Man må kunne faget sitt for å være i stand til å vurdere hva som kan gå galt. Dette kan videre overføres til de fleste typer aktiviteter vi holder på med i Forsvaret, påpeker oberstløytnant Jensen.

Mestring

Mens mobben presses lenger og lenger bak av den utstyrsmessig overlegne militære avdelingen stiger tenningsnivået blant både opprørere og kursdeltakerne. Slagene mot

opprørerne sitter løst, mens markørene fra Kongens Garde tar i bruk både kreative og til dels skumle redskaper. Når to markører løfter opp et utplassert veiskilt for å bruke som rambukk, griper en av de ti sikkerhetsinspektørene inn.

- Nå koker det i en del hoder her, konstaterer sikkerhetsinspektør Jensen med et smil, i trygg forvisning om at ti kompetente sikkerhetskontrollører er sju mer enn det som kreves i UD 2-1.

- Det er viktig at personellet som kanskje skal utøve disiplinen skarpt en annen gang har fått kjenne litt på den følelsen før det blir alvor. Har de opplevd følelsen av mestring vil den være gull verdt om det en gang skulle bli alvor.

Og hvordan endte massetjenesteøvelsen? Med blide fjes, solide håndtrykk, en del blåmerker – men ingen skader.

*Offisersbladet ønsker
alle sine lesere en gledelig jul
og et riktig godt nytt år!*

NFF grunnlagt 1963

NFF Norsk Flytteforbund

AA Flyttetjenester AS

Vestby Østre, 2420 Trysil
Tel 62455300
Faks 62455301
flytte@aaflytt.no

Christiania Transport-Bureau AS

Ensjøvn 12,
0655 Oslo
Tel 22683107
Faks 22681107
rolfj@christiania-transport.no

Hasselberg Transport AS

Håndverkervn 8,
9018 Tromsø
Tel 77633333
Faks 77635558
firmapost@hasselberg.no

Kongstein & Sønn AS

Thranesgt 2,
3187 Horten
Tel 33041128
Faks 33043324
post@kongstein.no

Kristiania Visergutkontor AS

Verkseier Furulundsv 21,
0668 Oslo
Tel 22151555
Faks 22151563
visergut@kvk.no
www.kvk.no

Kaarvands Transport

Brøttemsvæien 147,
7072 Heimdal
Tel 72889500
Faks 72889501
post@kaarvands.no

Rekdal Transport AS

Breivika Industriv. 41,
6018 Ålesund
Tel 70143070
Faks 70155007
post@rekdal-transport.no
www.rekdaltransport.no

Skullerud Flyttebyrå AS

Råbekk svingen 1 A,
1617 Fredrikstad
Tel 69392000
Faks 69397340
firmapost@skflytte.no
www.skflytte.no

H K Solberg AS Transport

Boks 4033,
4606 Kristiansand,
Tel 38044111
Faks 38044315
post@hk-solberg.no
www.hk-solberg.no

Stavanger Flyttebyrå AS

Dusavikveien 21,
4007 Stavanger
Tel 51530475
Faks 51524907
stavanger.flyttebyra@c2i.net

Vinjes Transport AS

Østre Rosten 98 B,
7075 Tiller,
Tel 72900900
Faks 72900939
flytting@vinjes.no
www.vinjes.no

Wergeland AS

Hjortlandsveien 1,
5134 Flaktveit
Tel 55535600
Faks 55535640
wergeland@wergeland.biz
www.haukedal.no

Zachariassen

Transport&Flytteservice as

Straumfjellsvn 9,
5353 Straume
Tel 5631 2121
Faks 5631 2120
info@zachariassen-transport.no
www.zachariassen-transport.no

**FLYTTHING ER EN TILLITSSAK
– SE ETTER NFF LOGOEN**

NFF Norsk Flytteforbund
– Når kvalitet og service teller

www.flytteforbund.no • nff@flytteforbund.no • Postboks 13 Hovseter, 0705 Oslo

Omstilling må lønne seg!

Befalets Fellesorganisasjon (BFO) har vært kritisk til de omfattende endringene som hvert fjerde år foreslås av Forsvarssjef og Forsvarspolitiske utvalg ifm arbeidet med langtidsmeldingen. Felles for disse studiene/utredningene er i stor grad å få samsvar mellom pålagte oppdrag, tildelte ressurser gjennom endringer i vedtatt struktur. En annen fellesnevner er at begge parter ønsker langsiktige forutsigbare rammer. En tredje fellesnevner er at målene ikke oppnås med nye krav om endring. Situasjonen blir stadig mer kritisk – nå er grensen passert, men ingen tør å si det!

BFO har i mange år krevet at omstillingen må lønne seg for å kunne gjennomføres. Historien viser at Staten har tapt betydelige verdier som følge av endringer i trusselbilde – endringer som synes å akselerere og nettopp dette er et stort tankekors. Bare de siste 8-10 årene har vi nedlagt strukturer og omstilt for over 15 milliarder kr, for ca 2 milliarders innsparing på driftssiden. Langsiktige gevinster går tapt, som følge av at nye endringer iverksettes før gevinstene kan realiseres. Konsekvensen av dette er et Forsvar i krise når det gjelder ressurser og arbeidsmiljøbelastning sett opp mot forutsigbarhet og leveranseevne.

FORSVARETS OMSTILLING I ET HISTORISK PERSPEKTIV

St meld nr 16 (1992-1993) satte i gang en omfattende omstillingsprosess, med dyptgripende endringer i Forsvarets styrkestruktur og fredsorganisasjon. Regjeringens politikk vil bidra til at Forsvaret utvikles mot et

langsiktig mål som er nøye avstemt i forhold til de oppgaver Forsvaret skal løse.

"Resultatene så langt gir et godt utgangspunkt for Forsvarets fremtidige virksomhet, men utfordringer innenfor personell, materiell-investeringer, trening og øving gir ikke rom for overføring fra drift til investering"

St meld nr 22 (1997-1998) konkluderte med at Forsvaret er grunnpilaren i regjeringens sikkerhetspolitikk og skulle kunne forsvare hele landet mot militære angrep, herunder krisehåndtering av varierende omfang. *"En forsiktig årlig vekst i forsvarsbudsjettene, kombinert med særskilte bevilgninger og fortsatt omstilling legger grunnlaget for å opprettholde et troverdig forsvar"*

St.prp. nr. 45 (2000-2001) sier Forsvaret skal kunne håndtere mindre angrep mot norske interesser eller ansvarsområder, men sammen med våre allierte kunne møte større angrep

mot Norge. *"Omleggingen av Forsvaret i perioden 2002-2005 vil være meget krevende. Derfor må Forsvaret gis forutsigbare rammevilkår og tilføres flere nye virkemidler for å sikre at omleggingen kan gjennomføres som planlagt"*.

St.prp. Nr. 42 (2003-2004) sier at Norges sikkerhet bare kan trygges gjennom et forpliktende internasjonalt samarbeid, der FN danner den overordnede rammen og NATO utgjør en hjørnestein for norsk sikkerhet. *"I sum tilsier endringene i de sikkerhetspolitiske omgivelser og i Forsvarets øvrige rammevilkår at omleggingen i retning av et moderne og fleksibelt forsvar, der oppgaver, struktur og ressurstilgang er i balanse, må fortsette. Dette forsvaret er i ferd med å ta form, og de forslag og tiltak som fremmes gjennom denne proposisjonen vil i betydelig grad bidra til dette"*.

Forsvarsstudie 07 (FS 07) er utarbeidet innenfor rammen av overordnede sikkerhetspolitiske rammer. FS 07 legger særlig vekt på perioden 2009-2012 og har lagt følgende til grunn:

- Å sikre nasjonalt beslutningsgrunnlag gjennom tidsmessig overvåking og etterretning.
- Å håndheve norsk suverenitet og ivareta norsk myndighetsutøvelse på avgrensede områder.
- Å forebygge og håndtere episoder og sikkerhetspolitiske kriser i Norge og norske områder.

"Forsvarsstudiens forslag til forsvarsstruktur tar utgangspunkt i Norges sikkerhetspolitiske og strategiske stilling, og de utfordringer vi står overfor i våre egne nærområder. Noen av disse utfordringene må vi som en suveren stat kunne mestre alene. Stilt overfor en trussel om omfattende militær aggresjon fra en annen stat vil vi imidlertid raskt bli avhengige av alliert hjelp. Allianseavhengigheten må derfor gjenspeiles i Forsvarets utforming, og dette er reflektert i studiens forslag til

forsvarsstruktur. Dermed har strukturen også de kvaliteter som best setter oss i stand til å løse den siste av Forsvarets dimensjonerende oppgaver, nemlig å delta sammen med våre allierte i internasjonale operasjoner andre steder i verden”.

Forsvarspolitisk utvalg (FPU) har som hovedparole ”Et styrket Forsvar” og mener at den vedvarende nedbygging av Forsvaret ikke er forenlig med det grunnleggende og tidløse ansvar for å skape sikkerhet for staten, befolkningen og samfunnet, og beskytte og fremme nasjonale verdier og interesser. I denne perioden må Forsvaret innrettes mot oppgavene nasjonal krisehåndtering, kollektivt forsvar og internasjonale operasjoner. Ambisjonsnivået for oppgaven knyttet til utøvelse av myndighet videreføres. Samtidig er det en forutsetning at Forsvaret har betydelig evne til overvåking og etterretning.

Forsvaret kan ikke levere etterspurt vare

Hæren er den største bidragsyteren til internasjonale operasjoner. Hærens fremtidige størrelse kan levere en mekanisert kompanistridsgruppe som et kontinuerlig bidrag. Alternativt kan man sette inn en bataljonsstørrelse i et meget kort tidsrom (2 x 6 mnd) i en gitt situasjon. Dette er ikke i tråd med Regjeringens ambisjon om å kunne stille med en bataljonsstørrelse over tid. Det er videre beklagelig at FS 07 legger opp til en periode ute og fire perioder hjemme - det er kun FS 07 som definerer 1:5 på denne måten. Hæren sliter allerede i dag med stor arbeidsbelastning og det forefinnes flere vedtak i Forsvarets hovedarbeidsmiljøutvalg som bekrefter at situasjonen er kritisk. BFO mener Hæren må

tilføres ytterligere strukturelementer utover de som er foreslått i FS 07.

Heimevernet går mot nedleggelse! (fra 105 000 i 2001 til 30 000 i 2009). Som et eksempel nevnes at Østfold, Akershus og Oslo skal forsvares av rundt 4000 HV-soldater. Dette blir et HV mer i navnet enn i gavnet.

I tillegg nevnes et sterkt redusert Sjøforsvar ifh til vår langstrakte kyst, på tross av 5 nye fregatter. Et ønske om å utfase Skjold, allerede før den er innført, vitner om at noen tror Skjold-klassen er tilsvarende de gamle MTBene. Skjold representerer en kapasitet som har betydelige flere anvendelsesområder enn det Hauk-klassen har.

Delkonklusjon

Den historiske utviklingen viser at Forsvaret har gjennomgått en betydelig strukturendring som bidrar til å løse fremtidens utfordringer, hva gjelder kvalitet, mobilitet og gripbarhet. Når det gjelder utholdenhet, styrke og leveranser er Forsvaret i en kritisk situasjon. FS 07 og Forsvarsbudsjettet for 2008, tilkjennegir stor avstand mellom Forsvarets evne til deltakelse i internasjonale operasjoner, i relasjon til politiske ambisjoner. Et Forsvar i stadig ressursmessig krise mister troverdighet og dette skaper rekrutteringsproblemer - noe som kan medføre at vi må tilsette personell med lavere kompetanse enn ønskelig. Betydelige arbeidsmessig belastning og økte arbeidsmiljøutfordringer er en konsekvens av en organisasjon i kronisk ubalanse

NÅVERDIBEREGNINGER SOM GRUNNLAG FOR BESLUTNINGER

Nåverdiberegninger brukes i den hensikt å dokumentere om en endring vil gi en positiv

økonomisk gevinst over tid. På slutten av 90-tallet innså man at det var vanskelig å synliggjøre en slik gevinst over et 10-års perspektiv og ved årtusenskifte gikk man over til et 20-års perspektiv. Tidligere investeringer og kostnader er nullet ut i nåverdiberegningen.

Endringer i samfunnet, trusselbilde og behov for nye kapasiteter viser at et 20-års perspektiv gir et dårlig grunnlag for beslutning. Dette har medført feilinvesteringer. I tillegg har omstillingen bundet opp betydelige ressurser, som burde vært brukt til å produsere forsvarmessig sikkerhet. Omstillingskostnadene er bare i begrenset grad kostnadsberegnet og innarbeidet i nåverdiberegningene.

Vi kan leve med et kompetansetap i noe tid

Kompetanse er summen av formell kompetanse, erfaring og dyktighet og det tar mange år å utdanne offiseren til ønsket nivå. I nåverdiberegninger er ikke kompetansetapet kostnadsberegnet. En slik beregning betinger at man erkjenner hva slags kompetanse Forsvaret vil ha behov for på kort og lang sikt.

I dag mangler vi personell med nødvendig kompetanse, nyrekrutterte mangler erfaring og framtidige rammetall for utdanning er ikke tilpasset Forsvarets faktiske behov. Dagens kompetansegap er synliggjort gjennom rekruttering av tidligere avgangsstimulerte, et stort antall midlertidige beordringer/-disponeringer og systematiske brudd på arbeidsmiljøloven.

Mange av omstillingsforslagene i FS 07 kan medføre at mange flere enn ved tidligere omstillinger, velger å slutte eller søke seg over i andre stillinger. Dette gjelder i hovedsak for personell ved FOHK, CRC Mågerø, CRC

Søreisa, Ørlandet hovedflyplass og Jørstadmoen. Forsvarssjefen sier at man kan leve med en redusert leveranse i en periode, men unnlater å tallfeste perioden og hvilke operative konsekvenser dette får.

BFO vil hevde at Forsvaret er påført et økonomisk kompetansetap i milliardklassen bare de siste 7 årene. Kompetanse det i dag er skrikende behov for og som allerede har konsekvenser for Helse-, miljø- og sikkerhet.

Omstillinger, kompetansetap og svake økonomiske gevinster

Stadige pålegg om endringer i strukturen, binder opp utrolig mye ressurser. Gevinster tas ut både en, to og tre ganger, selv når forutsettningene for gevinstuttaket endres. Forsvarets faktiske evne til å levere innenfor de Forsvarsbudsjetter som vedtas er under en kritisk grense. Dette vitner om at det er stor avstand mellom politiske ambisjoner og viljen til å vedta budsjetter som gir oss et Forsvar på et bestemt sikkerhetsnivå.

FS 07 viderefører tanken om at en ytterligere samling av strukturelementer er nødvendig og ønskelig. Strukturmessig sett er Forsvaret blitt så lite at dette er eneste muligheten med de forsvarsbudsjetter som vedtas. FS 07 anbefaler en omfattende omorganisering hvor alt henger sammen med alt. Enkelt sagt: All omstilling og økonomi i Rogaland synes å være betinget av at FOHK flyttes til Reitan. De fleste omstillings tiltak, inklusive Rogaland, synes å være avhengig av at Ørland hovedflyplass flyttes til Bodø. Gevinstrealiseringer i FLO er delvis betinget av LOS-programmet og at nettverksbasert forsvar (NbF) etableres raskest mulig. Mht NbF er Jørstadmoen en betydelig leverandør.

BFO vil hevde at en omfattende flytting/omdisponering av personell over store avstander har i seg en betydelig risiko som kan

medføre et betydelig kompetansetap. De personellmessige konsekvensene synes ikke å være vurdert og kostnadsberegnet, på tross av at det er snakk om betydelige kostnader i det valgte 20-års perspektivet.

Mange feil avdekket gjennom den lokale og sentrale behandlingen

Gjennom den lokale og sentrale behandlingen ble det avdekket urovekkende mange potensielle mangler ifh til de økonomiske beregninger som ligger til grunn i nåverdiberegningene. Betydelige kostnadsdrivere er opplevd utelatt i beregningene. Her skal anføres at Hovedavtalen gir arbeidsgiver anledning til å utelate personellmessige konsekvenser under dekke av at dette er ukjent på nåværende tidspunkt.

Det har vært en betydelig utfordring å få tilgang til grunnlaget for nåverdiberegningene og således kan ikke BFO innestå for troverdigheten i tallmateriale. Det vi med relativ stor sikkerhet kan fastslå er at de kostnader som er beskrevet synes systematisk å være underestimert.

Delkonklusjon

Bruk av nåverdiperspektiv på 20 år som grunnlag for tunge økonomiske og forsvarsmessige beslutninger synes å ha utspilt sin rolle. Faren for nye feilinvesteringer er overhengende. Omstillingstiltak, som i seg selv ikke er økonomisk regningssvarende, knyttes opp til andre tiltak. Vedtar Stortinget endringer på et senere tidspunkt, har vi en ny feilinvestering på gang. Forsvaret har ikke selv et definert behov for omfattende endringer, det er usikkerhet og uforutsigbare rammebetingelser som fremtvinger dette.

Forsvaret vil i fremtiden ikke være i stand til å motstå, selv begrensede angrep eller trusselutfordringer innenfor landets grenser og dette fremstår som en betydelig utfordring mht et

troverdig forsvar. Bare et bredt forsvarspolitisk forlik som varer over tid kan bidra til den økonomiske stabilitet, som er ønskelig og helt nødvendig for å trygge landet sikkerhet.

BFO har svært begrenset innsikt i nåverdiberegningene og kan på ingen måte tilkjenne at tallmateriale er av en slik karakter at de egner seg som utgangspunkt for tunge politiske beslutninger. Stortinget oppfordres til selv å ta initiativ til å få frem fakta i tallgrunnlaget.

PERSONELL OG KOMPETANSE

Når FS 07 foreslår å nedlegge 12-13 baser blir flere tusen mennesker berørt. De personellmessige konsekvensene vedrørende kompetansetap, økt pendling, flytte- og etableringskostnader, familiemessige forhold og tiltak for å beholde personell og kompetanse er i mindre grad omtalt i studien. FS 07 anbefaler videre å redusere andelen personell med stor breddekompetanse til fordel for spesialister for å imøtekomme Forsvarets profesjonsbehov og krav til dybdekompetanse. Dette vil gi betydelige utfordringer ifh til å "hente opp" personell til stillinger og funksjoner som krever helhetsoversikt utover spesialistbefalsnivå.

Behov for en ny befalsordning

Ot. Prp. nr 60 (2003-2004) ga føringer om endringer i befalsordningen fra 1995 (BO-95). FS 07 beskriver et forsvar som divergerer med tidligere vedtak i Stortinget. Kontraktsregime videreføres i stor grad, avdelingsbefal endres til spesialistbefal - uten materielle endringer i ordningen. De langsiktige kontraktene til avdelingsbefal er i snitt 4 år. Videre foreslås endringer i gradsstrukturen for avdelingsbefal, innføring av en avansementsordning. Vi har en grunnleggende befalsutdanning, som kritiseres av mange ifh til den tidligere ordningen. Et sterkt redusert vernepliktsforsvar gir også begrensninger og rekrutteringsutfordringer. 3-årig krigsskole er innført og første kullet uteksamineres i 2008, antakelig til stillinger på et for lavt nivå. I stort har partene omgått Stortingets uttrykte vilje, om selv å fastsette befalsordningen, ved å etablere ordninger som til forveksling er lik de som lå i BO-95. Eneste unntakelse er beordringsbefal, men det løses gjennom arbeidsgivers utstrakte bruk av midlertidige disponeringer, som i seg selv er en uthuling av reglene.

Grunnleggende befalsutdanning

Det er snart bare Forsvarssjefen som mener at den nye GBU ordningen er bedre enn den vi hadde helt frem til høsten 2005. Den gamle ordningen var på det nærmeste selvrekrutterende, vi har vanskeligheter med å se den samme effekten ved ny ordning. En betydelig nedgang av antall vernepliktige gir utfordringer innenfor rekruttering, trening og seleksjon til GBU, avdelingsbefalsordningen mv. Rekrutteringen skjer i konkurranse med et betydelig antall vervede. Problemene vil møte

oss for fullt når restkompetansen fra det tidligere regime er brukt opp. Konsekvensene synes ikke godt nok utredet.

Avdelingsbefalsordningen

Avdelingsbefalsordningen er en ideell ordning, men som ikke har tatt inn over seg endringer i samfunnet generelt og familiestrukturen spesielt. Ungdommen er opptatt av å skaffe seg en kompetanse, som kan gi grunnlag for en livslang karriere i eller utenfor Forsvaret. Mange vil slutte for å videreutdanne seg sivilt. Avdelingsbefal skulle i stor grad tjenestegjøre ved samme avdeling frem til fylte 35 år. Erfaringsoppbygning, sikkerhet og kontinuitet var noen av begrunnelsene. I dag er gjennomsnittlig kontraktstid 4 år, FS 07 ønsker å øke denne til 7 år.

Avdelingsbefal ser begrensede muligheter for en livslang karriere i Forsvaret, til det er rammene for Krigsskolene for snevre, antall yrkesbefal i strukturen for lav og egne muligheter for kompetansebygging for små. At mange avdelinger ønsker yrkesbefal, fremfor avdelingsbefal, innvirker også på avdelingsbefals vilje til å stå kontrakten ut. Dette er i seg selv ingen utfordring, men gir ekstreme utdanningskostnader i det investeringen i kompetanse kun er tilgjengelig i noen få år.

Når endringene i gradsstruktur og lengre tid på hvert gradsnivå innføres, vil dette gi katastrofale rekrutteringsutfordringer, med mindre man straks synliggjør tiltak som gir kompetansemessige og økonomisk uttelling ved å stå lengst mulig/kontraktstiden ut.

Et redusert yrkesbefalskorps

FS 07 legger opp til en ytterligere reduksjon av antall yrkesbefal. Yrkesbefal som i dag innehar en kritisk kompetanse og er sterkt etterspurt i alle deler av Forsvarets organisasjon. En av hovedårsakene til innføringen av avdelingsbefal og reduksjon av antall yrkesbefal var den skjeve alderssammensetningen i Forsvaret. Et stort antall yrkesbefal ble avgangsstimulert – i dag etterspørres i betydelig grad den erfaring og kompetanse dette befalet hadde. Det ulogiske i det som skjedde er at om noen år vil denne aldersskjevheten gjenta seg på ny – mennesker blir faktisk ett år eldre for hvert år som går uansett hva vi måtte mene om det.

Forsvaret som del av samfunnet må i større grad enn i dag verdsette den kompetanse, erfaring og helhetsoversikt yrkesbefalet opparbeider seg gjennom et langt liv i Forsvaret. Et aktivt yrke, stadig nye utfordringer, en kontinuerlig utvikling gjennom tjenesteuttalelser og krav om en fysisk form er forhold vi er alene om i samfunnet. Med dette som utgangspunkt trengs en kulturendring i Forsvaret i forhold begrepet ung, gammel, junior og senior. Jeg vil påstå at et flertall av våre 55-åringene er i bedre fysisk og psykisk stand til å påta seg nye utfordringer enn 45-åringen i det sivile.

Yrkestilsetting og forutsigbarhet for en livslang karriere vil bli framtidens beste argument for rekrutteringen inn til den spennende arbeidsplassen Forsvaret er. Like sikkert som Forsvarssjefen har et behov for forutsigbare budsjetter og rammer er det at personellet tenker like dann ut fra egne behov. Å tro noe annet er å tro på ham som kommer 24. desember.

Økonomisk sett må det være mer hensiktsmessig å utdanne yrkesoffiseren til en sivil karriere, i eller utenfor Forsvaret, mot slutten av sin tid som befalet, fremfor en ordning hvor vi bruker enorme ressurser for å fylle opp befalsstrukturen i bunnen. Det samme argumentet kan brukes for å motivere avdelingsbefalet til å stå kontraktstiden ut.

Delkonklusjon

BFO anbefaler at et arbeid med en ny befalsordning igangsettes gjennom et vedtak i Stortinget. Endringer i arbeidsliv, familieliv og samfunn for øvrig, herunder regjeringens ønske om at flere skal stå lengre i arbeid tilsier at vi tenker nytt, tør å innrømme feilvurderinger og gjør noe med problemene. BFO er innstilt på å bidra i et arbeid som kan imøtekomme Forsvarets behov for å styre personell og kompetanse uten å omgå de vedtak som er fattet i Stortinget.

ENDRINGER I ARBEIDSGIVERNIVÅET

FS 07 forslag om å endre arbeidsgivernivået oppleves å være hensiktsmessig, men det betinger helt andre konsekvensvurderinger og beskrivelser av hvordan lov og avtaleverk skal følges opp enn det som er beskrevet i studien. Dette ble Forsvarssjefen varslet om tidlig i arbeidet, men har ikke evnet å beskrive konsekvenser, organisatoriske utfordringer eller gi en motivering som inviterer til aksept, forståelse og ivaretagelse. Dette er avgjørende for at Forsvaret skal kunne ivareta sitt arbeidsgiveransvar ovenfor sine 17000 ansatte.

De organisatoriske endringene vi har vært igjennom de siste 10 år underbygger vår skepsis. Vi har alvorlige ledelsesmessige utfordringer i FLO, og Hæren har erkjent disse utfordringene og ønsker å utvide antall DIFer. De arbeidsmiljømessige konsekvensene vi opplever i dag kan like fullt tilskrives for store enheter, for detaljstyrt organisasjon og en vedvarende personellmangel som det kan begrunnes med ubalanse mellom ressurser og oppgaver. En organisatorisk og ledelsesorientert ubalanse er like ødeleggende som en ressursstyrt ubalanse.

Det kan se ut som om man i FS 07 prøver å legitimere et bestemt nivå som like gjerne kunne utført sin funksjon der hovedvekten av styrkene er lokalisert. I dette ligger et betydelig potensiale for valg av andre løsninger enn den som er foreslått. Hvilken løsning som er mest hensiktsmessig i et helhetlig perspektiv krever

betydelig bedre beskrivelse og analyser av konsekvenser enn den som er gitt i FS 07, som bare tar for seg arbeidsgiverbegrepet.

Spørsmålene rundt disse utfordringene blir forsterket av at fremtidig organisering av Forsvarets øverste ledelse (FD/FST) ikke er klarlagt og ikke er en del av en helhetlig betraktning.

Delkonklusjon

BFO anbefaler en videre utredning før man vedtar en ytterligere reduksjon av driftsenheter i Forsvaret. Et betydelig redusert arbeidsmiljø, høy arbeidsbelastning og manglende forutsigbarhet skyldes ikke bare manglende politisk vilje til å vedta et høyere forsvarsbudsjett.

KONKLUSJON - OMSTILLING MÅ LØNNE SEG

BFO erkjenner at de politiske myndigheter har ansvar for utvikling av Forsvaret og den sikkerhet vi skal produsere for fremtidige generasjoner. Vi erkjenner videre at politikk er prioritering mellom flere viktige samfunnsmessige oppgaver. De siste årenes omstillinger har medført et enormt arbeidspress på personellet og man kan i dette perspektiv ikke si at omstillingen har lyktes på alle fronter. Arbeidsbelastningen, stort fravær fra hjemmet og en vedvarende ressursmessig ubalanse vil ødelegge Forsvaret innenifra. Vi har allerede betydelige problemer med å rekruttere personell, beholde kompetanse og levere de kapasiteter som er etterspurt. BFO oppfordrer politikerne til nøye å vurdere de konsekvensene som ikke er beskrevet verken i FS 07 eller FPU og her tenker vi i stor grad på følgende:

- Personellmessige konsekvenser er ikke vurdert eller kostnadsberegnet. At FS 07 sier at det vil bli konsekvenser og at de kan leve med en redusert kapasitet over noe tid er i beste fall en tilsilring av sannheten
- Mange, og flere enn tidligere, signaliserer at de vil slutte eller søke seg andre stillinger. Det kompetansetapet Forsvaret påfører seg selv er formidabelt og vil ta svært mange år å gjenoppbygge.
- Tallgrunnlaget i nåverdiregningene er usikre. Manglende tilgang til grunnlagstallene setter spørsmålsteget ved holdbarheten. Stortinget oppfordres til å gå inn i tallgrunnlaget.
- Flere omorganiseringsprosjekter er fullstendig avhengig av at andre prosjekter også gjennomføres. På denne måten er Stortinget bundet på hender og føtter.
- Forsvarets framtidige struktur må være av en viss størrelse for å opprettholde nødvendig legitimitet og troverdighet som garantist for landets sikkerhet. Dagens struktur er nok bedre enn den tidligere, men den framtidige strukturen er for liten til å opprettholde et troverdig Forsvar.

ragnar.dahl@bfo.no

Foran en ny forsvarsstudie

Forsvarsstudie 07 (FS 07) er forsvarssjefens anbefaling om den videre utvikling av Forsvaret i et 20-års perspektiv, og er utarbeidet innenfor rammen av overordnede sikkerhetspolitiske rammer. Studien utgjør det fagmilitære rådet til Regjeringen i forbindelse med fremleggningen av en ny langtidsproposisjon for Stortinget våren 2008. Den legger derfor særlig vekt på perioden 2009-12.

Forsvarets økonomiske hovedproblem er at budsjettutviklingen de siste 10-15 år ikke følger veksten i de faktiske kostnader. Forsvarssektoren har altså en markert realvekst i kostnadene både på drifts- og investeringssiden. Et konstant forsvar ville med andre ord kreve et stigende budsjett, mens et konstant budsjett i realiteten innebærer et stadig krympende forsvar så lenge potensialet for intern rasjonalisering ikke er uuttømmelig.

Utviklingen der budsjettet ikke har fulgt kostnadene, har pågått siden det ble slutt med realvekst i forsvarsbudsjettene tidlig på 90-tallet. På tross av dette har det riktignok vært mulig å utvikle et bedre og mer relevant forsvar gjennom mesteparten av denne perioden. Det skyldes at vi har latt kjøpekrafttapet tære bort restene av et stort, gammeldags mobiliseringsforsvar, som utviklingen likevel hadde gått fra på en rekke områder – sikkerhetspolitisk, teknologisk og samfunnsmessig.

Forskjellen på FS 07 og tidligere forsvarsstudier er at vi denne gangen legger frem en forsvarsstruktur som er i langsiktig økonomisk og strukturell balanse, dvs. vi har denne gang unngått å legge inn et "militært overbud". Vi ser dessuten nå konturene av en rask nedbygging også av det nye og moderniserte forsvaret, dersom budsjetter med kjøpekrafttap videreføres.

I tillegg fører denne situasjonen til stadig nye omorganiseringer, flyttinger og innskrenkninger som skaper usikkerhet og frustrasjon for Forsvarets personell, og for mange lokalsamfunn. Fra mitt synspunkt er det derfor avgjørende at vi nå bryter ut av denne onde sirkelen, enten vi er opptatt av Forsvaret eller bare bekymrer oss om hvordan samfunnet bruker sine ressurser i sin alminnelighet.

De kommende år må altså budsjettutviklingen følge kostnadene, samtidig som Forsvaret selv må ta ansvar for å effektivisere driften. I FS 07 er det lagt til grunn en årlig budsjettvekst på 1,5 prosent, og en årlig effektiviseringsgevinst på 0,5 prosent. Oppfylles dette, er grunnlaget lagt for at forsvarsstrukturen skal kunne holdes stabil, forutsatt at det i utgangspunktet er balanse mellom struktur, ambisjon og budsjettnivå.

Dette vil i så fall sikre våre politiske myndigheter en fortsatt nasjonal militær kapasitet og dermed en viss politisk handelfrihet i en krise eller konflikt. Kapasiteten vil riktignok være meget begrenset, og alliert hjelp i en krise som går over

i full militær konflikt vil være en forutsetning. Muligheten for å sikre en viss politisk innflytelse på en alliert operasjon på norsk område vil imidlertid avhenge av at vi selv kan stille et militært bidrag inn i operasjonen. Forsvarssjefens utgangspunkt når en ny forsvarsstruktur skal foreslås har derfor vært at strukturen skal utvikles med utgangspunkt i nasjonal krisehåndteringsevne og forsvar av norske områder sammen med våre allierte. Det vil si at vår nasjonale militære evne må være stor nok til at en stat som vil bruke makt for å fremme sine politiske interesser overfor Norge ikke kan greie det uten at maktbruken får et omfang som gjør at våre allierte vil måtte komme oss til unnsetning. Så må vi i tillegg bygge inn en evne til å møte den såkalte asymmetriske trusselen, altså trusselen fra den internasjonale terrorisme og andre ikke-statlige aktører i dens forskjellige former.

Gitt hva slags scenarier dette innebærer i forhold til varslings tid og andre faktorer, vil en slik forsvarsstruktur måtte bestå av stående styrker med høy reaksjonsevne, trenings- og materiellstandard til enhver tid. Disse må så suppleres med et fortsatt mobiliseringsbasert, men likevel veltrent og velutstyrt heimevern, for å sikre samfunnet en evne til å beskytte viktige installasjoner og virksomheter mot terrortrusselen. Kvalitetskravene til forsvarsstrukturen er også en følge av at den må kunne plugges rett inn i allierte styrker mest mulig friksjonsfritt,

dersom forutsetningen om norsk medvirkning i en alliert operasjon på norsk område skal kunne oppfylles. Dermed er disse avdelingene også egnet som norske styrkebidrag inn i internasjonale operasjoner, det være seg i regi av NATO, FN eller andre organisasjoner. Men det endrer altså ikke strukturens grunnleggende rasjonale – som er å sikre den norske regjering nasjonal handlefrihet i en krise på eller nær vårt eget område.

Det må likevel understrekes at en militær konflikt i Norge eller norske nærområder i overskuelig fremtid vil være radikalt forskjellig fra den type angrep vi forberedte oss på under den kalde krigen. Dette er en naturlig konsekvens av at militære operasjoner må reflektere sitt politiske formål, på den måten at det er en nær sammenheng mellom politisk ambisjonsnivå og maktbrukens art og omfang. Et angrep på Norge under den kalde krigen ville vært en støtteoperasjon for et sovjetisk fremstøt for å erobre resten av det europeiske kontinent, mens en konflikt med en annen stat i dag åpenbart ville vært et resultat av langt mindre, regionale politiske stridsspørsmål. Dette peker i retning av en eventuell maktbruk som vil være mer begrenset i både tid, rom og styrkeinnsats, men som like fullt kan ha meget høy intensitet der den utkjempes – og som kan komme meget raskt etter at en politisk tilspisset situasjon oppstår. Samtidig vil fortsatt NATO og støtte fra våre allierte være en forutsetning i sikkerhetspolitiske krisesituasjoner – politisk og militært.

Behovet for stående styrker med høy treningsstandard og reaksjonsevne til enhver tid er derfor ikke drevet primært av et behov for å rykke raskt ut i internasjonale operasjoner langt fra Norge. Det er først og fremst de utfordringene og scenariene vi kan se for oss i våre egne nærområder som krever militær evne til hurtig innsats. Dette for å kunne etablere et nærvær og et svar på en militær utfordring før allierte styrker eventuelt tilkalles. Det tilsier en struktur med et relativt høyt innslag av befal og vervede mannskaper og avdelinger, som sikrer en høy treningsstandard til enhver tid og dermed enheter som kan settes rett inn i krevende operasjoner på kort varsel.

For å bevare en begrenset nasjonal militær evne, foreslår forsvarsstudien likevel til dels meget kraftige tiltak, tilsvarende dem Forsvaret allerede har vært gjennom siden 2002. Noen av tiltakene vil fortsatt dreie seg om å endre Forsvarets innretning i tråd med det sikkerhetspolitiske bildet, men studien foreslår også nedleggelse av helt moderne kapasiteter ut fra en samlet vurdering av

økonomiske, operative og andre forhold. Hvis man skal unngå store feilinvesteringer og overambisiøs satsing i forsvarssektoren, krever derfor nøktern planlegning at forsvarssjefen ikke anbefaler en større struktur enn den som kan utrustes, trenes og vedlikeholdes i hovedmateriellets levetidsperspektiv - hensyn tatt til tapet av kjøpekraft i hele denne perioden. I motsatt fall vil strukturen råtne på rot, etter hvert som svekket kjøpekraft gradvis fører til at materiell foreldes, øvelser må sløyfes, vedlikehold utsettes, beredskapslagre tæres ned osv.

For å lage en struktur i balanse med dagens budsjettnivå, anbefales det at Forsvaret konsentrerer sin virksomhet på langt færre steder enn i dag, og legger ned 12 av dagens leire og stasjoner. Flytting av en del virksomhet og samling på færre steder har riktignok en viss kostnad i seg selv, men betyr altså store driftsinnsparinger på sikt. Rasjonalisering av basestrukturen er derfor ment å skulle sikre både økonomisk og funksjonell balanse; vi skal ikke bruke mer penger enn vi har, og basestrukturen skal ikke være større enn den behøver å være i forhold til antall operative fly, fartøyer og hæravdelinger som Forsvaret består av.

Likeledes må vi sammen med andre små nasjoner innlede et flernasjonalt samarbeid på en rekke områder, dersom det skal lykkes oss å beholde en rekke av de kapasitetene vi i realiteten er blitt for små til å opprettholde på nasjonal basis hver for oss. I første omgang har vi for å få til dette gjennomført en omfattende mulighetsstudie med det svenske forsvar. Får vi politisk tilslutning til den, vil det bety et omfattende samarbeid med Sverige på slike områder som logistikk,

trening og øvelser, offisersutdanning og en rekke andre ting.

Avslutningsvis vil vi uansett måtte legge ned noe av dagens operative forsvarsstruktur – altså noen av kampenhetene. I vurderingen av hvilke kapasiteter som skal beholdes og hvilke vi må kvitte oss med, har vi lagt vekt på flere forhold. De viktigste kriteriene er om den effekt eller våpenvirkning de forskjellige systemer kan levere også kan leveres fra andre plattformer eller om plattformen er unik. Videre om kapasiteten er scenariorobust – det vil si om den går igjen i alle eller mange av de scenarier studien har lagt til grunn ut fra E-tjenestens og FFIs vurderinger - og om kapasiteten kan ha stor strategisk og militær-politisk betydning selv i begrenset antall. I tillegg er selvsagt økonomiske vurderinger lagt til grunn; Hvor viktig en gitt kapasitet er i forhold til alternativ bruk av samme økonomiske ressurs.

31 milliarder kroner er en betydelig sum penger, og det er etter min vurdering mulig å videreføre et relevant og moderne Forsvar med utgangspunkt i dagens budsjettnivå, forutsatt langsiktig balanse mellom ambisjoner og ressurser, og forutsatt at det gjøres effektiviserings tiltak som skissert ovenfor. I FS 07 fremmes de militærfaglige anbefalinger om Forsvarets videre utvikling. Anbefalingene vil bidra til å legge grunnlaget for en stabil forsvarsstruktur, og derigjennom også økt forutsigbarhet for Forsvarets personell.

av General Sverre Diesen
Forsvarssjef

— God hær for pengene

Med de forutsetninger og prioriteringer som er lagt til grunn, er FS 07 et godt helhetlig forslag. Dette er det beste Hæren kan få for de pengene som politikerne stiller til disposisjon. Hæren er først og fremst mennesker, og det blir det flere av i Forsvarsstudien 07 (FS 07). I forhold til tidligere omstillinger så skal vi denne gangen øke antall ansatte. Ut fra de økonomiske forutsetningene som ligger til grunn er jeg godt fornøyd med anbefalingene. Endringene av Hæren gjennom FS 07 er konseptuell. Flere fast ansatte gir avdelinger med bedre kontinuitet og kompetanse som raskt kan stilles til disposisjon. Man reduserer imidlertid evnen til å stå flere år i operasjoner med samme type avdeling.

Vi har undervurdert kompleksiteten og slitasjen nå som hele mobiliseringshæren er borte. Norge må ha en hær med 1:5-syklus. Det vil si at bak hver soldat som sendes ut i internasjonalt oppdrag, må det være fem soldater som står klare hjemme til å overta oppdraget. Fire av de fem er altså inne i rotasjonsmønsteret, mens den siste er i skolesystemet eller ansatt i den delen av Hæren som av naturlige årsaker ikke skal reise ut i internasjonale oppdrag. Forslaget legger til rette for at vi med relativt enkle grep kan utvide strukturen dersom politikerne skulle ønske å etablere en hær i mer tradisjonell forstand igjen. Uansett hvordan innretningen blir er en videre underfinansiering det verste som kan skje. Hærpersonellet har opplevd en seigpining etter den kalde krigens slutt som har ført til ubalanse mellom oppdrag og ressurser. FS 07 bringer Hæren i balanse igjen. Det forutsetter imidlertid at den ikke står ute over lang tid. Bidragene har ikke kapasitet til å stå i operasjoner i lange perioder. Den konseptuelle endringen baserer seg først og fremst på å gjøre styrkene raskt

tilgjengelige, men har ikke den utholdenheten som dagens ambisjon forutsetter.

Men jeg vil gjerne understreke at vi har, og får, en hær uten evne til å påvirke utfallet av en konflikt eller større krise på egen hånd. Det er fortsatt en hær som dekker en bydel i Oslo – og det er det. Når det er sagt, så styrker altså FS 07 Hæren med betydelig flere vervede og avdelingsbefal. Det vil styrke kompetansen og gi oss bedre kontinuitet og dermed tilgjengelige avdelinger på kort varsel. FS 07 legger opp til en kostnadmessig mer fornuftig innretning fordi

soldatene etter førstegangstjeneste i stor grad får bruke kompetansen sin som avdelingsbefal eller grenaderer i Forsvaret, noe som ikke skjer i dag. I mediene har basenedleggelse vært et hett tema. Kun én av Hærens baser, Garnisonen i Porsanger (GP), foreslås nedlagt i studien. Ellers er signalene gode for satsing på de resterende leirene, noe som kan bidra til arbeidsro for de ansatte i disse garnisonene.

– FS 07 gir oss optimisme i forhold til videre utvikling av våre garnisoner, avslutter generalinspektøren.

*Generalmajor Robert Mood
Generalinspektør for Hæren*

Personelltiltak er viktig!

For Luftforsvaret innebærer forslagene i FS 07 radikale endringer ved enkelte stasjoner – med nedleggelse og flyttinger av virksomhet. Dette får ikke minst personellmessige konsekvenser.

La meg først og fremst understreke følgende: jeg skjønner den frustrasjon som oppleves på de berørte steder. Å se sin egen avdeling foreslått nedlagt, er følelsesmessig sterkt. Ikke minst på bakgrunn av den innsatsen hver

enkelt har gjort gjennom flere år for Luftforsvaret og for Forsvaret! La meg understreke at nedleggelse av baser er vanskelige spørsmål – også for oss i ledelsen. Ingen av dem jeg jobber sammen med tar lett på slike spørsmål.

Men noe må gjøres med ubalansen mellom oppgaver og ressurser. Luftforsvaret merker hver dag følgene av dette, der budsjettene er stramme og våre personellrammer har blitt betydelig redusert de siste årene. Konsekvensene er svært tydelige: Vi klarer ikke å møte ambisjonene i langtidsplanene og organisasjonen har for liten robusthet. Innenfor Forsvarets økonomiske rammer har vi egentlig kun to valg: enten å beholde antall baser, men å kutte antall fly og systemer – eller å redusere antall baser, for dermed å kunne opprettholde dagens fly og systemer. Mitt valg er det siste!

Luftforsvaret er i dag ikke større enn at vi kan plassere alle flyene og systemene på én base, hvis vi ønsker det. Men ser vi på landets

geografi og nasjonens sikkerhetspolitiske utfordringer, er det Forsvarets syn at vi som et minimum må ha tilstedeværelse i viktige områder i Nord-Norge og i nærheten av sentrale områder i Sør-Norge.

Ved valg av baser har økonomi vært viktig. Men rundt økonomiske beregninger blir det alltid mye uenighet, særlig fordi svarene i stor grad avhenger av hvilke forutsetninger som legges til grunn. Det er imidlertid liten tvil om at vi sparer betydelige beløp ved å nedlegge en base.

Å kraftsamle virksomheten til færre baser vil også gi oss positive effekter av å samle flere operative miljøer samt gi mer stabilitet på sikt for personellet. Derfor har vi foreslått å kraftsamle til Bodø som dermed gir en større helhetsløsning – med flystasjonen, FOHK og en ny CRC. Dette gir mulighet for at en større del av karriereløpet kan foregå innenfor det samme området – samt de samarbeidseffektene vi kan få til. Etter min mening kan vi få til en langsiktig god løsning for Luftforsvaret og den enkelte i dette området.

Ulempen er selvsagt de belastningene vi påfører ansatte og deres familier som berøres av en eventuell flytting. Faren er også til stede for et kompetansetap, ikke minst i dagens arbeidsmarked. Flere av våre fagmiljøer er marginalt oppsatt og har liten robusthet til å tåle nettopp dette. Det kan bli kostbart og kreve lang tid å gjenanskaffe spesialiserte fagområder som eksempelvis innen Kontroll og Varsling (K&V). I tillegg til å øke utdanningstakten over flere år, må det derfor vurderes å iverksette personelltiltak som går ut over de generelle virkemidlene som pr. dags dato er tilgjengelige. Tiltak mot personellflukt og kompetansetap er en sentral problemstilling som må vies vesentlig oppmerksomhet i den videre prosessen!

*Generalmajor Stein E. Nodeland
Generalinspektør for Luftforsvaret*

Støtter forsvarsstudien

Sjøforsvaret stiller seg helt og fullt bak Forsvarsstudien 07. Som de andre generalinspektørene, kunne jeg ønsket meg mer, men dette er et resultat av de stadige reduksjonene i forsvarsbudsjettet. Om Skjold-klassen ikke videreføres, vil det nye Sjøforsvaret bestå av 18 eller 19 krigsfartøyer, hvorav fem vil være overflatefartøyer. Disse er de nye fregattene i Nansen-klassen. I fredstid vil vi dermed kun kunne seile tre operative overflatekrigsfartøyer – de tre fregattene i FN-klassen. Jeg minner om at én fregatt til enhver tid vil gjennomgå vedlikehold, mens én fregatt vil drive utdanning.

Rekruttskolen til Bergen?

FS 07 foreslår også å legge ned Sjøforsvarets rekruttskole KNM Harald Hårfagre på Madla ved Stavanger og etablere en ny rekruttskole i Bergen. Rekruttskolen på Madla er veldrevet, profesjonell og kostnadseffektiv. Dersom det blir spørsmål om en fremtidig plassering av Sjøforsvarets rekruttskole, kan en slik skole ligge hvor som helst, bare det finnes saltvann i nærheten. En eventuell plassering i Bergen vil styrke det maritime utdannelses- og kompetansemiljøet i Bergen, og jeg er tilfreds med at FS 07 vektlegger de fem nye fregattene med helikopter og de seks ubåtene og de seks minefartøylene. De er viktige deler av Forsvarets maritime struktur i fremtiden, og studien foreslår at denne strukturen skal understøttes av logistikkfartøy.

Jeg er også tilfreds med at Kystvakten skal videreutvikles som en vesentlig del av Sjøforsvarets totale struktur, og at FS 07 foreslår å styrke og videreutvikle Marinens jegervåpen med Marinejegerkommandoen, Kystjegerkommandoen og Minedykkerkommandoen.

Økonomiske grunner til utfasing av Skjold-klassen

Når det gjelder forslaget om å ta ut Skjold-klassen, ser jeg ingen fagmilitære begrunnelser – kun rene økonomiske. Forsvarssjefen er naturligvis nødt til å foreta tverrprioriteringer som følge av hovedkonklusjonene i FS 07. Jeg registrerer altså at det først og fremst er økonomiske hensyn som gjør at FS 07 foreslår at Skjold-klassen skal tas ut av Sjøforsvarets fremtidige struktur. Alle forsvarsgrenene kunne ønsket seg mer, men det er viktig å tenke på Forsvaret som en helhet. Det reises således ikke fagmilitære spørsmål om Skjold-klassen utover at det sies at Skjold-klassens våpenkapasiteter kan dekkes av andre fartøyer i Sjøforsvaret, for eksempel fregatter og ubåter, samt av nye kampfly. Jeg minner om at FS 07 fastslår at en av premissene for Stortingets beslutning om å anskaffe Skjold-klassen, var at Forsvaret skulle tilføres ressurser slik at innfasing av Skjold ikke skulle gå utover andre deler av Forsvarets struktur. FS 07 sier dessuten at "denne forutsetningen ikke er oppfylt i budsjettene siden 2002, og at allerede 2004-budsjettet lå nær en milliard kroner under det nivået som var forutsatt. Samtidig økte kostnadsrammen for Skjold-prosjektet etter at dette ble besluttet. Dermed vil videre innfasing av Skjold og en forsvarlig drift og utvikling av denne fartøysklassen – dersom Forsvaret ikke tilføres mer penger – måtte få konsekvenser for andre kapasiteter som det i motsetning til Skjold ikke finnes alternativer til".

*Kontreadmiral Jan Erik Finseth
Generalinspektør for Sjøforsvaret*

Et sterkt HV, men ikke slik vi kjenner det i dag

Heimevernet har gjennomført en meget vellykket omstilling. Vi har de siste årene gått ned fra 18 til 13 Heimevernsdistrikter og slanket den operative struktur fra 83 000 til 50 000 moderne soldater. Innenfor den økonomiske rammen som ligger til grunn for FS07, er det ikke funnet plass for å videreføre et Heimevern på 50 000 soldater.

Vi må innse at en sentralisering av en mindre HV-struktur vil medføre betydelige konsekvenser for Heimevernet:

- Det lokale fotavtrykket gjennom Heimevernets tilstedeværelse i alle kommuner, blir borte. Derved forsvinner det lokale sivilmilitære samarbeidet som skjer i alle kommunale beredskapsråd.
- Den lokale rekrutteringen og derved lokalkunnskapen blir betydelig svekket. Dette vil kunne påvirke den frivillighet, entusiasme og forsvarsviljen som preger HV i dag.
- I tillegg vil naturlig nok utholdenheten og evnen til å være raskt på plass bli svekket ved en reduksjon på 20 000 soldater.
- Heimevernets befalsskole og førstegangstjeneste legges ned.
- Råd og utvalgsstrukturen vurderes, bør trolig avvikles.
- Heimevernungdommen vurderes avviklet.

Vi vil få et sterkt Heimevern – men ikke det Heimevern vi kjenner i dag.

*Generalmajor Bernt I. F. Brovold
Generalinspektør for Heimevernet*

Et forsvarsbudsjett til å leve med, men utfordringer på sikt

Stoltenberg-regjeringen har lagt fram sitt andre helhetlige statsbudsjett, og dermed er den rødgrønne regjering på rask vei mot målene vi satte oss i regjeringserklæringen i 2005. Vi har fokus på velferdstjenestene og jeg er stolt over at kommune-kassene har fått nesten 21 milliarder kroner mer til velferd etter at regjeringen Stoltenberg overtok etter Bondevik II.

Også når det gjelder Forsvaret følger Regjeringen opp ved å bevilge 31,5 milliarder kroner til Forsvaret i 2008. Dermed videreføres et fortsatt høyt budsjettnivå for Forsvaret.

Dette gjør at vi kan videreføre den planlagte omstillingen av Forsvaret, samtidig som Soria Moria-erklæringens ambisjoner for nordområdene og våre forpliktelser overfor FN og NATO følges opp. Som nestleder i Forsvarskomiteen vil jeg likevel understreke at Forsvaret står overfor store utfordringer i årene fremover. Sett i et lengre perspektiv viser de samlede utfordringer på drifts- og investeringssiden at dagens forsvarsstruktur er for stor sammenlignet med nåværende ressurstilgang. Dette spørsmålet vil imidlertid bli tatt opp til helhetlig vurdering i arbeidet med ny langtidsplan for 2009–2012 som vil bli lagt frem for Stortinget sen vinteren 2008. For Arbeiderpartiet er det en sentral målsetting å få et langsiktig samsvar mellom

Forsvarets oppgaver, struktur og økonomiske rammer

I årets budsjett vil vår satsing på nordområdene videreføres. Hærens budsjett styrkes for å styrke forsvarsgrenens evne til å delta i freds- og stabiliseringsoperasjoner i FN- og NATO-regi. Forsvarets spesialkommando/Hærens jegerkommando og Marinejegerkommandoen videreføres på samme høye nivå som i dag. I tillegg til nasjonale oppgaver skal Hæren få kapasitet til å støtte internasjonale operasjoner fordelt på to geografiske områder. Det foreslås å utvide ordningen med frivillige HV-soldater for å støtte forsvarsgrenenes utenlandsoperasjoner. I Sjøforsvaret blir innfasingen av de nye fregattene og missiltorpedobåtene i Skjold-klassen prioritert. Luftforsvaret får litt mindre bevilgninger til neste år, men aktiviteten til de maritime overvåkningsflyene, redningshelikoptertjenesten og kampflyene prioriteres. Heimevernet får en økning i budsjettet til investering i nytt materiell. Samtidig skal det ikke underslås at 2008-budsjettet vil bli utfordrende, noe som vil kreve stramme prioriteringer for flere avdelinger, ikke minst i Forsvarets logistikkorganisasjon.

Mange kunne nok ønske seg mer midler til Forsvaret, men med en reell videreføring av budsjettnivået mener jeg vi har gjort de

mange dystre spådommer om at de rødgrønne ville "rasere" Forsvaret til skamme.

Vi må alle ta inn over oss at et nytt og mer sammensatt trusselbilde krever et fleksibelt forsvar med evne til å håndtere et bredt spekter av ulike oppgaver. Forsvaret må ha tilgjengelig operativt personell til innsats i kriser, konflikt og krig, ute og hjemme. Det skal også ivareta vår nasjonale sikkerhet og trygge vår territoriale suverenitet. Samtidig må Norge som et rikt land være med å bidra til fred og sikkerhet internasjonalt. Det er derfor av stor betydning at vi fortsatt arbeider aktivt for å videreutvikle Forsvaret og tilpasse det de nye sikkerhetsutfordringene vi står overfor. Totalt sett mener jeg dette er et rimelig godt budsjett for Forsvaret som er til å leve med. Men i forhold til vår målsetting om å få et langsiktig samsvar mellom Forsvarets oppgaver, struktur, og økonomiske rammer er vi ikke i mål.

Av Stortingsrepresentant Signe Øye (Ap), Forsvarskomiteen

Jeg registrerer følgende i FPU's innstilling

"Det gamle konseptet for sjøinvasjonsforsvar er avviklet, og Sjøforsvaret blir nå utviklet for fleksibel maritim krigføring i kystsonen og kystnære farvann. Dette vil gi en balansert kapasitet for å møte maritime utfordringer i fred, krise og krig så vel i eget farvann som i internasjonale operasjoner." Gamle flokler? Fleksibel maritim krigføring i kystsonen og kystnære farvann? Hvor ligger den ekspertisen?

Jo den ligger i MTB-våpenet og det har den alltid gjort. FPU's innstilling virker å være helt motstridende mtp mål og styrkestruktur. Skal kystvakten og fregattene bli eksperter på krigføring i kystsonen og kystnære farvann, eller skal dette foregå fra land med Hæren og

kystjegerne? Vet FPU hva krigføring i kystsonen og kystnære farvann er?

Det snakkes om internasjonale operasjoner. Det siste maritime bidraget var UNIFIL II som ble utført av MTB-våpenet med Hauk-klasse MTB-er. Danmark meldte inn en fregatt (Peter Wessel Tordenskiold) og 2 Flex klasse MTBer. Fregatten fikk ikke være med. MTBene fikk være med fordi de ble ansett som mer egnet i operasjonen. Forøvrig stilte Tyskland med en fregatt og 4 MTBer og Sverige med en kystkorvett.

Skjold-klassen til Sjøforsvaret er et høyteknologisk fartøy med lav bemanning som innen visse krigføringsområder har like gode og på enkelte områder bedre kapasiteter enn en fregatt.

Det betyr også at det er billigere å delta med et par Skjold-klasse MTBer i en internasjonal operasjon enn med en fregatt. FPU snakker om fartøyer skreddersydd for invasionsforsvar. Er våre politikere blitt feilinformert?

Jeg er svært bekymret for vårt yngre personell i MTB-våpenet som har stått på med lange kompetansebyggende kurs i inn og utland. Resultatet av dette utspillet er at mange dyktige medarbeidere umiddelbart vil "flykte" til det sivile og/eller søke seg over til fregattvåpenet, KV osv. Det betyr at MTB-våpenet blir liggende med brukket rygg selv om Stortinget bestemmer seg for å beholde Skjold-klassen. Er dette forutsigbarheten i Forsvaret?

Mvh Rolf I. Auganes

Nødvendigheten av Forsvarsstudien

Den nye forsvarsstudien (FS07) er i disse dager ute til drøfting i forsvarstet og planlegges fremlagt for forsvarsministeren og offentliggjort 5. november. Forsvarsstudien er forsvarssjefens fagmilitære råd når det gjelder utviklingen av Forsvaret de kommende årene. Hvilke anbefalinger den endelige forsvarsstudien kommer til å gi er enda ikke sikkert, men en ting kan garanteres, FS07 vil inneholde anbefalinger om nedleggelse, det er uungåelig!

Vi står i dag overfor store utfordring i forhold til det norske Forsvaret. De økonomiske midlene er strukket til det ytterste, og hvert år må forsvarsgrenene finne nye steder å kutte for å kunne opprettholde et politisk definert operasjonelt nivå. Til tross for en liten årlig stigning i forsvarsbudsjettene, får Forsvaret stadig mindre å rutte med ettersom forsvarsmateriell har en høyere prisstigning enn det man legger til grunn ved vanlig indeksregulering. Resultatet er at Forsvaret hvert år reelt får mindre penger å løse sine oppgaver med. Som et eksempel ble det nylig kjent at øvelse Cold Response 08 ble avlyst ettersom det ikke finnes tilstrekkelige ressurser til å gjennomføre denne. Vi har nå muligens kommet så langt at Forsvaret ikke lenger har penger til å drive oppøving eller operasjoner på et tilstrekkelig høyt nivå.

Det finnes ingen tvil om at nedleggelse av forsvarsstruktur vil skape uro blant de ansatte og blant politikere på alle nivå, spesielt lokalpolitisk. Man må allikevel se nødvendigheten av de nedleggelse som blir foreslått av forsvarssjefen i lys av ambisjonene i fremtidige forsvarsbudsjetter. Slik forsvarsbudsjettet har utviklet seg etter den kalde krigens slutt, vil nedleggelse være et nødvendig onde for å kunne få midler til å opprettholde et operativt forsvar med en viss relevans og styrke. Dersom ikke utviklingen i budsjett-rammene snues, vil vi om noen få år ende opp med et forsvar som ikke kan ivareta våre interesser verken gjennom internasjonale operasjoner eller her hjemme. Man kan i så tilfelle begynne å stille seg spørsmål om hvorvidt det i det hele tatt er noe vits i å ha noe forsvar.

Vi må nå derfor bestemme oss for hvilket forsvar vi ønsker at Norge skal ha i fremtiden. Dersom vi ønsker et forsvar som kan gjennomføre de oppgaver det blir satt til må vi også sette av nødvendig med ressurser til dette formålet. Dette vil innebære at våre politikere må være villige til å betale prisen for et forsvar som gir våre borgere sikkerhet og trygghet, samt sikrer nasjonal handlefrihet i forsvars- og sikkerhetspolitiske spørsmål for å ivareta våre interesser. Når FS 07 fremlegges i

begynnelsen av november forventer jeg at studien blir mottatt med åpenhet, heller enn avsky, og at de fagmilitære problemstillinger forsvarssjefen fremstiller og drøfter tas på alvor av våre politikere.

 Martin Svensen
Kadettforum (BFO)

– Forsvaret trenger mer penger

- Jeg mener i likhet med Forsvarspolitisk utvalg at vi minimum trenger minst en milliard kroner mer til forsvarsbudsjettet for at det skal være balanse mellom oppgaver, struktur og økonomi. Etter min mening har Forsvaret vært underfinansiert i forhold til de politiske ambisjonene vi har hatt, sier Arbeiderpartiets forsvarspolitiske talskvinne, Signe Øye, og legger til at slikt kan ikke Norge ha det på sikt. - Dersom vi fortsatt skal ha de samme ambisjonene som i dag med hensyn til suverenitetshevdelse, myndighetsutøvelse, nordområdesatsing og deltakelse i internasjonale operasjoner, må den økonomiske rammen for forsvarsbudsjettene økes betydelig i årene framover.

Signe Øye understreker at dersom man ikke er villig til å øke forsvarsbudsjettene, må ambisjonene reduseres. Blant annet kan det reises spørsmål om Norge har

forsvarsmidler til å delta i internasjonale operasjoner med de konsekvenser dette kan få for vårt NATO-medlemskap. - Vi må innse at det ikke lenger er rom for "ostehøvling" når det gjelder besparelser i Forsvaret. Jeg mener også det er svært viktig at vi tar hensyn til Forsvarets ansatte som etter hvert har blitt frustrerte og slitne av de evinnelige omstillingene.

- Jeg har tidligere sagt at regjeringens forslag om å bevilge 31,5 milliarder forsvarskroner i 2008 er til å leve med, men jeg har også understreket at Forsvaret står overfor store økonomiske utfordringer i årene som kommer, sier Øye og legger til at i et lengre perspektiv viser de samlede utfordringer på drifts- og investeringssiden at dagens forsvarsstruktur er for stor sammenlignet med nåværende tilgang på forsvarsmidler.

- Det er viktig at vi foran arbeidet med

langtidsplanen for Forsvaret 2009-2012 får en konstruktiv debatt om ambisjoner, struktur og økonomi. I denne sammenheng er de grundige utredningene som Forsvarspolitisk utvalg har lagt fram i dag, og Forsvarsstudie 07 som kommer om noen dager, viktige redskap for Stortinget.

- Jeg håper at vi utover høsten og vinteren får en konstruktiv forsvarsdebatt og ikke en distrikts- og lokaliseringsdebatt basert på Forsvarspolitisk utvalg og FS 07 sitt arbeid. For Arbeiderpartiet blir det viktig å etterstrebe løsninger som i størst mulig grad dekker nasjonen og Forsvarets behov, og dets evne til å være tilstede med de riktige kapasiteter der det er behov for dem, sier nestlederen i Forsvarskomiteen, Signe Øye.

Norske F-16 på vei til Baltikum

Norske jagerfly skal igjen bevokte luftrommet over de baltiske landene fra og med 16. desember. Flyene skal være på vingene i løpet av femten minutter dersom uidentifiserte fly nærmer seg baltisk luftrom.

Det ble tidligere i år politisk vedtatt at Norge skal ivareta QRA - Quick Reaction Alert - for de baltiske stater i perioden 16. desember 2007 til 15. mars 2008. Bidraget startet i 2004 etter at de baltiske statene ble medlem av NATO. Dette er andre gang på tre år at Norge stiller med jagerfly. Nå som sist, skal norske F-16 operere ut fra Siauliai Air Base i Litauen.

- Vi er forberedt på skarpe oppdrag og Luftforsvaret er godt trent til å utføre oppgaven, sier styrkesjef, major Per Christian Høvik. Styrken består av nærmere 60 kvinner og menn, og villigheten blant personellet har vært stor.

Fakta:

- Periode: 16. desember 2007 – 15. mars 2008
- 2 F-16 på 15 minutters Nato beredskap (+ to i reserve)
- Styrke: ca 60
- Oppdrag: sikre luftherredømme

Av Hanne Olafsen og
Ove Ronny Haraldsen, Luftforsvaret

Royal Air Force tester tung våpenlast for luft til bakke-operasjoner

Det britiske luftforsvaret har gjennomført de første to av totalt tre tokt med tung våpenlast, som en del av klareringen for luft til bakke-operasjoner. Lastet med seks Paveway II laserstyrte bomber

og seks luft-til-luft missiler dekket Eurofighter en våpenlast tilsvarende tre forrige generasjons fly, forteller piloten Graham Pemberton, skvadronsjef ved UK Royal Air Forces 17. skvadron Eurofighter Typhoon operational evaluation unit.

Eurofighter fra Royal Air Force var utstyrt med seks Raytheon Paveway II laserstyrte bomber på rundt 450 kg, fire AIM-120 Amraam og to MBDA Asraam luft til luft-missiler. Flyet var i lufta etter en 850 meter take-off, før Eurofighter klatret til 40.000 fots høyde.

- Denne våpenlasten illustrerer Eurofighterens imponerende ytelse og gir spennende innsikt om framtidige multirolle-operasjoner, sier direktør David Hamilton i EADS og ansvarlig for Eurofighter i Norge og Danmark.

Fikk operasjonsmedaljen

Generalinspektøren for Luftforsvaret delte ut Forsvarets operasjonsmedalje til styrken som bidro til en sikker og effektiv flyplass i Afghanistan's hovedstad.

Multinasjonalt

Med over 30 nasjoner å lede, var det en krevende, men oppnåelig oppgave å lede flyplassen. Den har en omfattende militær og sivil flytrafikk, og på det meste var det over 300 daglige avganger og ankomster. Flyplassen drives av NATO, og oppdraget med å lede flyplassen går på rundgang mellom medlemslandene. På lengre sikt skal afghanerne selv overta og stå for driften av flyplassen. Til sammen var det nærmere 90 norske offiserer og soldater i nøkkelroller på flyplassen, som tjenestegjorde under det seks måneders lange oppdraget.

- Betydelig styrkebidrag

Blant annet sa generalinspektøren at Luftforsvaret har lang erfaring i å drive operasjoner og vi har bidratt med relevante og betydelige styrkebidrag for sikkerheten i Afghanistan og også Norge. Nodeland delte ut de vel fortjente medaljene til styrken, under en medaljeseremonie, som fant sted på Rygge flystasjon, der styrken var samlet til en siste sammenkomst og oppsummering av oppdraget.

Av Stian Roen,
Luftforsvaret (tekst og foto)

Forsvarssjef Sverre Diesen viser her i et ubevoktet øyeblikk hvor lite forsvarsbudsjettet er for 2008. Det sies at politikerne gjorde store øyne, og flere sa at de ikke visste at det var sååå lite.

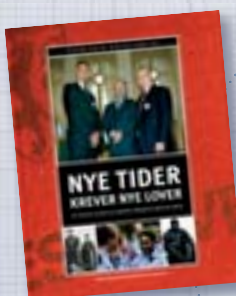

Boka «Nye tider krever nye lover»

Denne boka er resultatet av et samarbeid mellom Befalets Fellesorganisasjon (BFO) og Norges Offisersforbund (NOF).

Etter at Stortinget i juni 2004 med et pennestrøk endret arbeidsavtalene til tusenvis av ansatte i Forsvaret, åpenbarte samtidig våre folkevalgte en skremmende mangel på kunnskap. NOF og BFO besluttet i fellesskap å gjøre noe med dette, og ba historikeren Sven-Erik Grieg-Smith ved Universitetet i Bergen om å skrive en bok om befalets tilsettsvilkår fram til i dag.

Boken dokumenterer hvorfor befalet har fått et slikt særskilt stillingsvern og hvorfor det er bevart opp gjennom historien. Dette ble bl.a. begrunnet med at befalet var undergitt en meget vidtgående lojalitets- og underordningsplikt i en tjeneste som hadde et helt spesielt formål og karakter. Denne begrunnelsen ble helt glemt under nedbyggingen av Forsvaret i nyere tid. Glemt ble også vanlige regler i arbeidslivet når det gjelder ansattes lønns- og arbeidsvilkår. Uten at de involverte befalsorganisasjonene var involvert, eller gjort kjent med endringsforslagene, ble endringene vedtatt av Stortinget.

Helikopter

SilverLit er et lite 2-kanals helikopter som er den perfekte "hard" julegaven til både store og små. Produsert i skumplast (EPP) og tåler dermed veldig mye og klarer kræs- og nødlandinger bedre enn andre helikoptre. Helikopteret kan brukes både innen og utendørs og er svært lett å styre og nærmest umulig å ødelegge ved normalt bruk. Leveres ferdig montert og er klart til å tas i bruk. Helikopteret lades opp på kontrolleren som inneholder 6 AA batterier. Flytid er cirka 10 minutter, med en ladetid på cirka 30 minutter. Batterier medfølger ikke.

Helikopteret kan kjøpes i BFOs egne nettbutikk bfo.milrab.no til kr 239.-

Digital fotoramme

Tiden hvor man hadde papirbilde i fotorammen er over. Digital teknologi gjør at du nå kan ha tusenvis av bilder rullende i en og samme ramme. En perfekt gave man aldri går lei av! Du kan ha ditt eget bildeshow på skrivebordet, peishyllen, nattbordet eller på veggen. Det finnes ingen grunn til å ha bildene dine gjemt på datamaskinens harddisk lenger. Du kan enkelt gjøre innstillinger for hvilke bilder som skal rullere på skjermen. Hvor lang tid hvert bilde skal vises bestemmer du i den brukervennlige menyen. Med fjernkontrollen kan du enkelt gå frem og tilbake, samt pause bildene. Bildene laster du enkelt over på en minnepenn eller SD-minnebrikke. Fotorammen kan kjøpes i BFOs egne nettbutikk bfo.milrab.no til kr 795.-

Promilletester

Vi er inne i en årstid med konsum av akevitt og sterkøl, og da kan det være nyttig og interessant å sjekke promillenivået i blodet. Med denne promilletesteren kan du enkelt sjekke om du er i stand til å kjøre bil eller ikke. Promilletesteren kan kjøpes i BFOs egen nettbutikk bfo.milrab.no til kr 695.-

Kjekt å ha vite

Wake Up Light

Nå slipper du å måtte våkne av en irriterende høylytt vekkerklokke om morgenen. Philips har nylig lansert Wake up light som vekker deg om morgenen ved å simulere en soloppgang. Tanken bak produktet er at du skal få like mye energi når du våkner som på en sommermorgen. Fra en halvtime før det angitte tidspunktet for vekking øker lyset gradvis i intensitet til den intensiteten du har valgt (250 lux anbefales). Lyset blir skarpere med en ideell hastighet og følger en spesiell kurve som det er bevist at er mest effektiv. Lyset faller på øynene dine og sender en melding til hjernen om å øke produksjonen av energihormonet kortisol. Dette betyr at på det angitte vekketidspunktet er sove- og energihormonene bedre balansert, og du har mer energi helt fra begynnelsen på dagen. Du kan også stille den inn til å lage lyder av fuglekvisring eller en rennende bekk. Philips Wake Up Light kan kjøpes i BFOs egen nettbutikk bfo.milrab.no til kr 1.265.-

– LED LENSER SUPERLYKT

Led Lenser Pro Focus T7

Led Lenser, som er markedsleder i verden på aluminium LED lykter, lanserer i disse dager lykten Pro Focus T7 - en skikkelig "versting"-lykt. Lykten, som er produsert i høykvalitets aluminium, har 24 karat gull på alle kontaktpunkter (fører strøm bedre og hindrer irring av batteriene), den er selvfølgelig fokuserbar, har en lysstyrke på vannvittige 117 lumen (en Maglite AA lyser til sammenligning ca 15 lumen), har opptil 300 timer batteritid og 100 000 timer levetid på dioden. Du tror kanskje vi snakker om en halvmeter lang stavlykt? Neida, lykten er 14cm lang og vekten er 187g. Nylontaske, håndsnor og batterier medfølger.

Garantier: 10 år på lykten – livstidsgaranti på dioden
Veil pris: kr 499,-
www.trygvealm.no

Gave til Jul

I forbindelse med H M Kongens Gardes 150 års jubileum i 2006, ble det produsert en mindre nummerert serie med 0,5 liters flakonger med Cognac spesialtappet for Garden. Dette var Garde Imperiale XO og Garde Imperiale Extra. Sistnevnte ble utsolgt i løpet av meget kort tid, men Offisersbladet har fått vite at det finnes et lite antall igjen av XO kvaliteten på noen vinmonopol. Den finnes på bestillingslisten, og har varenummer 55299, pris 375,- kroner. Flaske nr 1 er tildelt

Kong Harald, flaske nr 1856 står hos Svealivgardesforeningen i Stockholm, der Garden først ble etablert. Folkens - løp og kjøp. Dette blir det samle-verdi på.

RED

Sjansen er stor for at det er mer lønnsomt for medlemmer av Befalets Fellesorganisasjon å samle forsikringene sine i If.

Avtalen mellom BFO og If sikrer deg som medlem rabatt på de private forsikringene dine. Du får 10 prosent rabatt på forsikring av personbil, villa, hytte, motorsykkel, fritidsbåt, verdisak, husdyr og veteranbil.

Og husk – det er ekstra lønnsomt å samle alle forsikringene i If. Da kan du bli If Pluss-kunde og oppnå ytterligere rabatt og andre fordeler. Spør oss om hvilke forsikring som teller for If Pluss

Vil du vite mer?

Ring Forsvarets Personellservice på
telefon 23 09 24 50 eller mil 05 10 24 00

Rolig, vi hjelper deg.

Arne Lycke

Arne Lycke, risikospesialist

www.if.no Tlf: 02400

KILDE: WWW.IF.NO

nr 6834560

"Dette er ikke slutten, det er ikke en gang begynnelsen på slutten. Men det er kanskje slutten på begynnelsen."

Slaget ved El Alamein var det som inspirerte Winston Churchill til å komme med denne velkjente konklusjonen.

El Alamein

Av Trond Sætre

Britenes tidligste seirer under andre verdenskrig ble vunnet i Nord-Afrika. I 1940, da Italia invaderte Egypt, ble de ikke bare slått tilbake. De ble også drevet ut av koloniene på Afrikas horn. Da tyske styrker, under ledelse av general Erwin Rommel, kom italienerne til unnsetning i 1941 startet en krig som kulminerte rundt El Alamein. Den lille, egyptiske havnebyen var åsted for to slag under 2. verdenskrig. Det første fant sted i juli 1942, kort tid etter slaget om Gazala, der Rommel beseiret britenes åttende armé. Etter slaget overtok feltmarskalk Claude Auchinleck kommandoen over hæren, og han bestemte seg for ikke å konfrontere tyskerne ved Marsa Matruh, der den britiske hæren nå sto. I stedet drev han hæren til El Alamein, som lå 15 mil lenger mot øst. El Alamein hadde en brukbar strategisk beliggenhet for de allierte. Byen lå klemt mellom Middelhavet og Quattara-fordypningen, og langs denne flaskehalsen dannet den britiske armeen en linje. Her var det for trangt til at Rommel kunne bruke sin foretrukne taktikk, som var gå rundt og angripe bakfra.

Det kom til kamper den 1. juli, da det tyske Afrikakorpset rykket fram. Imidlertid var det ingen av partene som fikk noe gjennombrudd, og Auchinleck utnyttet ikke muligheten han hadde til å bryte opp Afrikakorpset. Mot slutten av måneden led den britiske hæren noen store tap: Først ved Ruweisat Ridge den 21. juli, deretter ved Miteiriya Ridge den 27. juli. I begge tilfeller manglet infanteriet stridsvognsstøtte, og ved Miteiriya hadde ikke de allierte fått ryddet minefeltene på forhånd. Kampene førte ikke til noe militært gjennombrudd for verken Rommel eller Auchinleck, men britene hadde likevel oppnådd noe viktig: De stanset den videre tysk-italienske framrykningen i Egypt. Churchill var ikke fornøyd, og i august overtok

Bernard Montgomery kommandoen i Nord-Afrika,

Montgomery gikk ikke til motangrep med det samme. Han ventet på forsterkninger i form av flere arméavdelinger fra samveldestatene, og ikke minst en forsyning med 300 Sherman-tanks, en modell som var aksemaktenes tanks langt overlegne. Første del av Montgomerys plan var å skape en distraksjon for aksemaktene i sør, og samtidig angripe fra nord. Tyskerne hadde plantet antitanksminer i nord, et felt med tilnavnet "Devil's Garden". Her skulle infanteristene angripe først; minene var nemlig ikke konstruert for å utløses bare noen trådde på den med sine egne føtter. Operasjonen fikk derfor navnet Lightfoot. Etter infanteristene fulgte ingeniørkorpset, som hadde i oppgave å uskadeliggjøre minene før panservognene kunne kjøre over. Planen ble iverksatt natten til den 24. oktober, men ingeniørene greide ikke å rydde nok plass i minefeltet. Den klarerte veien var bare stor nok til at en tank kunne passere om gangen, noe som selvsagt gjorde hæren sårbar.

Tidlig neste morgen ble australske panserdivisjoner konfrontert av aksemaktene ved middelhavet. Dette utløste et slag som varte resten av dagen og ødela halvparten av tanksene uten at noen av partene avanserte. Likevel var dette slaget viktig, fordi det oppholdt aksemaktene lenge nok til at de allierte kunne bryte gjennom linjene. Etter kort tid hadde newzealandske styrker erobret Miteiriya Ridge. Rommel var i Tyskland da angrepet begynte, men reiste i all hast ned til Egypt den 25. oktober. Her kunne han konstatere at de allierte foreløpig ikke var kommet for langt. Han beordret et motangrep mot høydene som de allierte hadde erobret, men aksemaktenes tanks manglet drivstoff, og var derfor lite effektive.

Mens Montgomery begynte å forberede sin nye angrepsplan, "Operasjon Supercharge" fortsatte den australske

offensiven i nord med å slite ut aksemaktenes styrker. Kort tid etter midnatt den 2. november, da operasjonen ble igangsatt, begynte Rommel å miste håpet. Britene hadde rundt 800 fungerende tanks. Aksemaktene mindre enn halvparten så mange, og drivstoff til kjøretøyene kom for sent fram. Supercharge rettet seg mot de tysk-italienske basene i Tell el Aqqair og Sidi Abdel Rahman, som først ble utsatt for et langvarig luftbombardement, etterfulgt av en voldsom sperreild fra 360 kanoner. Men da den 9. panserbrigaden rykket inn neste morgen ble de likevel hardt rammet av tyske panservernkanoner. Ca. en tredjedel av både tanks og mannskap gikk tapt. Slaget varte hele dagen, og den hard prøvete 9. brigaden ble etter hvert avløst av 1. panserdivisjon. Da det led mot natt hadde begge sider mistet omtrent like mange tanks, men for aksemaktene utgjorde dette tapet en atskillig større del av det totale styrkeantallet.

Rommel ville trekke tilbake styrkene, men så sent som den 3. november fikk han beskjed fra Adolf Hitler om å kjempe til siste slutt. Han prøvde fortsatt å være lojal mot den ordren den 4. november, da Samveldets panserdivisjoner rykket fram mot tyske linjer. Først da Rommel så at Afrikakorpset var i ferd med å bli fullstendig omringet, ga han ordre om retrett.

Menigmann lurer kanskje på hvorfor Nord-Afrika var så viktig under andre verdenskrig. Suezkanalen var nok en avgjørende faktor. De allierte trengte kanalen for å frakte forsyninger. Tilgangen på olje fra Midtøsten var et annet viktig motiv for å sette inn store styrker i denne regionen.

Vi bør heller ikke undervurdere effekten som denne seieren hadde på den britiske moralen. Igjen uttrykte Churchill det best. Hans nest mest berømte utsagn i forbindelse med El Alamein var "Før El Alamein hadde vi aldri en seier. Etter El Alamein hadde vi aldri et nederlag."

Et styrket Forsvar!

De siste årene har stått i transformasjonens tegn. Det var helt nødvendig og riktig å omstille Forsvaret fra å være ensidig innrettet mot en eksistensiell krig på eget territorium, til også å kunne være et viktig instrument i andre sikkerhetspolitiske sammenhenger. Men i iveren etter å allianseintegrere og internasjonalisere Forsvaret, gikk man for langt og for fort frem når man først satte igang. Vi endte opp med å transforme oss så mye at Forsvarspolitisk utvalg finner det nødvendig å minne de mest transformerte på hvorfor vi har et forsvar. Det er et tankekors at det er nødvendig, men likevel gledelig at det skjer. FPU legger til grunn at:

Norsk sikkerhets- og forsvarspolitikk må ta utgangspunkt i de verdier og interesser som vi ønsker å sikre, og ikke bare i et kortsiktig, militært trusselbilde. Norge trenger et forsvar for å ivareta det grunnleggende og tidløse ansvar for å skape sikkerhet for staten, befolkningen og samfunnet, og beskytte og fremme våre verdier og interesser.

Jeg opplever at dette avsnittet gir større relevans til FSJ vurderinger rundt Forsvarets overordnede økonomiske rammer. Det er først når vi vet hvorfor vi skal ha Forsvar at vi forstår konsekvensen av ikke å ha det. Forsvarssjefens utrettelige påpekning om at det må bli balanse mellom det vedtatte Forsvaret og forsvarsbudsjettene, kombinert med FPU's velformulerte svar på sitt eget spørsmål "Hvorfor skal vi ha et militært Forsvar?" ser ut til å vinne gehør hos mange. Ikke bare i det politiske miljø, men også i befolkningen og blant ansatte i Forsvaret. Det gir grunn til optimisme i en situasjon der vi har behov for et styrket Forsvar.

Det er likevel flere forhold det er nødvendig å rette kritisk oppmerksomhet mot, både i FPU og i FS 07. BFO har identifisert flere områder der vi mener det er for mange løse tråder og for stor usikkerhet.

For det første er det mange spørsmål rundt verneplikten rolle og funksjon i fremtidens Forsvar. Hvis plikten til å gjennomføre militær førstegangstjeneste i praksis bare skal påhvile dem som har uttrykt god motivasjon for å la seg verve, kan ordningen nok sies å tilfredstille Forsvarets behov, men kan fort bli problematisk å opprettholde.

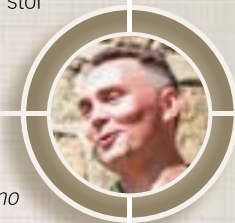
Videre er fokuset på å ha høy reaksjonsevne så sterkt at vi må stille spørsmål om utholdenheten er tilstrekkelig vektlagt. Spesielt tydelig er dette i forslaget til ny hærstruktur. Det må være problematisk at regjeringens ambisjonsnivå for deltakelse i internasjonale operasjoner ikke er lagt til grunn for forslaget til struktur. Videre må man stille spørsmål om det kan være samfunnsøkonomisk akseptabelt hvert fjerde år å foreslå nedleggelser av forsvarsinstallasjoner det har kostet store summer å etablere bare for meget kort tid siden. Det bør ikke forundre noen om politikerne ikke kan godta "sunk cost" i milliardklassen hver gang det fremlegges en forsvarsstudie. En slik praksis vil fort kunne oppfattes som en systematisk omkamp om Stortingets beslutninger.

Sist gang vi stod foran store omstillinger, var et av hovedmålene å få folk til å slutte i Forsvaret, 5000 ansatte skulle bort! I dag er situasjonen en helt annen, vi må beholde så mange vi overhodet klarer. De fremlagte forslag til endringer innen personell og kompetanseområdet må gjennomgås nøye. Vi må ha attraktive ordninger som sikrer at folk trives og blir i Forsvaret.

Ethvert forslag som innebærer flytting av virksomhet må meget kritisk vurderes, i dagens arbeidsmarked er det store muligheter for at kompetansetapet vil kunne bli ubehagelig stort. Det vil kunne få operative og sikkerhetsmessige konsekvenser vi ikke kan leve med. Verdien av et slikt kompetansetap må legges inn i kostnadsvurderingene slik at alle relevante aspekter kan vurderes i en helhet. Da må selvsagt de økonomiske grunnlagstallene fra FS 07 også frigjøres.

Vi kan ikke gå inn for endringer det knytter seg stor usikkerhet til. Omstilling skal lønne seg – i dag er det mer nødvendig enn noensinne.

didrik.coucheron@bfo.no

INTERN TELEFONLISTE FOR BFO

Bjerkansmo, Jimmy	237	23 10 02 37	932 08 717
Clausen, Holst Einar	242	23 10 02 42	928 14 251
Coucheron, Didrik	230	23 10 02 30	928 88 643
Dahl, Ragnar	238	23 10 02 38	934 98 520
Danielsen, Lars Kristian	241	23 10 02 41	905 85 355
Holager, Inger Prestmo	233	23 10 02 33	924 43 172
Eriksen, Mona	243	23 10 02 43	924 28 698
Helgesen, Arild	247	23 10 02 47	934 99 445
Jacobsen, Guttorm	234	23 10 02 34	926 94 221
Felde, Kyrre	248	23 10 02 48	970 99 880
Omberg, Lars	240	23 10 02 40	920 91 238
Rudberg, Rune	236	23 10 02 36	934 20 377
Skyrud, Tom	239	23 10 02 39	473 87 648
Solberg, Eivind	231	23 10 02 31	934 08 550
Ulrichsen, Kari	246	23 10 02 46	928 05 621

Områdetillitsvalgte

Flasnes, Jostein	0580-7374	77 89 73 74	970 49 710	Nord-Norge
Henriksen, Terje	0580-5365	77 89 53 65	916 21 988	Nord-Norge
Eide, Gunnar Lie	0565-7394	75 53 73 94	924 30 909	Midt-Norge
Grøn, Kristian T.	0550-5232	73 99 52 32	918 52 277	Midt-Norge
Ledal, Rolf J.	0540-3486	55 50 34 86	934 62 716	Vest
Opdal, Jacob Are	0535-7669	51 34 76 69	924 23 022	Vest
Nordset, Per Iver	0502-2006	62 40 20 06	924 17 463	Indre Østland
Bråten, Jo Arne	0502-5943	63 92 59 43	474 51 980	Indre Østland
Karlsen, Sten Rune	0520-7325	69 23 73 25	922 18 110	Viken
Sævik, Pål	0510-9433	23 09 94 33	928 17 119	Viken

Sentralbord 220 23 10 02 20 Mil: 0510 5694

Telefax BFO	Siv:	23 10 02 25
Dreier møterom	221	23 10 02 21
Tordenskiold møterom	223	23 10 02 23
Post-/pakkerom	227	23 10 02 27

Forbedret samarbeid på Andøya

Det arbeides i FLO Base Andøya med å forbedre og videreutvikle/utvikle samarbeidet mellom partene. I denne forbindelse har partene vært enige om å gjennomføre felles opplæring i lov- og avtaleverket. Seminaret ble gjennomført den 23. og 24. oktober hvor Seniorrådgiver Elen Arnesen startet med å gi en oversikt over lov- og avtaleverkshierarkiet.

Seniorrådgiver Bror Sondresen orienterte om Verkstedsoverenskomsten, før Major Aage Larsen tok de fremmøtte gjennom tariffen med vekt på ATM og Statens personellhåndbok. På tampen av den første dagen, ble det også tid til å gjennomgå noen emner sammen med FLA som et ekstra krydder før det ble kveld.

Hovedavtalen i Staten med tilpasningsavtalen var i utgangspunktet tema for hele dag to. I Marit Evenstad sitt fravær, stilte Forhandlingsleder Rune

Rudberg fra BFO opp som instruktør og orienterte om hva Forsvarsstaben har sagt om emnet. Det ble underveis krydret med historier av ymse slag, slik at de lokale partene både fikk innblikk i prosessen som hadde ført frem til den nye Hovedavtalen/ Tariffavtalen (HA/TA), samt at humøret ble stimulert av noen røverhistorier.

DIF-sjef ved FLO Base Andøya, Oberstløytnant Jan Madsen, var godt fornøyd med gjennomføringen av seminaret. Han er takknemlig for støtten som ble gitt av Forvarets personelltjenester og Forsvarets lønnsadministrasjon, og ikke minst at BFO, ved Rune Rudberg, stilte som "stand-in" på HA/TA. Han synes det er verdifullt at partene sammen gjennomfører slik opplæring. Hovedtillitsvalgt i NOF, Fenrik Thomas Hestvik, syntes dette var et godt initiativ og at spesielt gjennomgangen av HA/TA var god og klargjørende.

Han poengterte at arbeidsmiljøet på Andøya i den siste tiden har hatt en positiv utvikling, men synes det har fått en ny knekk etter at sentral arbeidsgiver har valgt å bruke styringsrett på de lokale arbeidsplanene for å kunne forskyve arbeidstiden.

 Rune Stave
Regionsstyreleder BFO

Bransjekveld ved Luftkrigsskolen

Onsdag 17. oktober ble det etter initiativ fra noen ivrige kadetter arrangert "bransjekveld" for de 26 kadettene ved Luftkrigsskolen som er navigatør- eller flyelev, eller ferdigutdannet navigatør eller flyger. Avstanden til den jobben man skal gjøre etter endt utdanning kan til tider føles stor mens man går som kadett ved Luftkrigsskolen, og viktigheten av å kunne snakke fag på tvers av fagplanen ved skolen må ikke undervurderes. Spesielt for de som nylig har avsluttet uttaksflygingen ved Luftforsvarets Flyskole på Bardufoss, og som så vidt har startet krigsskoleutdanningen, er det naturlig at spørsmålene omkring fremtiden i Luftforsvaret er mange. Ofte kan imidlertid noen av svarene finnes blant kadetter ved Luftkrigsskolen som har noe mer erfaring og fartstid i Luftforsvaret.

Uansett bransjetilhørighet kan det være

fornuftig å arrangere bransjekvelder av denne typen mens man er kadett ved Luftkrigsskolen. I henhold til fagplanen får kadettene bare unntaksvis kontakt med sin fremtidige bransje, og da gjennom såkalte bransjerettede utdanningsmoduler. Behovet for å kunne dele tanker, bekymringer og gode råd uavhengig av erfaringsnivå og klassetilhørighet er så absolutt tilstede, samtidig som slike arrangement både vil være sosiale og barrierebrytende.

Som så ofte ellers forsto BFO viktigheten av trivsel ved slike møter, og derfor kom det pizza på bordet også denne gangen. Vi som var til stede vil med dette takke for at BFO ser verdien av denne typen arrangement og at de betalte regningen.

 Ivar Magne Stene
Kadett ved 3. avdeling Luftkrigsskolen

Har vi et forsvar om 10 –15 år?

Den kalde krigen tok slutt i 1990 – ikke av seg selv – men ved at vi holdt kruttet tørt og stod sammen med våre allierte i NATO. Den andre verdenskrig påførte menneskene de største lidelser verden til nå har sett. 55 millioner menneskeliv var drept – en til to generasjoner kunne bokføre tapte muligheter i et elendig liv i vår del av verden. Et godt Forsvar, forankret i en trygg allianse gav resultater til slutt.

Hvordan står det til med Forsvaret i dag

– 17 år etter:

- Hæren er redusert fra 165.000 mann – (13 brigader + lokalvern m/bl a ett 20 tall bataljoner) – til ca 8.000 mann (1 brigade +). I praksis er Hæren avskaffet.
- Mobiliseringshæren er nedlagt og materiellet gitt bort - avhendet eller destruert.
- Kystartilleriet er nedlagt. – 3 moderne Bofors batterier og 5-6 oppgraderte torpedobatterier.
- Marinen står igjen med et fåtall moderne fartøyer som stort sett risikerer å ligge i bøyene grunnet mannskapsmangel.
- Luftforsvaret er redusert med en foreldet flypark og et minimalisert luftvern.
- Heimevernet er materiellmessig styrket, men personellmessig sterkt redusert. Heimevernet kan aldri erstatte Hæren!
- Den grunnleggende befalsutdanning er sterkt redusert slik at søknadene til krigsskolene stopper opp. Rekrutteringsbredden er borte.
- Økonomisk tildeles Forsvaret 1,6 prosent – (i 2007) - av BNP - mot tidligere 3 til 4 prosent.

De politiske partier og Forsvarssjefen markerer overgangen fra Kald krig til varm fred. Underskriverne er ikke med på feiringen. Ingen av oss vet når og hvordan vår sikkerhet trues i fremtiden. Det vi imidlertid vet er:

- At menneskets natur ikke har endret seg siden antikken,
- At det i hele tidsregnskapet stort sett har vært kriger og uro, frykt og religiøs overtro.
- At religionskrigene som varte i hundrevis av år - igjen er aktivisert.
- At verdens befolkningssituasjon har eksplodert.
- At miljø og energisituasjonen bringer oss farlig nær - kanten av stupet.
- At avstanden mellom fattig og rik - øker globalt.

Norge har aldri hatt mere å forsvare – samtidig er verneplikten i praksis under avvikling:

- Vår store nabo i Øst - er igjen i ferd med å bli stormakt.
- USA – NATOs tradisjonelle redningsplanke – lever politisk og militært – fullt engasjert og låst i områder fjernt fra oss. NATO er svekket – selv om EU er styrket.

Underskriverne henvender seg ikke spesielt til våre styresmakter. Dette fordi våre politikere stort sett ikke er opptatt av Forsvaret! Det lengste *de* tenker fremover – er til neste valg. *Vi* ønsker å nå frem til den enkelte leser.

Vi vil sitere Generalinspektøren for Hæren - generalmajor Robert Mood – fra Offisersbladet i mars i år: ***"Det koster meg mye å forholde meg til den realitet vi har foran oss."***

Det er kanskje håp – tross alt. Våre tanker gjelder ikke bare dagens situasjon – men Forsvaret om 10 – 15 år...

 Kongsberg og omegn
Forsvarsforening

Lokalforeningen Vest Oppland avholdt sitt årsmøte 16. november

Medlemmene i LF'en tilhører FLO/S/SBL, og er lokalisert på Raufoss, region Indre Østland.

Lokalforeningsleder Tom E Haldammen kunne friste medlemmene, og regionens OTV Jo Arne Bråten med pizza, før en gikk i gang med de mer formelle delene av møtet. Lokalforeningen bærer preg av stabilitet i medlemsmassen, og kontinuitet ift tillitsvalgte for BFO. Sittende leder ble gjenvalgt, sammen med sitt styre, hvor Gaute Standbakke fortsetter som nestleder og Mats Stensby som styremedlem.

I årsberetningen kom det frem at underavdelingen "ikke engang" var nevnt i FS-07, men LF leder var allikevel bekymret ift det generelle nedtrekk en skal ta i FLO, og spesielt ift melding om nedtrekk/inndragelse av to vakante stillinger ved avdelingen. Som uttalt under møtet bar også denne avdelingen preg av at leveransekravene ikke sto i samsvar med antall ansatte, herunder at de innehadde stillinger som krevde stor reiseaktivitet, både ift nasjonale og Int ops leveranser.

Etter den mer formelle del av møtet, informerte OTV om aktuelle saker. Stikkord her var FS-07, FPU, PET 15/2006,

lønnprosjektet, St prp.1 for 2008 og disponeringsomgangen med mer. Praten satt løst, og takhøyden var stor. Naturligvis ble også "Rosen saken" behørig kommentert, og diskutert.

Før møtet ble hevet, anbefalte Tom deltakerne å sette seg inn i tilbudet om opplæring en gir via BFO skolen, hvor han selv er i ferd med å gjennomføre "gjennomgående kurspakke". Kursene gir lokale tillitsvalgte god ballast til å ivareta sine verv, både i forhold til tariff og medbestemmelse.

 Jo Arne Bråten
OTV for BFO region Indre Østland

Årsmøter i BFO region Viken

Det har i løpet av høsten blitt avholdt konstituerende møter i BFO region Viken. Nye styrever er blant annet valgt. Følgende oversikt viser ledervervene i regionen.

Leder regionstyret	major Morten Løvdal
Nestleder	orlogskapt Erik Gabrielsen
Leder lokalforening Akershus	orlogskapt Michael Bruteig
Leder lokalforening ETJ	oblt Bent Romundseth-Eriksen
Leder lokalforening HMKG	lt Øistein A Edvardsen
Leder lokalforening Karljohansvern	kaptlt Nina Granli
Leder lokalforening Kjeller	lt Lars I Ullensvang
Leder lokalforening Kolsås	maj Walther Chr. Blix
Leder lokalforening Kongsberg	kapt Morten Henriksen
Leder lokalforening Linderud	maj Per Ivar Kjølnes (fungerende)
Leder lokalforening Lutvann	kaptlt Geir O Svendsen (fungerende)
Leder lokalforening Mågerø	lt Ole-Maurits Skårsette
Leder lokalforening Rygge	maj Erik G Warberg

 OTV BFO Viken/Pål Sævik

BFOs kollektive forsikringsordninger for 2008

BFO-pakken: Liv m/uføre og ulykke:

- Gjelder fra den dagen du melder deg inn – hvis du ikke reserverer deg:
- G-beløpet har steget med 6,23%
- G-beløpet fram til 30/4-08 er kr 66.812,-
- Død: 14 G fram til 50 år – deretter nedtrapping til 65 år.
- Ulykke: 67 G for enslig medlem – uansett alder
- Ulykke: 36 G for hvert familiemedlem.

Utvidelser av forsikringen:

- Forsikringen gjelder nå også Intops/krigsrisiko for død/uføre.
- Omfatter dykking, fallsjermhopping, klatring og alle andre sportsaktiviteter også i fritiden – uten tillegg i premien.
- Dekker behandlingsutgifter utenfor Norden.
- Kun kr 264,- pr måned.

Frivillig ektefelle/samboerforsikring med død/uføre 12 G:

- Følger medlemmets alder
- Kr 85,- for kun livsforsikring
- Kr 148,- for liv m/uføredekning

Kollektiv hjemforsikring 2008:

- Ny superforsikring uten pristillegg. Les saken på gule sider i denne utgave.

For pris og mer informasjon:
www.bfo.no

 Kari Ulrichsen

BFO løste saken for mannskapet på KNM Hinnøy

Mannskapet på KNM Hinnøy, ble avspist med risikotillegg kun til de som var på vakt under skarp minejakt. Dette angivelig etter råd fra FST. BFO tok opp saken med FST, og har nå fått følgende svar:

"SST vil etter samtaler med PØS initiere utbetaling av risikotillegg for minerydding for hele besetningen, der aktiviteten "skarp minejakt" var en realitet i fm KNM Hinnøys NATO-deployering."

 jimmy.bjerkansmo@bfo.no

Reiseregulativet i staten

Statens satser for kilometergodtgjørelse har stått på stedet hvil siden 2002. Nå kan satsene være på vei opp. Fornyings- og administrasjonsdepartementet har innledet forhandlinger om en ny avtale for innenlandsreiser. Satsen skulle vært justert allerede i 2006, men partene ble ikke enige. Svein Erik Skamo i arbeidspolitisk avdeling, forteller at tvisten handler om hvem som er på tjenestereise eller ikke. Er du ansatt som sjåfør er du ikke på tjenestereise når du er ute og reiser. Samtidig er det en del gråsoner partene ikke har klart å bli enige om.

**Ett yrke
- én organisasjon**

Reisebrev etter studietur til Brüssel

Folk og Forsvar gjennomførte sin årlige studietur til Brüssel fra 3. til 5. oktober, og jeg var den heldige deltaker fra BFO. Hvert år går det ut tilbud til de 75 medlemsorganisasjoner om deltakelse til ulike reisemål.

På denne reisen deltok 25 personer herunder generalsekretær i Folk og Forsvar Monica K Mattsson, som også var reiseleder. Vi foretok en problemfri reise og sjekket inn på hotell i sentrum av Brüssel, byen som er Belgias hovedstad. Deretter gikk vi på sightseeing. Byen blir ofte regnet som hovedstad for EU da flere av de viktigste EU-institusjonene er lagt hit, og bykjernen har ca 143 000 innbyggere. En av de mest kjente severdighetene i byen er Manneken Pis, en liten bronseskulptur av en liten gutt. Ved et gatehjørne står han plassert med sin berømte, utømmelige vannstråle!

Neste dag besøkte vi NATO-hovedkvarteret, med den politiske og militære ledelse. Vi fikk orientering bl.a. av kommandør Tor F Johannessen om forsvarsalliansens militære del. Ambassadesekretær Eirik Bergesen ved EU-delegasjonen orienterte om EUs utenrikspolitikk og Norges forhold til EU.

Siste dag dro vi først til Allied Command Operations (ACO), som av historiske årsaker er kjent som SHAPE, og som ligger nord for byen Mons. ACO er en av to overkommandoer i NATOs militære kommandostruktur. Her fikk vi møte en åpenhjertig kontreadmiral Ole-Gerhard Røn. Han tok i mot oss og ga en innledning om Norges plass i NATO og forholdet mellom den militære og sivile ledelsen av NATO. Avslutningsvis benyttet han anledningen til å minne tilhørerne om at tjenesten i NATO ikke er så forlokkende som mange synes å tro.

Arbeidspresstet og arbeidstiden har øket de senere år. De må bl.a. påregne en periode internasjonale operasjoner i løpet av tjenestetiden på 3-4 år. For gjenværende familiemedlemmer så oppleves slike fravær som ekstra belastende. Røn hadde sin tredje beordringsperiode i NATO og snakket derfor av erfaring. Videre fikk vi orientering om pågående militære operasjoner som NATO er involvert i. Etter disse to foredragene var det åpnet for spørsmål fra salen til et panel bestående av fire stabsoffiserer. Enkelte i vårt reisefølge prøvde flere ganger å lokke

Waterloo-høyden.

ACO Mons - CheckPoint.

panelet ut på glattisen med spørsmål om NATOs atompolitikk, rakettskjold i Europa og utenlandske troppers tilstedeværelse i Irak. De lyktes nesten med taktikken inntil vi tydelig ble gjort oppmerksom på at de kun besvarte spørsmål av operativ karakter.

Etter en standsmessig trerettens stabslunsj dro vi videre til Waterloo. Der kunne vi oppleve åstedet for Napoleon Bonapartes siste slag. Etter slaget ble han som kjent avsatt og sendt i fangenskap på St Helena. Historien vet å fortelle at hans 73 000 mann store styrke led nederlag mot koalisjonen av Storbritannia-Hannover under ledelse av Hertugen av Wellington og Preussen under ledelse av Fyrst Blücher med totalt 120 000 mann.

Hjemreisen nærmet seg. Men før vi forlot

Waterloo-høyden - Kart over slaget.

Feltartilleristene Jan Egil og Pål ved Waterloo Pub.

Waterloo og satte kursen hjemover, så lot vi oss friste til å slukke tørsten i høstsola.

Til arrangøren og øvrige deltakere – tusen takk for en flott studietur!

Tekst: OTV BFO Pål Sævik

Foto: Jan Egil Bäckmark

Kystvakt-seminar

Kystvaktas årlige seminar på Sortland gikk av stabelen i uke 45. BFO og NOF var til stede på de respektive organisasjoners årsmøte som ble avholdt mandags kveld med derpå følgende sosialt samvær. Årsmøte for BFO's Lokalforening ble gjennomført med godt oppmøte. Det gamle styret sitter videre, men nestleder har sluttet og det arbeides nå aktivt med å få en ny person inn i det vervet. Under årsmøte ble det servert pizza og noe å drikke til de som møtte opp.

BFO er spesielt beæret over å få bli med i maskinistenes samvær i grillbua. Dette er en årlig skikk i teknikermiljøet og der serveres mang en god røver historie i løpet av kvelden. Tirsdagen er det felles program hvor alle er samlet i auditoriet. Utenfor auditoriet hadde BFO og NOF stand på hver sin side av gangen. På denne måten kunne medlemmene i de to organisasjonene få tildelt noen profileringsartikler og diskutere ting som opptok dem. Temaet sammenslåing av organisasjonene ble nevnt flere ganger og en kunne få det inntrykk at de fleste var for sammenslåing.

BFO vil ønske kystvakten lykke til med dette årlige og viktige seminar. Vi har et inntrykk av at dette er viktig i forhold til samhold og felles forståelse av de viktige oppgaver som skal løses. På bildet ser vi fra venstre NOF's Roger Kristoffersen og Sir Kjell Tveiten. Fra LDKN Sjef Operasjoner Kommandør Pål Svendsen. Sjef Kystvakt Nord Kommandørkaptein Steve Olsen. Fra BFO Gunnar Lie Eide og Terje Henriksen.

 Gunnar Eide
OTV/BFO/Midt Norge

Vikens regionstyremøte 4-2007

Region Viken har avholdt årets siste styremøte på skipet Crown of Scandinavia.

- Vi behandlet blant annet saker til BFOs kongress neste sommer, sier Morten Løvdaal, leder for BFOs regionstyre i Viken.

Regionen valgte ny leder og nestleder samt tre nye medlemmer til regional valgkomite. Etter konstitueringen gikk forsamlingen gjennom vedtektene for lokalforeningen Mågerø, samt valgte medlemmer til Oslo boligråd og behandlet budsjettet for 2008. Regionen forberedte seg også til BFOs lederkonferanse 2007, og noe mot BFOs kongress sommeren 2008.

Eivind Solberg (bildet), nestleder i BFO, var invitert for å holde et innlegg til regionstyret. Han oppfordret alle til å komme med sine meninger om Forsvarsstudien og rapporten fra Forsvarspolitisk utvalg.

- Vi har nå et vindu frem til årsskiftet med å påvirke, dette er tiden for å mene noe! oppfordret Solberg. - Kampen om arbeidskraft blir bare større, og her har Forsvaret åpenbare behov. Fremtidens arbeidstakere spør om videreutdanning, og hva en arbeidsgiver kan tilby. Da snakker vi ikke om spesialkompetanse på lavere nivå, slik Forsvarsstudien snakker om, sa Solberg. Han tok også opp en rekke andre saker, blant annet forsvarsbudsjettet for 2008.

Generalsekretær Monica Mattsson i "Folk og forsvar" var også invitert og holdt et foredrag før regionstyret konstituerte seg senere på kvelden.

Uttidig boligskatteskjerpning fra Regjeringen

- Den nye beskatningen på fri bolig i utlandet for offentlig ansatte, er helt urimelig. En slik skjerpet beskatning vil få alvorlige konsekvenser for rekrutteringen til stillinger i utlandet. Ikke minst vil dette ramme arbeidet med å fylle de forpliktelser Norge har ovenfor FN, NATO og andre bilaterale avtaleparter. Dette sier Tore Eugen Kvalheim, leder av Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund.

Forslaget griper også inn i de særavtaler offentlig ansatte har med Staten. De økonomiske incitamentene i særavtalene har vært med på å underbygge

familieprofilen og muliggjort at familien reiser ut samlet.

- En viktig pilar i rekrutteringen er at tjenesten i utlandet har vært tiltrekkende for hele familien, herunder at ledsager har kunnet ta permisjon eller også si opp egen jobb for å bli med tjenestemannen ut. En konsekvens av denne skatteskjerpelsen vil være at familiene velger å ikke reise ut sammen. Ledsager og barn vil bli igjen i Norge. Det er fra DU, Forsvaret og de ansattes side, ikke ønskelig at en får økt pendling til utlandet, med ytterligere belastning på familieforhold og derav økt fare for skilsmisse.

Det er derfor oppsiktsvekkende at slike forslag fremmes uten noen form for dialog med de ansattes organisasjoner, sier YS-lederen.

Regjeringen har begrunnet skatteøkningen i Høyesteretts dom om likebehandling av private og offentlige ansatte.

- Dette kunne imidlertid vært løst ved å frita begge grupper. Offentlige ansatte har ikke en lønn som tilsier at de uten videre kan ta denne typen skatteskjerpelse uten å få en kraftig innstramning på nettoinntekten sin, sier leder av YS, Tore Eugen Kvalheim.

OMSTILLINGSBREV NR 7/2007

Forsvarsstudien stadfester at omstillingene i Forsvaret på langt nær, er over. Det som gjenstår å se er hvor langt politikerne tør å gå, vel vitende om at de vedtak som fattes i Stortinget juni 2008, slår til i 2009 og da er det Stortingsvalg. Året som snart er forbi har gitt oss betydelige arbeidsmiljømessige utfordringer, utfordringer som nå synes å bli adressert og tatt tak i. Det siste møte i Forsvarets hovedarbeidsmiljøutvalg vil fatte et vedtak som får innvirkning på en økende grad av for høy arbeidsbelastning. Kapitleierne og Forsvarssjefen skal ha ros for at man endelig tar tak i problemet.

Hovedavtalen og det årlige evalueringsmøte

Hovedavtalens (HA) § 1 pkt 11, jfr Tilpasningsavtalen (TA) til § 3, sier at det skal avholdes årlige evalueringsmøter med erfaringsdiskusjoner om samarbeidet mellom partene og praktisering av HATA. Det forutsettes at den øverste arbeidsgiver-representanten deltar på møte. Iht tilpasningsavtalen skal møte avholdes innen utgangen av året. Det skal føres referat fra møtene som skal fremsende Forsvarets Personelltjeneste og disse referatene danner grunnlaget for en sentral erfaringsdiskusjon. Det er arbeidsgiver som skal kalle inn til slike møter, men jeg oppfordrer BFOs hovedtillitsvalgte til å minne sjefen om ovenstående.

Direktiv for håndtering og oppfølging av ulykker

Det er utarbeidet en revidert utgave av Direktiv for håndtering og oppfølging av ulykker involverende Forsvaret. Direktivet ble iverksatt 1. november 2007. Direktivet er lagt ut på FOBID (<http://intranett.mil.no/start/bibliotek/>). Direktivet er oppdatert iht gjeldende regelverk, særlig innen AMLS bestemmelser. Dokumentet består av et direktiv, veiledning – utfyllende kommentarer og 10 vedlegg. Direktivet skal sikre en forsvarlig og enhetlig oppfølging av skadelidte. Dokumentet omfatter enhver ulykke med alvorlig skade, samt mindre hendelser og gjelder både nasjonalt og utlandet.

Direktivet må tilpasses lokalt, det skal opprettes lokal kontaktperson som skal bistå sjefen. Det stilles krav om bl.a. om opplæring i førstehjelp, øvelser, lokalisering av mottakssenter for eget personell og pårørendesenter, samt rådgivende kriseteam. Psykososiale tiltak følges opp i samarbeid med pårørende i for eksempel 14 mnd. Det er utarbeidet egen folder til berørte etter ulykke i Forsvaret. Her er også erstatnings- og forsikringsordninger i Forsvaret oppdatert. Ifm krav om tilrettelagt arbeid ved redusert arbeidsevne er det bl.a. vist til reglene innen inkluderende arbeidsliv (IA). BFO forutsetter at personellet informeres om direktivet.

Ombudsmannen har bedt om BFOs vurdering

Ombudsmannen for Forsvaret har bedt om vår vurdering mht personellsituasjonen i Forsvaret jfr skriv av 12. november. BFO har prøvd å gi et nyansert bilde basert på den situasjonen som oppleves av mange. Den stadig pågående omstilling av Forsvaret med effektivisering, rasjonalisering og ukritisk reduksjon av årsverk har ført til en, etter vår oppfatning, betydelig ubalanse mellom resurser og oppgaver. Da bortfall av arbeidsoppgaver ikke er synliggjort verken fra Forsvaret eller Forsvarsdepartementets (FD) side, blir dette en særdeles utfordrende situasjon. I korte trekk omfatter vår tilbakemelding:

- Antall henvendelser til oss har vært stadig økende de senere år og den siste tiden en økende grad av henvendelser som gjelder et dårlig arbeidsmiljø
- Stadig økte forventninger ift produksjon, fører til økt press på ledere på alle nivåer, dette fører ofte til at man som leder ikke klarer å håndtere sitt ansvar og rolle som arbeidsgiver
- Flere arbeidsmiljøundersøkelser beskriver en situasjon, der man henviser til økt sykefravær, som relateres til høyt arbeidspress på jobb.
- Norges forpliktelser til bidrag utenfor landets grenser kommer på toppen av det hele.
- Ny Lov om Personell i Forsvaret med våre underliggende forvaltningsregler er ikke tilpasset det egentlige behovet Forsvaret har.
- Flere pågående prosesser gir de ansatte liten grunn til lysere tider. (FS07, FPU, budsjett, gradsreduksjon jf PET 15 og sannsynligvis etter hvert langtidsmeldingen...) Noe som fører til at flere en normalt vurderer å slutte eller slutter. Dette fører til kompetanse- og rekrutteringsutfordringer.
- Forsvaret har satt et sterkere fokus på familiepolitikken den senere tiden og dette oppleves som positivt.

Notatet er forløperen til et møte med Ombudsmannen som tar for seg personellsituasjonen i et større perspektiv.

Månedlig møte med Hærstaben i oktober

Midt i oktober var det tid for det månedlige møte med Hærstaben. Stabssjefen var ny for meg, men han ga et godt inntrykk. Av de saker som ble fremført på møte var:

- Budsjettsituasjonen for Hæren i 2008 er bekymringsfull. Med det vi vet i dag var bekymringen berettiget (Forsvarsbudsjettet)
- Hæren har for få plasser på stabsskolen ifh til de funksjoner Hæren skal dekke (Hæren, fellesinstitusjoner (herunder FLO), HV og utlandet).
- En grundig informasjon om status for Sudan-oppgavet (her er vel de fleste klar over at Presidenten i Sudan ikke ønsker styrker fra Norden). Hva som skjer videre er uklart, men det går mot at de som har fått kontrakt får en beredskapskontrakt, inntil situasjonen er avklart.
- Sikkerhetsarbeidet i Hæren er under lupen. Det er avdekket kompetansegap (mht antall og kvalitet) ifh til ønsket situasjon. Hæren preges av høy arbeidsbelastning som er en trussel for sikkerheten. Det ble gitt en analyse (revisjon) av Hærens avdelinger mht sikkerhet og man er å jour mht HMS-drift – herunder oppfølging av funn. Det er bare to forhold som kan fjerne risikoen for ulykker og det er å fjerne oppgaver og at den enkelte sier nei når man ikke følger seg kvalifisert. BFO anfører at de som er lojal og uheldig blir "straffet" etter det regelverket som foreligger. Det er ingen grunn til ikke å si ifra.

Møte med FLO - drøfting av FLO/Base Viken

Drøfting og forhandling av FLO base Viken ble gjennomført 16. oktober og resultatet ble i hovedsak med det som var drøftet lokalt. I møte fikk vi også informasjon om årsverksutviklingen i FLO og pt. har FLO vakanser som følger: Sivile 451, vervede 37 og befal 271. Når jeg sier at ÅV-rammen i 2007 er på 5954 og den skal ytterligere ned i 2008, ikke rart FLO har problemer med å levere. Vi er vel ufin om vi sier at de som ensidig styrer på årsverk, bidrar til en systematisk og uønsket merbelastning på

personell som ønsker å gjøre en like god jobb som resten av personellet i Forsvaret. Det er snart på tide at noen høyere opp får skikkelig dårlig samvittighet i det man misbruker personellet for å oppnå kortsiktige mål.

FORSVARSSJEFENS VIRKSOMHETSPLAN R & T NR 9 OG 10

Ny redningshelikopterbase i Florø

Justisdepartementet har i Statsbudsjettet for 2008 foreslått at det etableres tilstedevakt på Redningshelikopterbasene ved Rygge og Ørlandet og etablering av en ny base i Florø med døgnkontinuerlig tilstedevakt. GIL har allerede iverksatt nødvendige arbeider opp mot egen organisasjon, FLO og Forsvarsbygg.

Evaluering av Forsvarets operative ledelse (FOL)

Evalueringen av Forsvarets operative ledelse (FOL) er ferdig og evalueringen viser behov for en styrking av eksisterende organisasjon med 22 årsverk. Forsvarssjefen har besluttet at en slik styrking skal utsettes til Langtidsmeldingen er behandlet i Stortinget juni 2008. FOHK fikk imidlertid videreført 4 årsverk som egentlig skulle vært tatt ut 31. Des 2007. Det er uklart for BFO hvilke konsekvenser en utsettelse vil få for FOHK arbeidsmiljømessig sett, vi tar for gitt at Forsvarssjefen har vurdert de operative konsekvensene.

Ny rapportering innenfor styringsområdene

Forsvarssjefen besluttet på sjefsmøte 30. august å iverksette ny møtестruktur og rapportering innenfor styringsområdene operativ status, personell og økonomi. Første rapporteringstids-punkt var 19. oktober 2007. Rapportering på styringsområdene skal skje månedlig i tråd med styringshjulet og inneholde status av nå-situasjonen, avvik ifh til planlagt status, risikovurdering på forhold som ikke er dekket i planleggingen og tiltak. Det er Sjef PØS/ØS som er gitt ansvar for å samle inn informasjon, analysere informasjonen og sammen med leder sekretariat påse at de beslutninger som tas i ledermøte følges opp i som konkrete oppdrag i Forsvarssjefens virksomhetsplan R&T.

Avklaring av årsverkstall

På møte fikk vi den sedvanlige årsverksstatistikken og på ny sitter vi igjen med flere spørsmål enn svar. Forsvarssjefen har i snart 2 år bedt om en avklaring på rammetall gitt

av FD, uten at dette har gitt nevneverdig klarhet. Les selv og bli like forundret som oss over de tall som florerer. Årsverksstatusen pr sept er 16 111 ÅV som forventes øket til 16 565. Rammetallet er 15 727 og følgelig har vi et nedtrekksbehov på 384 årsverk i 2007. FD har gitt Forsvarssjefen anledning til å forbruke i gjennomsnitt 15900 ÅV i 2008, mens rammetallet på 15000 innen utgangen av 2008 står ved lag. I lys av ovenstående ba BFO om en avklaring på hvilke tall vi skal forholde oss til i 2008. Det fikk vi ikke, men forutsetter at dette blir brakt i orden ved innløpet til 2008.

Hæren beholder inntil 20 stk LEO 1A5

FLO har fått i oppdrag og videreføre inntil 20 stk leopard 1A5 (den gamle typen), hovedsakelig for øvingsformål inntil videre.

Revidert PET nr 15 – gradsstruktur

PET nr 15 tør være kjent for de fleste i Forsvaret, det er presiseringer, endringer og tillegg til FDs iverksettelsesbrev til Forsvarssjefen. Her ble den fremtidige gradsstrukturen beskrevet i detalj på antall i hver grad. Målet var å redusere gradsstrukturen. Nå er en endret PET nr 15 kommet ut og her er akkumuleringen av grader nedover fjernet. I korthet betyr dette færre endringer enn det som ble indikert i den første PETen. Fortsatt er det litt uklart at man uten detaljkunnskap om de enkelte stillinger kan fastsette dette gjennom en PET. OK det er et politisk dokument, men gradsnivået er drøftet frem gjennom NIPA-systemet som er en forhandlingssak. Vi vil påstå at dette mer er en demonstrasjon av posisjon, fremfor et aktivt bidrag til utvikling av et Forsvar som stadig blir mindre, der ansvar og oppgaver øker. Logisk sett burde PET nr 15 hatt omvendt fokus, men ikke alt her i verden er logisk.

Evaluering av Neptun – utredningsresultat

Da partene drøftet direktivet for evalueringen var det anført at totalt 26 offiserer, av disse kun en kvinne. Utredningsgruppene synes å ha utført et godt stykke arbeid, hvor sjef Sjøforsvarets skoler i stor grad har kunnet stille seg bak anbefalingene, dog med noen organisatoriske divergenser. Av andre forhold som ble behandlet nevnes:

- Utredningene påviste et merbehov for 272 årsverk ifh til ambisjoner og mål bilde i 2008. Dette behovet er erkjent både internt og eksternt, men kan ikke imøtekommes med bakgrunn i gjeldende budsjettammer. Sj SSK anbefaler en egen utredning der merbe-hovet verifiseres og gir forslag for å håndtere gapet mellom fastlagt mål bilde/rammetall og reelt behov.

- Sjøforsvarets sikkerhetsinspektør foreslås å ligge på kommandørkapteins nivå
- Det anbefales at SAN-SJØ får fastsatt ansvars- og myndighetsforhold
- Det anbefales en total revisjon av Sjøforsvarets instruksverk
- Besøktstjenesten ved HOS vurderes koordinert av base HOS
- FID/Presse og informasjon endelige tilknytning til organisasjon vil skje etter at baseorganisasjonen er evaluert i 2008

Det anbefales at Sjøforsvarsstaben følger opp den videre organisatoriske behandlingen av evalueringsrapporten.

Arbeidsutvalget til Forsvarets hovedarbeidsmiljøutvalg

Neste FHAMU-møte gjennomføres etter at denne utgaven av Offisersbladet går i trykken og vi velger å gi informasjon fra arbeidsutvalgets møte 23. november vel vitende om at endringer kan ha skjedd med bakgrunn i vårt møte. Hovedtema var at de enkelte kapitteleiere skulle legge frem en oversikt over arbeidsbelastning, lokale og sentrale tiltak mv. Nedenfor har jeg referert noen av de punktene som ble fremført. Åpenheten og ærligheten i tilbakemeldingene vitner om at man endelig tar situasjonen på alvor og er villig til å gjøre noe med den. Forslag til tiltak er bare i begrenset grad referert. Status (grovstatus) for noen av kapitteleierne er som følger:

Status i Hæren

På tross av tidligere positive vedtak i FHAMU er status at ubalansen mellom oppgaver og ressurser blitt større det siste halve året. Dette har sin årsak i flere oppgaver og stans i oppbeholdningen. Med bakgrunn i dette bemerkes:

- Kravet til operative leveranser til internasjonale operasjoner er betydelig øket for 2008
- For alle hovedleveransene i 2008 må alle bataljoner bidra, da ingen er i stand til å bære leveransene alene
- Dersom SUDAN oppdraget gjennomføres, vil belastningene på Hærens personell øke. Øket treningsbehov for AFG vil medføre en økt belastning fordi ÅV-rammer fryses og en meget stram økonomi.
- Leveransestidene revideres og fremsendes i desember. Denne angir hva man kan levere. 1:5 (en periode ute og 5 perioder hjemme) oppleves å være en betydelig belastning for personellet. (Det beklagelige er at Hæren og FS 07 har forskjellig forståelse av begrepet 1:5). Gitt at FS 07 får gjennomslag vil belastningen i Hæren øke i størrelsesorden 20 %.

- Det synes kun å være en løsning på den totale arbeidsbelastningen og det er færre oppgaver og flere ansatte

Status i Sjøforsvaret

Det som redder Sjøforsvaret i en kort overgangsperiode er en forsinket innfasing av nye fartøyer. Utover det, gjentas de samme bekymringsmeldinger, herunder nevnes:

- SJØ er pålagt en reduksjon innen utdanning av personell. I stadig større grad må yngre personell ta over andre oppgaver som er tiltenkt personell med mer erfaring. SJØ har ikke nok ressurser til å utdanne personell ifh til ny teknologi. SJØ sliter med vakanser og et kompetansegap, som vil gi og gir konsekvenser
- Marinen sliter med mange vakanser pga stor etterspørsel av kompetansen fra sivile bedrifter.
- Stadige endringer i forutsetninger som budsjett, organisasjonsjusteringer og små "skudd for baugen" reduserer motivasjonen. FS 07/FPU har hatt en negativ innvirkning på personellet
- SJØ har fått melding fra FLO at de har kapasitetsproblemer ifh ny struktur
- Også Sjøforsvaret skoler melder om ubalanse mellom oppgaver og ressurser. Høyt fravær og mange vakanser er betydelig belastning rent familiemessig
- Stilleliggende fartøyer medfører et øket behov for leveranser fra HOS, bl.a. med vakt og sikring, velferd, idrett, forpleining osv. Belastningen på støttejenester har for mange områder langt oversteget grensen.
- Fra Kystvakten meldes om at markeds-kreftene henter personell og kompetanse fra Forsvaret, stram ÅV-tildeling har ført til lav bemanning – spesielt i Indre Kystvakt

Status HV

Heimevernet har sine utfordringer med høyt tempo og stor belastning. I hovedsak fremføres manglende levering fra FLO/RSF og dette medfører at distriktenes eget personell må trø til. I tillegg anmerkes at man har lite yrkesbefal (pga intops og midlertidige beordringer) og dette medfører at man engasjerer befall med lavere kompetansenivå enn ønskelig. Det gledelige er at sykemeldinger er ingen utfordring i HV.

Status Luftforsvaret

Luftforsvaret opplever at man har flere oppdragsgivere, mange mellomnivå mellom oppdragsgiver og mottaker, noe som medfører korte tidsfrister. Av andre ting nevnes:

- Mange oppdrag oppleves som ad hoc oppdrag

- Ambisjonsnivået er ikke justert ifh bemanningssituasjonen
- Marginal OPL og mange vakanser i store deler av Luftforsvaret
- Luftforsvaret er sårbar mht avgivelse av personell til sentrale prosjekter og intops
- Kritiske vakanser på teknisk side (FLO)
- Sviktende kompetanse på kritiske områder
- Man må forbedre rutinene for langtids-planlegging, virksomhetsplan, bedre utnyttelse av bestemmelsene i ATM, herunder bedre styring av fravær/avspasering
- Luftforsvaret må rekruttere bredt til alle nivå i organisasjonen, man trenger større fleksibilitet ift kvoter på skolene, man må i større grad styre personell disponeringen, herunder mer restriktive mht sperrefrist i stilling
- Man vil prioritere og omfordele arbeidsoppgaver for å spre belastningen og sikre seg aksept for at ambisjonsnivået kan justeres ned.

Status Fellesstaben

Fellesstaben ga en generell tilbakemelding, som i seg selv bekrefter at situasjonen er lik også her. Følgende oversikt rapporteres:

- Feltprestokorpset har en ubalanse i stillingsrammen. Man driver aktiv rekruttering bl.a. for å øke kvinneandelen.
- Forsvarets skolesenter fikk ny organisasjon på plass 1. jan. Det er stor turnover av personell og påfølgende høy belastning ifm opplæring. Som følge av utskiftning av personell mangler man kompetanse innen HR-området.
- Forsvarsmuseet og Forsvarets musikk melder om ubalanse mellom oppgaver og ressurser, noe som i hovedsak er begrunnet i stramt budsjettet for 2008
- Ved FMUS/N mangler man tilfredsstillende pause/spiserom og kontorplass, hovedsakelig fordi korpset er blitt større
- Forsvarets sanitet har mange vakanser, problemer med å skaffe enkelte fagkategorier personell. Også de melder om ubalanse mellom oppgaver og ressurser.
- Jørstadmoen (FKKIS) opplever stor slitasje på enkelte kategorier personell, hovedsakelig pga stor rotasjon til intops.
- Forsvarets arkivadministrasjon og Forsvarets kompetansesenter logistikk melder om ubalanse mellom oppgaver og ressurser, med til dels store vakanser. FKL melder at hele 82 % innenfor kategorien teknisk befall har midlertidig disponeringer. Stor konkurranse mot Hæren og FLO innenfor denne kategorien

Status i FLO

FLO har siden etableringen i 2002 hatt en kontinuerlig omorganiseringsprosess pågående. Stadige endringer i organisasjon, gjør det utfordrende å få på plass gode arbeidsprosesser og rutiner. Av andre forhold nevnes:

- Forutsetningene endres, men gevinstkravene opprettholdes
- Kompetansemiljøer er i kontinuerlig endring og man opplever utfordringer innenfor grensesnittet mellom forsvarsgrener, fellesinstitusjoner og mot det sivile næringsliv.
- Personellet preges av omstillingstretthet, generelt er det en ubalanse mellom oppgaver og ressurser. FLO har hele 900 vakanser, da oppleves det vanskelig når kundene vokser og stadig har større behov. Tidvis medfører dette høyt overtidsforbruk. En reduksjon i tjenestenivå fører til reduserte leveranser ellers i Forsvaret
- FLO, som andre opplever kritiske mangler på en rekke kompetanseområder. Her nevnes manglende nyrekruttering, stor avgang til det sivile næringsliv, lønn- og arbeidsvilkår oppleves ikke å være konkurransedyktige og sikkerhetsklarering ifm nyttilsetting tar for lang tid (9 mnd)
- Årsværksstyringen gir lite rom for nyrekruttering i en tid hvor det er små muligheter til å avvikle personell.
- FLO vil iverksette en mengde lokale og sentrale tiltak som kan bøte på noen av utfordringene, dette gjelder kartleggings-tiltak, tilsetting av personell, innleie av teknisk personell, reduksjon av tjenestenivå mv.

Alle kapitleierne (også de som mangler her) vil gi status på FHAMU-møte 4. desember. Da deltar også arbeidstilsynet og det skulle forundre meg mye om ikke FHAMU fatter et vedtak som både bør og må gi konsekvenser for aktiviteten i 2008. Kapitleierne skal ha ros for at de nå har tatt tak i situasjonen og la oss håpe at den enkelte vil merke en bedring i 2008. Det hadde vært en fin julepresang det.

Året 2007 er snart forbi, i 2008 venter nye og spennende utfordringer

Forhandlingsutvalget i BFO takker for alle innspill i året som er gått og ser frem til et konstruktivt samarbeid i året som kommer. Vi ønsker alle våre medlemmer og kollegaer i inn og utland en fredelig jul og et riktig godt nytt år.

 ragnar.dahl@bfo.no

Referat fra årsmøte

Ramstein/Tyskland sør

23. oktober 2007

Møtet ble avholdt i CC-Air HQ Ramsteins lokaler. Grunnet CC-Land HQ Heidelbergs deployering til Afghanistan samt tjenstlige oppdrag var det kun 9 frammøtte medlemmer.

Møtet ble innledet med Jimmy Bjerkansmo fra BFO sentral som holdt en grundig presentasjon om Lønnsprosjektet, skatt på bolig og reforhandling av særavtalen. Deretter fulgte OTV utland, Per Iver Norset som orienterte om FS 07 før man gikk over til den mer formelle delen av årsmøtet.

Leder, Ole J Iversen orienterte om det som hadde vært sakene siden siste årsmøte. Dette var i hovedsak opprettelsen av region Utland og etableringen av regionstyret, noe som fortsatt tilsynelatende sliter med å stå på egne ben. I tillegg var det innspill til lokale lønnsforhandlinger i tillegg til at de fleste av medlemmene i Heidelberg har vært og stort sett fortsatt er deployert til Afghanistan.

Styret i perioden har vært:

- Ole J Iversen (Ramstein), leder
- Ulf Øystein Larsen (Ramstein), nestleder
- Sven Bjerke (Heidelberg), styremedlem.

Samtlige i styret var på valg.

Kandidater til nytt styre var:

- Lars Kristian Fossum (Ramstein), leder (2 år)
- Torkel Bakken (Ramstein), nestleder (2 år)
- Sven Bjerke (Heidelberg), styremedlem (gjenvalg 1 år).

Det nye styret ble valgt ved akklamasjon.

Ramstein-Miesenbach,
23. oktober 2007

 Ole J Iversen (sign)
Referent

equipnor as

- RIKTIG UTSTYR!

www.equipnor.no

55 50 78 00

MARKEDSPLASSEN

Her kan våre lesere gratis sette inn små rubrikkannonser hvis de har noe til salgs, som kan være interessant for andre. Dette kan være uniformer, uniformseffekter, eller lignende.

Diverse Luftforsvars-uniformer selges rimelig

Service-jakke str 58L,
service-jakke str 52L,
service-bukse str 56N,
service-lue str 59,
lang frakk med før str 58,
skinnjakke brun str 58,
NATO genser kontor modell str XS.
Tlf 92810014.

Ønskes kjøpt

Gallauniform, infanteriet, komplett, str 52-54 og skostørrelse 42-43.
Serviceuniform, sommer, str 52-54.
Panzerfrakk, str 52-54.
Lue vinter, str 62.

Vennligst kontakt Are
på mobil 481 99 500.

Samler ønsker å kjøpe Figgjo/Thomsen militære minnekrus. Har idag 530 av de 993 produserte krusmodellene.
Mobil 99 20 77 75

BFOs årsmøte på Setermoen

Det ble gjennomført årsmøte på Setermoen den 25. oktober. Møtet fant sted på Fogden, BFOs faste samarbeidspartner ifm møteaktiviteter. Tradisjonen tro, vanket det forfriskninger til de fremmøtte. Aktivitetsnivået ved avdelingen tatt i betraktning, var det et bra oppmøte, og de som stilte var engasjerte i de sakene som ble tatt opp.

Det ble valgt nytt styre, deriblant ny leder for Lokalforeningen, Rune Isvik. Han tilhører EBN, som tidligere LFL også tilhører. Saker som ble debattert var blant annet FS-07, lønnsprosjektet, og lokale saker som for eksempel boligstatus og lokale lønnsforhandlinger.

Leder av BFOs Kadettforum (KAFO) Thomas Bakke, informerte litt fra Hovedstyret og hvilke saker KAFO jobber med for tiden.

*Terje Henriksen
OTV/BFO Nord*

Årsmøte ved BFO Lillehammer

BFO Lillehammer gjennomførte sitt årsmøte den 17. oktober. Et tjuetalls medlemmer hadde tatt seg tid til å møte på årsmøtet som ble gjennomført i forbindelse med lunsjen på Base Jørstadmoen. BFO Lillehammer var det opp med en meny bestående av pizza, valg av nytt styre, OTV Jo Arne Bråten og Forhandlingsleder Ragnar Dahl.

Etter gjennomføring av årsmøte iht vedtektene og av nytt styre hadde Ragnar Dahl en grundig gjennomgang av aktuelle tema. Særlig prosessen rundt FS-07 opptok de lokale medlemmene. En kombinasjon av et aktuelt tema og en engasjert Ragnar Dahl medførte at tidskjema sprakk med over en time.

Nytt styre i perioden 2007-2008

Leder Martin Johnsen
Nestleder Nils Gaute Prestmo
Styremedlem Morten Overvik
Styremedlem Torbjørn Blystad
Styremedlem Fred Anton Mykland
BESO representant Andreas Røshol

*Nils Gaute Prestmo,
Avtroppende leder BFO Lillehammer*

BFALETS FELLESGRANISASJON

KUNNGJØRING

I henhold til BFOs vedtekter § 4.d kunngjøres herved:

BFOs 7.ordinære kongress avholdes 4-6. juni 2008 på Thon Hotell Opera, Oslo.

Kongressen er BFOs høyeste organ og skal bestemme hvor BFO skal ha fokus fra 2008 og frem til 2011.

Du kan være med å bestemme blant annet hva BFO skal arbeide for og hvilke ledere organisasjonen skal ha.

Gi dine innspill. Ta kontakt med din lokalforening eller regionstyre.

Om lag 60 delegater fra inn- og utland samles i Oslo i begynnelsen av juni 2008.

**Didrik Coucheron (e.f.)
Leder BFO**

BFO kongress 2008 – forberedelser i regioner og lokalforeninger

BFOs 7. ordinære kongress gjennomføres 4. – 6. juni 2008, på Thon hotell Opera i Oslo.

Enkeltmedlemmer, lokalforeninger og regionstyre oppfordres nok en gang om å være med og bestemme blant annet hva BFO skal arbeide for og hvilke ledere organisasjonen skal ha. Kongressen består av 1,25% av BFOs stadig tjenestegjørende medlemmer. Regionstyrene oppnevner delegater etter pro rata fordeling, dog slik at ingen regioner har mindre enn 3 delegater hver. BESO har 3 delegater og KAFO har 3 delegater. Hovedstyret gir utfyllende

bestemmelser, samt bestemmer antall delegater som skal delta fra utlandet.

I henhold til BFOs normalvedtekter i § 6b om frister til Kongressen gjengis følgende; "Saker som ønskes behandlet på kongressen, herunder forslag til vedtektsendringer må være Hovedstyret i hende senest 4 måneder før kongressen holdes. Hovedstyret kan gi dispensasjon fra denne dato. Kongressens medlemmer har dog rett til å fremlegge tilleggs- og endringsforslag til allerede fremsatte forslag" (jfr også §16)

Forslag til endringer i vedtektene skal kunngjøres for organisasjonen minst 3 mnd før kongressen. Alle saker som ønskes behandlet, herunder vedtektsendringer, skal sendes til postmottak BFO på FIS BASIS eller på post@bfo.no, med gjenpart til koordineringsansvarlig for kongressen, lars.omberg@bfo.no. BFO anmoder om at forslag som omhandler vedtektsendringer inneholder gjeldende tekst, forslag til endret tekst og begrunnet hensikt for endringen.

Familieforum i Bergen

Med egen meny spesielt komponert for anledningen fikk Cathrine vist frem Marinen fra sin beste side om bord på KNM Otra.

For første gang i historien ble det i november avholdt møte i sentralt familieforum på Haakonvern. Gjennom å legge sitt møte til Haakonvern, fikk mange av forumets deltagere økt forståelse for Sjøforsvarets tjenestemønster og de utfordringer det byr på å ha en av foreldrene om bord.

Cathrine Lie Otteraaen, som er familiekoordinator i Kysteskadren,

presenterte sin masteroppgave om familie og doble karrierer i Sjøforsvaret. Denne masteroppgaven tar for seg problemstillingen sett fra de kvinnelige offiserenes ståsted, og inneholder mange interessante funn. Cathrine holdt også en orientering om tjenestemønster og familievennlighet i Sjøforsvaret. Med opptil 30 uker seilas i året og aktive perioder med stilleligge hvor alt av kurs og

kompetanseheving skal klemmes inn blant ferie og avspasering, blir det lett betydelige utfordringer i heimen!

Av andre saker som ble diskutert, kan det nevnes at familietillegget som vi i dag har innenfor særavtale for internasjonale operasjoner ble diskutert. En satsøkning eller utvidelse av ordningen til å omfatte andre grupper er en relevant problemstilling. Det ble besluttet å linke definisjon og en eventuell utvidelse opp mot regimet for barnepassreiser, for å gi en enklere forvaltning og sende et tydelig signal om at også de med delt omsorg for barn er tatt med.

Det ble også plass til en messemiddag om bord på KNM Otra for familieforumets medlemmer. Om KNM Otra har Forsvarets beste kokker er uvisst, men det er hevet over en hver tvil at de er helt i teten av den norske kokkeekspertisen. Deres kunnskaper om tilberedning og anretning ble behørig demonstrert med et måltid som så langt overgår alt annet jeg har blitt servert i løpet av drøye 21 år i Forsvaret!

Neste familieforum arrangeres til våren i Oslo-området, og da er det de fire grenstabenes representanter som har arrangementsansvaret.

Av Rolf J. Ledal
OTV Vestlandet

SUPER nyhet til alle medlemmer i BFO

Etter forhandlinger med IF har partene kommet til enighet om å bedre vilkårene for kollektiv hjemforsikring.

Som de fleste vet er det mulig for alle medlemmer i BFO, som har kollektiv hjemforsikring å "oppgradere" denne med superdekning til en pris på kr 265,-.

Fra 1 jan 2008 vil denne superdekningen inngå i avtalen for alle BFOs medlemmer som har kollektiv hjemforsikring i IF uten økning i forsikringspremien.

For de av dere som pt har superdekning, og betaler for dette vil således spare denne utgiften, men opprettholde alle vilkårene. Alle BFOs medlemmer med kollektiv hjemforsikring vil således få samme gode vilkår som er med superdekning, uten økte utgifter.

Arild Helgesen
Sekretariatsleder
Befalets Fellesorganisasjon

Høstkonferansen

Paneldebatt: Etter de innledende foredragene var det tid til paneldebatt hvor også den politiske ledelsen i organisasjonene deltok. Fra venstre: Johan Bergh, Nils Helle, Jacob Børresen, Egil Andre Aas og Didrik Coucheron.

For fjerde gang i historien arrangerte Norges Offisersforbund og Befalets Fellesorganisasjon landskonferanser for befalelever og kadetter på samme sted. Årets begivenhet gikk av stabelen på samme sted som fjorårets evenement, Hotel Arena på Lillestrøm.

På årets program stod naturlig nok Forsvarsstudien 2007 og Forsvarspolitisk utvalg som bærende punkter, men det var ikke det eneste som ble debattert. Både kadetter og befalelever er opptatt av vilkår under tjenesten, og i etterkant av konferansen har det blant annet kommet konkrete forslag om familietillegg for kadetter ved krigsskolene. I tillegg til det faglige og organisatoriske, var mellommenneskelig samkvem også ett naturlig innslag i helgen.

For å informere om FS 07 hadde organisasjonene invitert KK Johan Bergh, som var organisasjonenes representant i FS 07. Bergh har som representant inngått i arbeidsgruppen for personell og kompetanse, og kjente således dette arbeidet best. I følge Bergh hadde det dessverre vært noe vanskelig å holde seg orientert om alle delstudiene underveis, all den tid han hadde sine daglige funksjoner i en av delstudiene. Han lyktes imidlertid å gi noen viktige signaler om arbeidet til ivrige tilhørere. Det poenget som de fleste nok vil huske klarest, er at arbeidsgruppen for personell og kompetanse hadde kommet frem til andre konklusjoner enn de som ble presentert fra Forsvarssjefens side. For Offisersbladets utsendte, vakte dette noe bekymring da dette fort kan gi

inntrykk av at Forsvaret ledes av en sjef som ikke går av veien for å sette til side utredninger som er foretatt etter beste evne og i overensstemmelse med de krav til kvalitative og kvantitative metoder som slike studier skal foretas etter. Bergh fastholdt at dette var Forsvarssjefens studie, og da kunne Forsvarssjefen selv velge hva han ville anbefale for Forsvarsdepartementet, men det er lov å stille seg selv spørsmålet med verdien av en slik studie når funn og anbefalinger kan endres på en slik lettvinnt måte etter et så omfattende arbeid.

Kommandør Nils Helle som var militær sekretær for Forsvarspolitisk utvalg ga forsamlingen en relativ dyptgående innføring i det arbeidet som de politisk oppnevnte representantene hadde utført, og de konklusjoner som de hadde. Slik det fremgikk av utredningen som forsamlingen fikk presentert, var det imidlertid ikke alle sider av Forsvarets virksomhet i fremtiden som ble grundig behandlet, og de hadde valgt å støtte seg til Forsvarssjefens beregninger om blant annet de økonomiske forutsetningene som lå til grunn for å ikke kunne anbefale innfasing av Skjold-klassen. Dette skal visst nok være beregnet til å utgjøre ca 200 millioner kroner i årlig driftskostnader, og må således vike plassen for å finansiere annen struktur. Etter å ha investert ca 5 milliarder kroner på prosjektet, var det nok for enkelte i forsamlingen vanskelig å se at denne anbefalingen var riktig. Sjøforsvarets overflatekapasitet i fremtiden skal kun bestå av tre operative fregatter, alt annet

skal dekkes opp av andre strukturelementer med overlappende kapasiteter var det klare budskapet. Politikerne vil kanskje se dette budskapet som noe mer uklart når Stortinget får oversendt kommende langtidsdokument for Forsvaret til behandling utpå våren. Blant kadettene og befalelevene fremsto det ikke som tydelig at Forsvarets eksistens var avhengig av å stoppe innfasingen av Skjold-klassen.

Flaggkommandør Jacob Børresen som var en av deltagerne i Forsvarspolitisk utvalg, holdt også en orientering om de utfordringer han så for Forsvaret i fremtiden. Børresen er kjent som en frittalende offiser, og etter at han trådte inn i pensjonistenes rekke har han ikke vært beskjeden når det gjelder å delta i den offentlige debatt og dele sine tanker

BESO-lederen: Christina Pilar Grimstad, nyvalgt leder for BESO.

Kadettenes åndelige forbilde: Tomas Bakke vil også i det kommende året jobbe for deg som er kadett!

med andre. Fellesøkten med fremtidig organisering av og utfordringer for Forsvaret ble avsluttet med en paneldebatt hvor også nestleder i NOF, Egil Andre Aas, og leder BFO deltok.

Som alle slike konferanser med respekt for seg selv, var det også satt av tid til

Veien mot vinklene: Tonje og Jeanette som leserne har blitt presentert for i en tidligere utgave av Offisersbladet var også deltagere på konferansen.

debatterte av vedtekter og styrende dokumenter, samt valg av nye styrer i løpet av helgen. Mindre endringer er nå på plass i vedtektene, og nye landsstyrer er på plass. Christina Pilar Grimstad som til daglig er befalelev med tilhold på Sessvollmoen er nyvalgt leder av BESOs landsstyre, mens Tomas Bakke, kadett ved Krigsskolen på Linderud, fikk fornyet tillit og tar ett år til som leder av KAFOs landsstyre. Tonje Smedsrud Uglem og Jeanette Lien, to av de befalelevne som Offisersbladet følger gjennom sin grunnleggende befalsutdannelse, var også til stede på konferansen. For Tonjes del resulterte

dette i at hun nå er styremedlem i BESOs landsstyre, og vil med dette opparbeide seg ennå større innsikt i Forsvarets virksomhet enn hun ellers ville ha gjort som befalelev ved Luftforsvarets befalsskole.

Som seg hør og bør, takket leder BFO av de avtroppende landsstyremedlemmene for deres innsats for BFO og sine kolleger under utdanning. Engasjementet for arbeidet i regi av BFOs elev- og kadettorganisasjoner har vært stort, og det er gode resultater å se tilbake på. En av de sakene som BESOs også i fremtiden arbeider sterkt for, er en sammenslåing av befalsorganisasjonene. Som et synlig bevis på dette viktige temaet, avholdt de nyvalgte landsstyrene i BESOs og deres motstykke i NOF, NEON, felles styremøte etter at konferansen formelt var avsluttet.

Når det gjelder det sosiale, lar vi heller bildene tale for seg selv. Det må dog bemerkes at bildene kunne vært klarere og flere, men da en av kveldens underholdere, Thomas Numme, valgte å premiere et forsøk på et nærbilde med å slikke på fotografens kameraobjektiv, ble resten av kvelden noe sløret...

Av Rolf J. Ledal, OTV Vestlandet

BFO

BEFALETS FELLESGRUPPESAMMENHANG

Innmeldingsblankett

Alle medlemmer

Etternavn _____ Fornavn _____

Personnummer _____ Grad _____

Tjenesteadresse _____

Privatadresse _____

E-post _____ Mobiltelefon _____ Gren _____

☐ Yrkesbefal
☐ Avdelingsbefal
☐ Kontraktsbefal
☐ Kadett til dato / -
☐ Pl.bef. til dato / -
☐ FIS elev til dato / -
☐ BS elev til dato / -
☐ UB til dato / -
☐ Fordelsmedlem

Kan sendes fraktfritt i Norge
BFO betaler portoen.

Befalets Fellesorganisasjon

Svarsending 0199 0090 Oslo

☐ Jeg ønsker ikke å være med i BFOs gruppelev- og ulykkesforsikring.

Jeg er tidligere medlem av (NOF / KOL) _____ og ønsker at BFO snarest ordner med utmeldelse på mine vegne.

Som betalende medlem ønsker jeg som velkomstgave å motta en:

☐ 512 MB MP3 spiller ☐ Lommelykt

Velkomstgave for BS elever er BFO termokrus.

Ververs navn, mobiltelefon og f.dato. _____

_____ den _____ Underskrift: _____

Jeg bekrefter at opplysningene er riktige og samtykker i at de registreres i BFOs sentrale medlemsdatabase. Jeg samtykker også i at kontingenten og forsikringspremie trekkes av lønnen gjennom forsvarers lønssystem.

Ett yrke - én organisasjon

Ikke alltid «mottat slutt»

Julen er snart rundt hjørnet, og vi kadetter fokuserer på eksamener, oppgaver og sist – men ikke minst at det snart er ferie. På KAFO's landskonferanse i november ble landsstyret utvidet på grunn av den nye krigsskoleordningen. Det nye styret består nå av 3 representanter fra hver skole, i tillegg til en sivil kadett. En slik organisering mener vi kan sikre en bedre kontinuitet i det arbeidet som gjøres, samt selvfølgelig en mulighet for et enda bredere engasjement på hver skole.

Vi kadetter er inne i en epoke hvor mange endringer finner sted. Vi er på sett og vis presset inn i et hjørne, hvor vi bare kan si mottatt – slutt. Mange tror nemlig at dette er et faktum. KAFO har det siste året fokusert på enkelte saker vi mener er viktigst. Vi har hele tiden forsøkt å samle inn forslag fra kadettene på hver krigsskole. Mottoet vi jobber etter kan på et enkelt vis kommuniseres ved at utdanning skal lønne seg i Forsvaret. I så måte mener vi at Forsvaret bør bli bedre til å rekruttere, beholde og tilrettelegge for offiserer som er eller vil bli kadetter.

På landskonferansen ble det tydelig at disponeringsrunden bør kvalitetssikres og forbedres ytterligere basert på høstens erfaringer. Retningslinjene for en egen GOU-runde ble ikke tolket likt i de forskjellige forsvarsgrener, og det hele har resultert i mye frustrasjon og usikkerhet for mange kadetter. I tillegg kjenner KAFO til at mange dyktige offiserer ikke søker seg til krigsskolene grunnet økonomiske ulemper. Å være familieforsørger på kadettlønn er ikke akkurat noe en foretrekker, og KAFO mener at Hovedtariffavtalen kan brukes for å innføre et familietillegg for å øke mulighetene til videre utdanning for dyktige og erfarne offiserer med familie- og forsørgeransvar.

KAFO Landsstyre baserer seg altså på det som følles viktig for våre kadetter på den enkelte skole. Vi oppfordrer alle til å bidra med innspill til oss, slik at vi hele tiden blir oppdatert på det som rører seg. I løpet av det siste året har vi erfart at engasjementet lønner seg og gir konkrete resultater. Det nye og utvidede styret vil fortsette å oppnå resultater gjennom systematisk arbeid på de sakene vi mener er verd å satse på. Dette krever kontinuerlig oppfølging av prosessen i hver sak, slik at vi øker sjansen for gjennomslag og et tilfredsstillende resultat. KAFO jobber for din hverdag som kadett, og ønsker samtidig at krigsskoleutdanningen skal gi mest mulig effekt for Forsvaret. Vi er derfor en viktig støttespiller for våre krigsskoler, samt Forsvaret som organisasjon i en endringsprosess.

Julehilsen fra Lars Herman Birkheim,
Nestleder KAFO

Nytt BESO-styre

Leder

Christina Pilar Grimstad,
FTBS Sessvollmoen

Nestleder

Per Øyvind Stranna Tvetene, HVBS

Sekretær

Maria Tandberg Nygård,
Befalskurset KNM Harald Hårfagre

Styremedlem

Eivind Hestnes, FIH

Styremedlem

Synnøve Haaland, FTBS Sessvollmoen

Styremedlem

Yngve Høiseth, SBBN

Styremedlem

Tonje Smedsrud Uglem,
Luftforsvarets Skolesenter

Benytt medlemsfordelen din!

Årlig rabatt

Som medlem i BFO får du en årlig rabatt på mobilabonnementet ditt. Beløpet varierer med abonnementsstype.

÷540,-

ActiveTalk

Månedspris	129,-
Minuttpris	0,89
SMS	0,69
MMS	1,99

Gjelder samtaler i Norge. Startpris kr 0,59

NetCom ActiveTalk
kr 540,- i årlig rabatt
- for deg som ringer mye.

÷270,-

YoungTalk

Månedspris	0,-*
Minuttpris	1,49
SMS	0,69
MMS	1,99

- Inkluderer 30 SMS per måned
- Inkluderer 10 MMS per måned
- Betal 200 kr per mnd og ring for hele beløpet

Gjelder samtaler i Norge. Startpris kr 0,69

NetCom YoungTalk
kr 270,- i årlig rabatt
- for deg som ønsker kontroll.

÷200,-

SmartTalk

Månedspris	0,-
Minuttpris	0,54
SMS	0,59
MMS	1,99

- Abonnementet forutsetter eFaktura

Gjelder samtaler i Norge. Startpris kr 0,69

NetCom SmartTalk
kr 200,- i årlig rabatt
- alltid vår billigste minuttpris.

Hvis du velger å binde deg for 12 måneder så kan du i tillegg velge mellom en rabattert telefon eller ringetid. Med ringetid får du opptil kr 1200,- i avslag på telefonregningen i tillegg til den årlige rabatten. BFO-medlemmer har alltid fri etablering. For flere gode tilbud og bestilling, gå inn på bfo.netcom.no eller ring 984 49 900. Gjelder også deg som allerede er NetCom kunde.

NetCom Trådløs Familie

Nå koster det **INGENTING** verken å ringe, sende SMS eller MMS til hverandre.

Ring familiemedlemmene i hele Norge uten at det koster noe. En NetCom Trådløs Familie kan ha inntil 6 medlemmer. Alle NetCom Trådløs Familie medlemmene kan benytte seg av BFOs avtale med NetCom.

LUFTFORSVA

Offisersbladet kom sammen med snøværet til Bodø.

Tekst & Foto: **Einar Holst Clausen**

Hele kampflyvåpnet skal i følge FS 07, samles på Bodø Hovedflystasjon. Hovedkvarteret (FOHQ) flyttes fra Jåtta til Reitan, også med samling av Kontroll & Varsling (radar og ledelse av flyoperasjoner). Luftvernet (NASAMS) samles/styrkes i Bodin leir, i tillegg til at basesettene også samles i Luftforsvarets nye satsningsområde på og rundt Bodø Hovedflystasjon. Generalinspektøren for Luftforsvaret, generalmajor Stein Nodeland, sier i en kommentar til Offisersbladet at en slik samling av kapasiteter er meget ressurs sparende, i tillegg til at personellet får en tjenestelig forutsigbarhet, med økte karrieremuligheter innen samme region. Noe som i følge Nodeland er familievennlig på sikt.

Offisersbladet besøkte Bodø Hovedflystasjon kort tid etter at FS 07 var fremlagt. Betegnende nok, landet de to F-16 beredskapsflyene i det Offisersbladet i vintermørket ankom hovedporten på flystasjonen. Nok et oppdrag med avskjæring/overvåking av fremmed flyaktivitet nær vårt luftrom. Denne

beredskapen binder opp to F-16 og ett i reserve, i tillegg til crew-chiefer, teknikere og flygere. I perioden de er på beredskap (24 timer i døgnet-365 dager i året), får de ikke produsert etterlengtet flytid/øving. Dette er en utfordring for luftvingen i forhold til krav om produksjon av flytimer.

Under besøket fikk vi en rask prat med blant andre luftvingsjefen, brigader Per Egil Rygg, og benyttet anledningen til noen kappe spørsmål:

Hva er din reaksjon på at hele kampflyvåpnet nå er foreslått lagt til Bodø?

- Jeg velger å avvente til vi har en endelig politisk avgjørelse, men jeg er glad for at det fagmilitære valget falt på Bodø Hovedflystasjon, som jeg mener er, og vil bli en formidabel arbeidsplass.

Hvilke utfordringer står dere overfor ved en eventuell kraftsamling i Bodø?

- Nei, vi har en infrastruktur som kan takle en aktivitetsøkning, og vi har foreløpig en god kapasitet på vedlikeholdssiden (FLO). Når det gjelder kommentarene rundt påståtte støyper problemer, så har vi gjort mye for å

Luftvingsjef, brigader Per Egil Rygg, her i et annet intervju med NRK. Foto: Bodø HFS

reduere støy fra jagerflyene. Dette er ikke noe stort problem, men vi har nå støyisolert 115 boliger som ligger inntil flyplassen, og det er avsatt ytterligere midler til dette. Rullebanen er forlenget, noe som gjør at vi tar av tidligere, kombinert med at vi har redusert bruk av etterbrennere under take-off betraktelig. Dessuten har vi endret utflygningsmønsteret, for å redusere støybildet ytterligere. Alle våre planlagte flygninger, har vi dessuten lagt til faste tider på dagen med tanke på innbyggerne i Bodø. Det blir da en såkalt forutsigbar "støyperiode". Når det er sagt, så

RET PÅ VEI TIL BODØ

Oberst Bollestad sjef FLO/Base.

har vi en utfordring ved at vi nok eventuelt må regne med noen investeringer i forbedrede verksted/lager- forlegnings- og kontorfasiliteter.

Frykter du at teknikere fra Ørland velger å ikke flytte til Bodø

- Vi vil kunne oppleve en såkalt kompetansedip, men all erfaring tilsier at dette vil stabilisere seg på sikt. Bodø vil tross alt kunne bli et av de mest attraktive tjenestestedene i Forsvaret.

I mellom omvisninger på flystasjonen fikk jeg også en prat med sjef FLO/Base, oberst

Bollestad. Til daglig takler Bollestad en rekke praktiske utfordringer i forbindelse med drifta av Bodø Hovedflystasjon. Overfor Offisersbladet kunne han fortelle at de i dag sliter med underbemanning på teknikersiden, og må bruke innleid arbeidskraft fra inn- og utland for å kunne levere den servicegraden som er påkrevd. Dessuten er det en del midlertidige løsninger på verksted- og lagerfasiliteter som venter på en endelig avklaring, sa Bollestad. Sammen med for dårlig forlegningskapasitet, blir dette i følge sjef FLO/Base, en stor utfordring i forhold til å levere den ønskede service til luftvingen.

FLO og Luftforsvaret sliter litt med rekrutteringen av teknikere, i tillegg til at stadig flere forlater Forsvaret til fordel for sivile jobber. I følge Bollestad, hjelper det noe med avdelingsbefalsordningen, men den må kombineres med flere yrkestilsetninger, for å beholde teknikerne. På ønskelisten til sjef FLO/Base på Bodø Hovedflystasjon, står også økte ressurser og kompetansetilgang, slik at mesteparten av flyvedlikeholdet kan tas innenfor gjerdet på flystasjonen.

Offisersbladet ønsker Bodø Hovedflystasjon lykke til med fremtidige utvidelser.

Crew chief og pilot i samarbeid før take-off.

JAS GRIPEN

presenterte gjenkjøpsavtale

Under en pressekonferanse i Oslo den 12. november, presenterte Saabs Gripen sin gjenkjøpspakke. Markedsdirektør for Gripens Norgessatsing, tidligere jagerflyger og oberst Hans Rosén, orienterte om det han mente er den beste avtalen Norge kan få.

Tekst & foto: Einar Holst Clausen

Saab Gripen tilbyr Norge en 100 % gjenkjøpsavtale til en verdi av 150 millioner kroner. I tillegg tilbys et utvidet samarbeid med svenske høyteknologiske bedrifter i fremtiden. Rosén understreket det faktum at Norge og det norske forsvar i lengre tid har hatt et godt samarbeid over landegrensene, noe som også i den senere tid er bekreftet ved at Norges og Sveriges forsvarssjefer etter flere samtaler og møter, nå ønsker et enda tettere samarbeid i fremtiden.

De norske bedriftene som allerede nå samarbeider med Saab Gripen presenterte seg, og orienterte om sitt bidrag i produksjon av Gripen. Dette var blant andre, Kongsberg Defence & Aerospace med raketten NSM og forbedret utgave JSM, samt arbeid med en Multiple Rail Launcher. Thales med satelitt-kommunikasjon, UHF bredbånd og videreutvikling av Gripens datakapasiteter. NAMMO med C-RAM (counter-rockets artilleri mortar), som detekterer artilleri- og bombekasterild. I

tillegg til en forbedret ammunisjonstype kalt APEX, som har hardmetallkjerne(tungsten/carbid). Metronor med et apparat som harmoniserer hjelmsiktet og systemene rundt dette. Mintra som leverer avanserte data-baserte opplæringsystemer, samt systemer for teknisk dokumentasjon. NATEC leverer deler til alt fra mekanikk, elektronikk, hydraulikk og avionikk i Gripen.

Markedsdirektør Hans Rosén brukte også litt tid til den "norske" Gripen som nå er under utvikling, for å møte de norske operative krav. Den norske utgaven utvikles i disse dager slik at den vil få utvidet rekkevidde ved større innvendige tanker, samt økt evne til å bære større utvendige fueltanker. Den får også en ny radar av typen AESA, og en kraftigere motor med 25 % større skyvekraft, den mest avanserte kommunikasjonsplattformen, nytt understell, MAW(missile approach warning), det siste innen elektronisk krigføring, ytterligere forbedret cockpitmiljø, med mer.

Både JSF og Eurofighter trenger i følge Rosén støtte av andre flytyper når de

opererer. Når JSF angriper bakkemål, bruker amerikanerne F-22 Hornet som støtte i høyden. Med Eurofighter med sine meget gode manøvreringsegenskaper i luftkamper, planlegger engelskmennene likevel i fremtiden å bruke JSF til de vanskelige bakkemålene eks.vis på natten.

Markedsdirektør Hans Rosén

BFO støttet Luftkrigsskolens årlige høstsoaré

Tekst: Kadett **Thomas Kaaløy**

Den 16. november var det nok engang duket for den årlige høstsoareen på Luftkrigsskolen. Høstsoareens hensikt er, som en del av lederskapsfaget, å gi det yngste kullet en arena til å utføre både gruppe- og prosjektledelse, da de har ansvar for både planlegging og gjennomføring av kvelden. Selv om prosjektstyring og lederskap står i fokus, skal høstsoareen også være en innføringsmiddag i skikk og bruk, samt et sted hvor kadetten kan nyte godt selskap og ta en pause i den ellers så hektiske eksamenstiden.

Allerede i komiteens første møte var det klar tale fra prosjektsjef, kadett Anne Sofie Bøe, at årets høstsoare skulle være annerledes, minneverdig og et arrangement som reflekterte yngstekullet. Dette merket de vel 150 gjestene da entret messebygget, og satt seg ved en meget original bordplassering. "elegant, stilfullt og annerledes" var derfor velvalgte og treffende ord, fungerende skolesjef, oberst løytnant Marius Johansen, valgte å bruke i sin åpningstale. Hovedbordet, som ved tidligere anledninger har blitt plassert under H. M. Kongens bilde, var ved denne tilstelningen satt i sentrum av bordgruppene av åtte personer på hvert bord.

Inngangspartiet var dekorert med spraylakkede laken i høstens farger, som dannet en passasje opp til baren, hvor aperitiff og taffelmusikk ventet. Kveldens meny bestod av skogsoppsuppe, reinsdyrbiff og ostekake, akkompagnert av nøye selektert drikke. Etter middag ble det polonese og vals. Så snart valsen var ferdig spilte bandet opp til swing, og dansegulvet ble raskt fylt opp av entusiastiske kadetter som var ivrige etter å prøve ut danseferdighetene etter et par kvelder med swingkurs i idrettshallen. Både dansen og praten varte ut i de sene natterstimer, og ved kveldens ende var ballkomiteen enige om at målet så absolutt var nådd. Takk for besøk fra både Sjøkrigsskolen og Krigsskolen, og ikke minst æreskadett Anne Marie Gorseth. Også takk til BFO som sponset arrangementets musikk.

Fra venstre: Anders Berge, Kristine Øyås (Berges følge), Magnus Nelson, Stine Nilsen (Nelsons følge).

Fra venstre: André Kvernmo, Magnus Nelson, Torgeir Aas Føinum.

Arrangementskomiteen, fra venstre: Haakon Magnus Meidell, Anne Sofie Bøe, Einar Heggheim, Thomas Kaaløy.

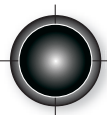

Fra venstre: Trude Sviggum (Kapteinloeytnant), Cathrine Lie Tunes (Major), Anne Sofie Bø (Lt), Kristin Opøien (Major) og Anne Simone Botten (Lt).

Sølvmedalje til jentene i

MILITARY WORLD

I nesten tre år har vi trent til denne konkurransen. I løpet av disse årene har det blitt ca 700 laghopp og 10 timer vindtunell, og endelig skulle vi få vise verden hva vi var gode for, og hvor langt vi hadde kommet i progresjonen vår. Sammen med 101 andre militære nasjoner dro vi forventningsfulle til Military World Games (MWG) i India.

Tekst: Cathrine Lie Tunes, Valkyrie

Jeg møtte de andre jentene på flyplassen i Frankfurt - med tårer i øynene fordi jeg var så glade for å se dem etter to måneder som militær observatør i Sudan (Livet i Sudan får bli en egen artikkel, for det er så mye å si om den livserfaringen).

Reisa til Hyderabad i India hvor Military World Games 2007 skulle være, tok oss åtte timer. Turen fra flyplassen og til Aalankrita Resort hvor vi skulle overnatte de første nettene ble litt lengre enn nødvendig på grunn av språkproblemer, men etter litt fram og tilbake, kom vi oss omsider til riktig sted og fikk hver vår seng og en god natt søvn ble det også på de fleste. Selv var jeg så

overtrøtt at jeg ikke fikk sove på to døgn!

Neste dag ble vi hentet på hotellet og brakt til hoppfeltet hvor vi skulle tilbringe de neste dagene av konkurransen. På grunn av en del terror- og trusselhandlinger i Hyderabad den siste tiden, var sikkerheten på topp. Det var opp til 4-5 vakter som kikket på ID'n vår, sjekket bilen for bomber og alt annet. Det var til og med bombehunder på stedet som gikk over området hver dag. Det var satt opp et telt til hvert land med fire senger med madrass og vifter. Vann og kjeks fikk vi brakt til teltet hver dag så vi led ingen nød. Området var organisert veldig fint og siden vi befant oss på en militær flybase var vi skjermet for nysgjerrige tilskuere. Det var et eget inngjerdet område hvor disse hadde

innsyn til landingsområdet. På dagen før den offisielle åpningsseremonien, rakk vi å få til ett konkurransehopp. Vi måtte med buss i to timer fra der vi hadde vårt hoppfelt og til der åpningsseremonien fant sted - på den andre siden av byen, så litt stress ble det.

Boforholdene var helt greie. De hadde bygd opp egne "brakker" hvor utøverne lå på 20 manns rom. For hver fjerde seng var det satt opp skillevegger slik at man på en måte fikk litt privatliv med sine egne landsvenninner! Det var internett tilgjengelig, både maskiner og trådløst slik at man kunne oppdatere de der hjemme på resultater fra dagens hendelser. Som sagt var sikkerheten i høysete under lekene. Dette resulterte i at vi fikk egen sikkerhetsvakt der vi bodde de første dagene. Denne mannen snakket ikke

Fra premieutdelingen.

Det ble lange dager for våre kvinnelige offiserer på hoppfeltet.

Go-go-go!

engelsk og det var svært vanskelig for han å holde kontroll på oss da vi tross alt var åtte kvinner med forskjellige ønsker og behov.

I løpet av konkurransen fikk vi besøk av oberstløytnant Steinar Høgseth og major Jon Kirknes fra Militær Idrett. For oss var det viktig at vi fikk vist fram idretten vår og ikke minst det flotte miljøet idretten har med tanke på at alle sitter på feltet og venter på neste hopp, samt for å gi et lite innblikk i hva det er vi har trent for de siste årene. Gary, treneren vår tok de med seg på sightseeing på feltet og tegnet og forklarte om hvordan ting fungerer. Jeg håper og tror at de begge fikk et bilde av arbeidet vi har lagt ned for å komme dit vi er i dag, samt at de ser at pengene militær idrett har gitt til fallskjermutvalget har vært vel anvendte penger! Også andre norske kom innom feltet for å ta en kikk, deriblant sjef for Skolesenteret brigader Geir Kjøsnes. Han syntes dette var så flott at han besøkte oss to ganger, noe vi satte veldig stor pris på.

Når det gjelder selve konkurransen og våre prestasjoner gjennom de åtte rundene, oppsummerte vi etter endt konkurranse,

med at vi stort sett er fornøyde med sølvmedaljen. Tatt i betraktning at laget ikke hadde vært i lufta sammen siden juli som følge av at jeg reiste til Sudan tidlig i august, presterte vi opp mot det vi kunne forvente på denne konkurransen. USA gjorde en feilfri konkurranse og fortjente å vinne denne gangen. Vi beviste på noen av rundene at vi kunne hoppe like bra som dem, men hadde noen små feilskjær som kostet oss verdifulle poeng. USA ble for sterke for oss og endte opp med 171 poeng, mens vi fikk 160 poeng. På 3. plass kom Frankrike med 137 poeng. Vi gjorde oss opp noen formeninger om hva som kunne vært gjort annerledes, og da ville mer trening tett opp til konkurransen vært en av de tingene vi ville prioritert. Men alt koster tid og penger, og denne gangen manglet vi begge deler for å få dette til! Så selv om vi gikk for gull, er vi stort sett fornøyde med sølvmedaljen. Vi har fått en medalje som bevis på vår harde og målrettede trening som vi er stolte over, og vi håper også andre ser hvilken stor prestasjon vi har oppnådd.

Når jeg så hva India var i stand til å få til

ut av de ressursene de hadde tilgjengelige i forkant av lekene, kunne jeg ikke unngå å bli flau på Norges vegne. Vi lever i et rikt land med penger, fasiliteter, infrastruktur, interesser og andre kapasiteter - men bevilger ikke penger til slike store arrangementer. Til tross for stor fattigdom og et dårlig utgangspunkt for å gjennomføre lekene, klarte India å dra dette i havn på en fin og minneverdig måte. Vi fallskjerm-entusiaster er fornøyde med arbeidet som var lagt ned, for at vi skulle ha et fint og minnerikt opphold under lekene. Og hvem vet, noen tar kanskje turen tilbake til India ved en senere anledning!

MWG i India var spikeren i kista for fallskjermutvalget, men håpet om at det skal komme ekstrabevilgninger er selvsagt til stede. Vi håper Forsvarssjefen og den øverste ledelse ser nytten i å ha utvalg innen de forskjellige idretter, og at det ikke kuttes mer, men heller utvides med fleridretter! "Motto" for CISM er "Friendship thru sport", og samtlige som var i India kan nok skrive under på at dette var en opplevelse der vennskap knyttes på tvers av landegrenser.

VEIEN MOT VINKLENE!

Av Jacob Are OTV/BFO Vest

Kjevik – befelselev Tonje

I Offisersbladet, nr 5 /2007 ble leserne introdusert for flere befelselever under teksten på veien mot vinklene. I denne utgave har vi tatt en prat med Tonje Smedsrud Uglem, 19 år og fra Jondalen ved Kongsberg, som nå går på LBSK på Kjevik.

- Det har gått veldig bra siden FOS. Er ferdig med rekruttskolen og begynt med grunnleggende befalsskole, med lederskap og instruksjon. Det er ingen fag som har vært mindre interessant enn andre, og dette skal meget gode instruktører ha æren for. Disse har vært veldig flinke til å variere leksjonene. Mye bedre enn forventet, sier Tonje.

Fremover mot jul er det flere eksamener, og så hadde vi øvelse mestring den 9. til 18. november, på Evje. Så det skal bli godt å ta juleferie rundt den 18. desember, og komme hjem til familie og sine kjære, fortsatte hun.

Tonje er ferdig til jul på Kjevik og skal da sammen med ca 12 andre videre til Bodø og Luftvern bataljonen

for videreutdanning. Det er ennå ikke bestemt om det blir innenfor samband eller på launcher.

- Jeg håper at jeg til nå, og i løpet av tiden i Bodø, klarer å legge et godt grunnlag for å søke Krigsskolen. Jeg ønsker å bygge opp fagkunnskap og ferdigheter som leder, gjennom siste del av befalsskolen og pliktjenesten. Håper også at jeg i Bodø får drevet med min hobby og lidenskap – skyting, kunne Tonje fortelle. Videre fortalte befelseleven at hun gledet seg til å oppleve Nord Norge med dagslys hele døgnet på sommeren og det motsatte på vinteren med mørke nesten hele døgnet.

Tonje håper på en karriere i forsvaret, og mener at motivasjonen øker når en ser hvilke dører som åpner seg og hva som ligger av valgmuligheter der.

- Jeg har begynt å tenke på internasjonale operasjoner, håper de som søker seg inn i dag har tenkt gjennom dette før de starter en karriere i forsvaret. Det er i alle fall noe alle bør

ha tenkt på i forkant, sa den motiverte befalsskoleeleven.

Tonje Smedsrud Uglem mener at det viktigste med en tjeneste ute, ja også her hjemme, er å sitte igjen med en følelse å ha gjort noe og bidratt til at andre får det bedre. Det er uansett veldig viktig at familien er informert om alle forhold ved internasjonale operasjoner, og at de forstår helheten i det å bidra ute.

Hun synes Kjevik er en utrolig trivelig plass med bare hyggelige personer, og at leiren er akkurat passe stor. Hun mener dette gjør at overgangen fra den sivile skole til militære ikke blir for stor. Tonje trives godt som jente i forsvaret, og i hennes kull er det 12 jenter av 120 elever. Skolen og opplegget er veldig godt tilrettelagt for kvinner, og har til nå ikke skapt noen form for problemer.

Plutselig var intervjuet over, da Tonje i all hast måtte skifte til full grunnutrustning. Det var øvelse/kveldstjeneste på filmskytebanen.

Intet oppdrag er for vanskelig eller for stort for oss når det gjelder emblemer

Siden 1962 har vi vært leverandør av alle typer emblemer som emaljearbeider, våpenskjold, mansjett/slipsnåler og slips.

Våre kunder er forsvaret, kommuner og foreninger

Våpenskjold. Utførelse i high Relieff og håndmalt. Leveres også i antikk kobber/messing samt kunstnerisk håndbrodert montert på treplater.

Håndbrodert/maskinbrodert.

Jakkemerker, slips og dameskerf. Vår designer tegner forslag uten forpliktelser for Dem. Leveres i polyester og silke.

Tordenskjold/Kielland.

Leveres i antikk sølv

**Ta kontakt for nærmere informasjon.
La deres merkeproblem bli vår utfordring**

PER HAUGE A.S

EXPORT - IMPORT, MILITÆRE OG SIVILE DISTIKSJONER

Bertha Bergsgate 11, 4009 Stavanger

Tlf.: 51 52 46 50 / 51 57 69 40

Fax: 51 52 95 52

Mailadresse: per_hauge@yahoo.no

**Har du erfaring fra Joint Operations?
vi ønsker deg for å utdanne neste generasjon av offiserer.**

**Militärvetenskapliga institutionen ved Försvarshögskolan i Stockholm söker
nå etter offiserer som kan tjenestegjøre som lærere/instruktører innen de
forskjellige fagområder innen Joint Operations. Undervisningen går faglig
inn under fagområdet krigsvetenskap.**

Søknad senest 29 februar 2008

For ytterligere informasjon om Försvarshögskolan og tjenestestillingene,
www.fhs.se/jobb

Vi imøteser gjerne din søknad!

Försvarshögskolans uppgift är att bidra till nationell och internationell säkerhet genom forskning och utbildning. Forskningen bedrivs inom delvis unika kunskapsområden och sprids därefter vidare till övriga samhället och även utanför Sveriges gränser. Försvarshögskolan utbildar militära och civila ledare, nationellt och internationellt. Verksamheten bedrivs i Stockholm och Karlstad. Antalet anställda är drygt 300. Läs mer på www.fhs.se

Vellykket lederkonferanse ga

– Lederkonferansen er BFOs viktigste organ. Det som synliggjøres her blir praktisk politikk, innledet leder Didrik Coucheron i BFO.

Befalets Fellesorganisasjon (BFO) hadde sin årlige lederkonferanse på Lillestrøm 20.-22. november.

Konferansen er et viktig verktøy for organisasjonen fordi det løfter frem politiske tema mellom kongressene.

Tekst: Inger Prestmo Holager

Foto: Morten Granhaug

Deltakerne på årets kongress kom fra både inn- og utland, nord og sør. Rundt hundre deltakere var samlet fra sekretariatet, hovedstyret, regionstyrene og lokalforeningene. I tillegg deltok flere områdetillitsvalgte. Lederne for Kadett-Forum (KAFO) og Befalselevenes Samarbeidsorgan (BESO) var også med.

Glad prisvinner

"BFOs Hederspris" skal gå til noen som har særmerket seg spesielt. I år var det regionlederen i BFO Viken, Morten Løvdaal, som var den heldige.

- Dette er en flott motivasjon til å fortsette videre, sa en glad Løvdaal. Juryen valgte Løvdaal blant annet fordi han skaper begeistring, tilhørighet og trivsel.

- Morten er en åpen, frittalende og modig person. Innimellom brutalt ærlig. Han har alltid BFO-medlemmet i fokus og han er alltid opptatt av hva som er viktig for medlemmet, utdypet Jan Smidt, leder av komiteen for "BFOs Hederspris".

"Den gyldne blink"

Hvert år gir de områdetillitsvalgte bort prisen "Den gyldne blink" til noen som har et stort BFO-hjerte og troverdighet på grasrota. I år var det hovedstyremedlem Roy Nordfonn.

- Roy har sittet på lokalt nivå, vært områdetillitsvalgt, vært med i evalueringsutvalg og sitter nå i hovedstyret. Han er veldig inkluderende, og en støtte for de som sliter. Han har alltid vært sånn. Så prisen handler både om engasjement i BFO og hans personlige egenskaper. Han har engasjement og hjerte for BFO i alle sammenhenger, forklarte primus motor for "Den gyldne blink", Jacob Are Opdal.

Årets overraskelse

Den årlige "BFO opplevelsen" var friluftsmann Lars Monsen. Han underholdt med gode historier, vakre naturbilder og korte filmer fra ekspedisjonene han har tatt som del av en turprogramserie for NRK. Målet er å gjøre det moro for de unge å dra på tur.

- Man fryser og er sulten, men naturen herder deg, sa Monsen. Han oppfordret

Morten Løvdaal fikk BFOs hederspris.

Villmarkskongen Lars Monsen lærte bort noen påkleddningstriks.

Fornøyde deltagere fulgte godt med.

nye utfordringer

Leder av Forsvarskomiteen, Jan Petersen på talerstolen.

Generalmajor Espen Amundsen, sjef personell-, økonomi- og styringsstaben i Forsvaret, understreket at ambisjonsnivået for Forsvaret er politisk valgt.

Britt Brestrup mottar blomster av Rune Stave etter sitt foredrag.

Utenriksredaktør i Aftenposten, Kjell Dragnes, i samtaler med Didrik Coucheron og Jan Petersen.

Sekretariatet i BFO måtte ikle seg meksikanske klær og underholde på lederkonferansen. Her ser vi OTV/Midt Norge, Gunnar Lie Eide.

Administrerende direktør Petter Jansen i Norwegian Property, fortalte mye om godt lederskap.

Forhandlingsleder Rune Rudberg slapper av med litt tjenesteprat i pausene.

Ragnar Dahl i samtale med Jan Petersen.

alle til å ta tak i drømmen om å dra ut på langtur.

- Dra på den ekspedisjonen du har drømt om! Bare dere sier i fra i god tid på forhånd, til arbeidsgiver for eksempel, så går det fint å få det til, mente Monsen.

Arbeidsplassen

Mellom alle foredragene og møtene var det mange som hadde samtaler om Forsvaret som arbeidsplass, noe som er naturlig når manglende forutsigbarhet preger hverdagen for så mange. Hvem må flytte denne gangen? Og hvor mange vil velge å forlate Forsvaret? Hvordan skal de erstattes?

- Situasjonen i arbeidsmarkedet er en utfordring. Arbeidslivet etterspør arbeidskraft og vi sloss om de samme godene, sa oberst Britt Brestrup, som til daglig er stabssjef på Forsvarets Høgskole.

Ressurser og pålagte oppgaver

Det er en ubalanse mellom ressursene Forsvaret har og de arbeidsoppgavene man er pålagt. Arbeidsoppgavene er de samme som tidligere, men det er færre til å utføre dem. Det går ut over arbeidsmiljøet samtidig som sykefraværet øker. Dette gjør at flere enn normalt vurderer å slutte, eller slutter. Dette igjen fører selvsagt til kompetanse- og rekrutteringsutfordringer. Forsvaret rekrutterer jo ikke på det frie markedet, men fra egne utdanningsinstitusjoner.

Attraktiv kompetanse for næringslivet

I Forsvaret er det mange som undervurderer egen kunnskap og hvor verdifull den er. Det mener administrerende direktør Petter Jansen i Norwegian Property. Han fortalte at utdanningen han tok i Forsvaret har æren for den suksessen han har hatt i næringslivet.

- Forsvaret har fortrinn i lederutviklingen, mente Jansen. Han avsluttet i sin tid studiene ved Hærens Stabsskole som beste elev og forlot Forsvaret som oberstløytnant.

For lite penger

Forsvaret har fått svært stramme rammer. I årets statsbudsjett kom forsvarsbudsjettet

dårligst ut og generalmajor Espen Amundsen, sjef personell-, økonomi- og styringsstaben i Forsvaret, understreket at ambisjonsnivået for Forsvaret er politisk valgt.

- Mange avdelinger rammes av FS07. For at vi skal kunne lykkes, må vi ha fokus på personellet i de avdelingene som skal bort, for å få dem med videre. Vi trenger planer for å bygge ned kompetanse ett sted og bygge opp et annet. Det er ikke nødvendigvis slik at vi vil kjøre omstillingene hurtig. For å få med kompetansen, kan prosessen trekkes ut noe, fortalte Amundsen.

Trenger mer penger

Dersom regjeringen ønsker et bredt forsvarspolitisk forlik i Stortinget, betyr det mer penger til Forsvaret.

- De som vil påvirke regjeringen, bør gjøre arbeidet før jul. Hvis rammene er for stramme, er det Finansdepartementet som bør påvirkes, oppfordret Jan Petersen (H), leder for forsvarskomiteen på Stortinget. Petersen vil heller ikke følge forsvarssjef Sverre Diesens forslag om å legge vekk MTBene.

- Det er lite ønskelig fordi vi har så store havområder, mente Petersen.

Et spredt Forsvar

Petersen tok til orde for at Forsvaret skal være spredt over hele landet fordi det fremmer kontakt mellom Forsvaret og folket.

- Forsvaret kan ikke være en regional sak for Nord-Norge, argumenterte Petersen.

Nedbyggingen av Forsvaret

Da den kalde krigen sluttet, startet omstillingene i Forsvaret.

- Den gang kastet man bort en del av grunnlagsinvesteringene Norge hadde gjort gjennom 30-40 år, og da tenker jeg ikke bare på militærleire, men kompetanse og mennesker. Nå, etter FS07 og FPU, er vi i ferd med å gjøre samme bommert om igjen, hevdet Kjell Dragnes, utenriksredaktør i Aftenposten.

Generalmajor Espen Amundsen får takk etter sitt innlegg av BFOs Lars Omberg.

ARTILLERISTENE HAR

Fagansvarlig for artilleri og bombekastere i Hæren, oberst Lauglo, mottok sin første moderniserte og levetidsforlengede felthaubit M 109 A3G/N fra FLO, under en seremoni på Rena den 4. desember. Det er FLO/TV Bjerkvik tekniske verksted som har utført ombyggingen, der de solide og godt pansrede artillerivognene har fått en rekke tekniske og elektroniske forbedringer.

Tekst & foto: **Einar Holst Clausen**

Datoen for overlevering av den første M 109 A3G/N var nok ikke helt tilfeldig. Den 4. desember er nemlig artilleristenes geburtsdag, der de feirer seg selv og sin skytsengel St Barbara. Nettopp derfor var det svært mange artillerister i Rena leir denne dagen, også en rekke inviterte gjester til den tradisjonsrike og tunge feiringen i messa senere på kvelden.

En rekke tjenestegjørende og pensjonerte artillerister møtte opp i aulaen i artilleri-bygget i Rena leir for å få status på artilleriet i dag, samt få informasjon om nye materiell-prosjekter. Hovedsaken var overtakelse av den moderniserte og nå levetidsforlengede 155 mm felthaubit M 109 A3G/N. Den har nå fått nye dieselvarmere og varmeapparat registre, 24 volt dieselaggregat, 200 ampere dynamo, SOTAS Intercom, MRR Tale og datanett, 24 volts UPS og LFR klargjort for plassering, samt en rekke utvendige og spesialkonstruerte kasser for materiell, som tidligere har vært tilfeldig plassert inne- og utenpå vogn. Bjerkvik tekniske verksted har gjort en grundig og flott jobb med tilpasning av dette, mye takket være et 3-D program, som beregner og tester nye løsninger på data. Den moderniserte 109-vogna ble offisielt overrasket artilleriet og oberst Lauglo av FLO, og artilleristene fikk god tid til å innsipere forbedringene.

De fremmøtte fikk også med seg en orientering om nasjonal og internasjonal aktivitet i artilleriet. Artilleribataljonen som er plassert på Setermoen og på Rena, leverer faktisk flere tjenester til INTOPS enn det Offisersbladet var klar over. Bombekastertroppene med sine 81 mm bombekastere, har virkelig kommet på banen igjen, og fungerer sammen med artilleribatteriene, i tillegg til at de stiller med en bombekastertropp i QRF-styrken i

Mazar-e-Sharif (fra juli 2007). I tillegg stiller artilleriet med PSYOPS-team, Tactical Air Control Party (Multi ildledere, spesialister på flystøtte). Inntil 6 lag i utlandet pr år med 4-6 mann i laget. Våpengrenen skal kunne danne en kjerne i ledelse utland (ledelse PRT 11og13 i Meymaneh), de skal stille med Force Protection Unit/PRT (tropsstørrelse), Fire Support Officer/QRF/MeS, samt stabsoffiserer ved behov. En radartropp har stått på beredskap siden 2006 (ISTAResk/Brigaden), og artilleribatteri P med M109 A3G/N og 81 mm BK står klar til å støtte TMBN under oppdrag i utlandet.

Av tanker artilleriet har gjort om fremtiden, fikk vi blant annet vite at moderne og presise ammunisjonstyper utredes. Videre kommer anskaffelse av nytt ildledningsinstrument – FOS, ildledingskjøretøy/VingTac (ombygd M-113 vogn), laser designator til flyledelse (FAC), samt at artilleriet ønsker seg en simulator for øving FAC personell, fordi praktisk øving av dette personellet, er svært kostbart når man er avhengig av F-16 flytid. På ønskelisten står også kampbataljonsluftvern (på lettere pansrede kjøretøy, som er mer mobile). I det siste har artilleriet hatt følere inn mot svensk forsvarsindustri, og den svenske hæren om et mulig utvidet samarbeid. Det svenske hjuldravne autonome artilleriskytsset ARCHER, er også høyst sannsynlig det artilleriet ender opp med i fremtiden. Men man skal alltid ta med noen punkter på listen over det som ikke fungerer fullt så bra, slik at stemningen ikke blir alt for høy. Artilleriet ønsker seg derfor blant annet forbedringer på sin artilleri lokaliseringsradar ARTHUR, i tillegg til bedret funksjonalitet på ildledningssyst ODIN2.

Alt i alt ble dette en dag på Rena, med fornøyde, håpefulle og feststemte artillerister, som med sitt motto "Gjør rætt – frygt ingen" går en spennende tid i møte.

Artilleriets nye og svært avanserte laserdesignator for målangivelse natt/dag.

Oberst Lauglo fikk bilde av fremtidens artilleriskyts i Norge - Archer.

TRO PÅ FREMTIDEN

*Fra den offisielle overrekkelsen av
den første M 109 A3G/N.*

*Artilleristene var nysgjerrige på nyvinningene inne i
vogna. I midten ser vi BFOs OTV Viken Pål Sævik.*

*Artilleristenes
skytsengel St. Barbara.*

De nye utvendige monteringerne til aggregat (nederst), og annet materiell (øverst).

På bakre dør ser vi nykonstruerte fester til Mp5 og M-72.

Offisersbladet besøkte Bjerkvik tekniske verksted i november, og her ser vi tydelig alle de utvendige materiellkassen bak på vogna.

Den moderniserte M 109 A3G/N fotografert i Bjerkvik.

Offisersbladet tok også bilde av innemiljø i ildledervogna, som er basert på et M 113 chassis.

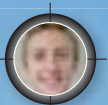
Bergans

OF NORWAY

Leverandøren av bekledning, telt,
soveposer, vester og ryggsekker
til spesialenheter verden over

Bergans Fritid AS, Loesmoen
Box 293, 3301 Hokksund
Tlf: 32 25 25 00
Fax: 32 25 25 10
marked@bergans.no
www.bergans.no

Tekst: Espen Schiager

Foto: Stian Lysberg Solum

Med opptil ett hundre allierte fly i luften som alle kjemper mot både luft- og bakketrusler, får de norske pilotene mer realistisk trening på øvelsen Red Flag i USA enn de har mulighet til i Norge. En styrke på rundt 170 personer fra det norske Luftforsvaret planla og gjennomførte i løpet av tre uker, jagerflyoperasjoner i store taktiske, komplekse scenarier sammen med flere andre nasjoner.

Historisk tur i F-16

Flyturen over til Nellis Air Force Base tok over 11 timer og pilotene måtte tanke i luften ni ganger i løpet av denne tiden. To tankfly fulgte kampflyene over til USA. Dette er første gang i historien at vi flyr så lenge. Normalt flyr vi maksimalt sju timer, men har fått dispensasjon for å fly lengre, forteller flightkommander Amdal. Fra Europa deltar fly fra Norge, Danmark og Nederland, for å øve med amerikanerne. Norge deltok med ti F-16, ett

Hercules transportfly og omtrent 165 personer, sa detasjementsjefen for det norske bidraget, oberstløytnant Bård Solheim. Etter hver flyging fikk pilotene grundig og direkte tilbakemelding på alt de gjorde i luften. Nordmennene fløy ett dagtokt og ett nattokt hvert døgn med åtte av de ti F-16-flyene, og Hercules-flyet trente på fallskjermoperasjoner, og å lande på krevende underlag. Under øvelse Red Flag, ble også GPS-styrte bomber sluppet for første gang.

Herculesmannskapet fikk kjørt seg!

Med en fiendtlig F-15 etter seg, stuper den 35 tonn tunge Hercules-maskinen ned til 200 fot over Nevada-ørkenen. Der rister den av seg forfølgeren. – Det handler om å lese hva fiendens neste handling er. Vi klarte å ligge tett opptil ham slik at han ikke fikk rettet noen våpen mot oss. Til slutt måtte han gi seg fordi han gikk tom for drivstoff, sier major Ronny Hovland entusiastisk. Et annet av oppdragene til gutta fra 335 skvadron, gikk ut på å fly til et spesifikt punkt i treningsfeltet til Nellis Air Force Base og hente ut amerikanske fallskjermssoldater. Underveis blir det norske C-130-flyet møtt av en fiendtlig F-15-jager, og med krappe svinger i bare 200 fots høyde

over bakken klarer det norske mannskapet å utmatte fienden.

– Når vi flyr så lavt med et så stort fly, kan det nesten se ut som om vi sneier borti bakketopper med vingene, sa Hovland, pilot på Hercules-flyet. Etter å ha ristet av seg forfølgeren, landet nordmennene og plukket opp de amerikanske spesialsoldatene. For å unngå fiendtlige radarer, fløy Hovland og andrepilot Pål Christian Grosvold en like halsbrekkende rute tilbake, og to av de amerikanske soldatene må ta i bruk luftsykeposene. Dette er den ultimate luftøvelsen. Vi var privilegerte som får lov til å være med her, forteller major Hovland.

Selv om det i hovedsak er en jagerflyøvelse, er det tydelig at spesialstyrkeoperasjoner blir mer og mer viktige. Vårt transportfly C-130, spiller en viktig rolle, legger han til. Øvelse Red Flag 2007 ga personellet fra 335-skvadron på Gardermoen en sjanse til å teste om taktikkene deres fungerte når det virkelig gjaldt. – Det er bare å konstatere at ja, taktikken vår fungerte når vi møtته "fienden", sa en tydelig fornøyd Ronny Hovland. Dessuten er øvelsen på Nellis Air Force Base et viktig ledd i opptreningen før skvadronen får de nye C-130J-flyene. De gamle Hercules-

HALSBREKKEN

og realistisk flyøvelse

NEVADA: Red Flag har skaffet realistisk kamp- og stridstrening for det amerikanske luftforsvaret og deres allierte siden 1975.

DE

Logistikksjef,
major Øyvind Myran.

Oberstløytnant Solheim var meget fornøyd med utbyttet av øvelsen.

flyene har nylig vært i Canada for oppgradering av vingene, og før det stod de på bakken i nærmere to år. Gjennom øvelsene Bold Avenger og Arctic Tiger i Norge har mannskapene fått en oppkjøring før øvelsen i USA. – På to måneder har vi kommet oss opp på det nivået vi var på for to år siden, og det viser hvor mye kompetanse og erfaring som er i denne skvadronen, avsluttet Hovland.

Holdt flyene i lufta

Uten innsatsen til personellet fra Forsvarets logistikkorganisasjon, hadde flyene stått på bakken. – Målet vårt er å sørge for at flyene er operative til enhver tid. Vi har klart det til nå, forteller en fornøyd logistikksejef Øyvind Myran. Major Myran hadde 94 personer under seg som hadde ansvaret for å holde flyene i drift under den store luftøvelsen. – Det var hektisk. Det ble fløyet både natt og dag, og vi må rutinemessig sjekke flyene både før og etter hver flyging, forklarer han. Alt fra små justeringer til større reparasjoner måtte utføres i tiden mellom hvert oppdrag. En dag måtte ett av F-16-flyene taes inn i hangaren for å skifte motor. – Det var mye å gjøre, men vi har flinke folk med mye kompetanse, skrøt Myran.

Nyttig trening

Vedlikeholdsavdelingene ved Ørland og Bodø hovedflystasjon skruer på fly hver dag hjemme i Norge, men øvelsen i USA gir nye treningsaspekter.

– Det var en logistisk utfordring å frakte utstyret hit og tilbake. Vi har aldri vært så langt med så mange fly før, og det gjelder å krysse materiellet så mye som mulig for å spare kostnader, fortalte Myran. – Vi prøver også å koordinere med de andre deltagende nasjonene, la majoren til. Logistikksejefen påpekte også nytten av å operere under andre forhold enn hjemme i hangarene i Norge. – Det var alltid noe som skjedde, og vi måtte være oppmerksomme hele tiden. Det var også verdifullt å trene under andre klimatiske forhold, la han til.

Her forberedes den norske Herculesen for transport av soldater fra US Marines.

Fra cockpiten i den norske C-130 Hercules på oppdrag under øvelse Red Flag.

Instant Shelter

O.B.Wiik

Bruksområder:

Forlegning
Messer
Verksted
Lager

Ring 64 83 55 00

www.obwiik.no

rom for frihet

umoe mandal
**Designed for
littoral warfare**

Umoe Mandal AS

Member of the Ulltveit-Moe Group

Gismerøya, Serviceboks 902, N-4509 MANDAL, NORWAY

Tel: +47 3827 9200 Fax: +47 3826 0388

E-mail: mandal@um.no / Internet: www.um.no

umoe

NYTT SKYTTEFELT for spesialstyrkene

Ramsund: Skytefeltet for spesialstyrkene er klar for åpning på Ramnes i høst. Fritt ut mot Ofotfjorden og usjenert av bebyggelse kan de boltre seg på et dusin forskjellige skytebaner samtidig. Mens andre felt har skytebaner med mange kilometers avstand mellom hver, ligger de tett sammen på Ramnes og bare skilt av høye voller.

Tekst og foto: **Tor Husby**

Etter investeringer på ca 30 mill. kroner er det skapt både et kompakt og avansert anlegg som med rette kan kalles unikt og multifunksjonelt. Her kan spesialstyrkene forberede seg for de oppdrag som de er trent for. Eksempelvis landgang fra sjø og trening i SIBO-anlegg (strid i bebodd område) eller for å finjustere sine

håndvåpen og stridsferdigheter under så realistiske forhold som mulig uten å risikere iltre klager på støyen fra naboer. For de fins ikke på Ramnes.

Og dessuten:

-Vi er veldig bevisst på å hindre lyd og støy fra skytefeltet. Her følger vi strenge regler. Bare EN gang har vi fått en sint telefon fra en mann på den andre siden av fjorden. Han klaget over et smell da vi måtte sprengte en flaske med et mistenkelig

innhold. Vi tar også godt vare på en froskedam midt i feltet og fuglelivet. Av og til får vi reinflokker på opp til 70 dyr på besøk, sier skytefeltoffiser kaptein Trond Pedersen,

Magnet

Ikke rart at skytefeltet allerede er blitt en magnet også for utenlandske spesialstyrker som på hjemmebane må ta til takke med anlegg der de får langt mindre armslag.

Armslaget for marinejegerne og

Øvingsfeltet gir meget gode muligheter for øving på alle typer oppdrag.

Orlogskaptein Jan Helge Hardersen.

minedykkerne på Ramsund er blitt desto større fordi de får skytefeltet rett utenfor forlegningene, mens kystjegerne på Trondenes bare trenger å kjøre en times tid. Kaptein Trond Pedersen fremholder at det også er en fordel at Ramnes ligger kloss opp til Evenes flyplass når det er snakk om spesialstyrker som kommer sørfra. Banene er klar for 24 timers trening i døgnet. Det ventes fullt kjørt hele året når feltet er offisielt ferdig i høst. Men Ramnes er stengt for

"vanlige" militære styrker som må holde seg til de konvensjonelle skytefelt.

Ramnes er naturligvis også avstengt for vanlige dødelige. "Offisersbladet", er det første tidsskrift som slippes innenfor piggtådgjerdene.

Start i 2003

Fungerende plasskommandant på Ramsund orlogsstasjon, orlogskaptein Jan Helge Hardersen, opplyser at Ramnes som skyte-

bane har røtter tilbake til 1904 da det var et enkelt anlegg der. Utviklingen til et spesialskytefelt startet i 2003 da ingeniørtroppene på Skjold sprengte fjellmassene ut. De ble brukt til fyllmasser på orlogsstasjonen. Deretter fikk sivile entreprenører i oppdrag å bygge infrastrukturen.

Til Afghanistan i januar – TELEMARK BA

Offisersbladet besøkte i begynnelsen av november TMBN på Rena under en ukes lang feltøvelse, som denne gang ble gjennomført mye tidligere enn normalt. Bataljonen øver kontinuerlig på sitt QRF-opppdrag, men ledelsen ønsket i år å få status litt tidligere, slik at bataljonen får god tid til eventuelt å finpusse på detaljer, før avreise til Afghanistan.

Tekst & foto: Einar Holst Clausen

Ute i felten ble jeg møtt av oberst Aril Brandvik, som er sjef brigade Nord. Brandvik var på Rena som øvingsleder under TMBNs feltøvelse. Det var en meget fornøyd brigadesjef som møtte Offisersbladet, rett før to helikoptre fra 339 skvadron på Bardufoss kom dundrende inn over tretoppene med soldater fra det mekaniserte infanterikompaniet som lå

i oppmarsjområdet, en kilometer fra et fiendtlig område. Brandvik fortalte om det høye nivået til de vervede soldatene i TMBN, og fordelene med dette, da de kun trenger spissing inn mot oppdraget, fordi grunnferdighetene allerede er på plass.

Lenger inne i skogen, sammen med sine soldater og sitt befall, traff jeg kompanisjefen for det mekaniserte infanterikompaniet, major Jan Helge Dale. I tillegg til vanlige soldatferdigheter, øver Dale i løpet av øvelsen sitt kompani i å operere om

natten, ved hjelp av lysforsterkningsutstyr, både til fots og med kjøretøy. Kompaniet må også lære seg å håndtere det nye og pansrede IVECO feltkjøretøyet, samt alle NATO-prosedyrer som brukes i internasjonale operasjoner. I tillegg legges det i følge Dale vekt på å oppdage og unngå såkalte IED (Improved Explosive Devices), eller lettere sagt improviserte bomber. Kompanisjefen var meget fornøyd med status i sitt kompani, med god tid til nødvendig terping på detaljer før avreise.

Sjef brigade Nord, oberst Aril Brandvik, inspiserte øvelsen.

Kompanisjef mekanisert kompani, major Jan Helge Dale, er trygg på de militærfaglige kunnskapene til sine offiserer og vervede mannskaper.

Sjef TMBN, oberstløytnant Kjell Inge Bækken.

TALJON

Dale avsluttet med å ønske seg mer lysforsterkningsutstyr, slik at det finnes en viss reserve. Materiellet har tross alt en betydelig større slitasjegrad under de forholdene vi har i Afghanistan, så en meget rolig og avbalansert kompanisjef til Offisersbladet.

Sjefen for TMBN, oberstløytnant Kjell Inge Bækken, har vært ute en vinternatt før, og har solid erfaring fra tidligere oppdrag med TMBN. – Vi har trent på høyintensitetsoppdrag siden 2006, og har meget profesjonelle og dyktige soldater og befal. Bataljonssjefen kunne fortelle om en meget realistisk øvelse, med bruk av helikopter for rask innsetting i området, F-16 som fløy over området med den spesielle Panthera-pod'n med kamera som overfører sylskarpe bilder av området, til styrkene på bakken. Spennende er det også at vi i år har fem

EOD-soldater (spesialister på eksplosiver) fra Latvia, som deltar på øvelsen sammen med oss. De reiser til Afghanistan en måned før oss, og vi skal ha de i vår avdeling hele perioden der nede, sa Bækken. Han kunne også orientere om en økt satsning på informasjon til de ansattes foresatte og familie, hvor TMBN før avreise, holder gode og ærlige informasjonsmøter i Trondheim, Oslo og på Rena, for å få med så mange som mulig. – Jeg er helt trygg på at vi kommer til å løse oppdraget vårt slik det forventes, sa oberstløytnanten, som også hadde et ønske, og det var ønsket om tilstedeværelse av medisinsk personell i operasjonsområdet i Afghanistan.

Offisersbladet ønsker TMBN lykke til med det kommende QRF-oppdraget!

Herculesene på 335 skvadron I STERK MOTVIND

Siste uken i november flyttet 335 skvadron sin flyaktivitet til Leirin/Fagernes lufthavn. Planen var å ha med skvadronens to eneste operative vingerrestaurerte Herculeser, på øvelse med sine besetninger. I løpet av en uke i snøføyka skulle skvadronen øve på alt fra nattflyging, formasjonsflyging, instrumentflyging, taktisk/lavtflyging og taktisk henteoppdrag av spesialstyrker på Rena.

Tekst & Foto: **Einar Holst Clausen**

Kanskje litt typisk for dagens situasjon på 335 skvadron, så var det kun én Hercules som landet på Fagernes lufthavn. Den andre ble nemlig stående igjen på Gardermoen med tekniske problemer, og kom aldri opp til Fagernes. Offisersbladet besøkte skvadronens personell på Leirin torsdag, og fikk være med på dagens planlagte øving. På papiret sto det taktisk flyging (lavtflyging), og øving på rask innlasting av spesialstyrker fra kortbanen

på Rena. Det så jo spennende ut for en skrivende landkrabbe! Men skuffelsen ble stor da fartøysjefen kaptein Ken Wiik, rett før sin brief til mannskapet, fikk melding fra Rena om at de ikke hadde klart å rydde flystripa etter alt snøfallet. Men slikt blir ikke det erfarne mannskapet stresset av, for de har de siste årene blitt vant til at ikke alt går som planlagt. Derfor justerte de umiddelbart sin "flightplan", og det ble i stedet en drøy tre timers tur til Rygge, Stavanger og Bergen, med innlagt lavtflyging over ikke bebodde områder, samt flere landinger (også

instrumentlandinger gjennom tett skydekke).

Før vi tok av fra Fagernes, var det forresten litt spesielt å være vitne til at tre av bakkemannskapene gikk rundt på vingene og kostet av et 20 cm snølag, og skrapet av litt is her og der. Med andre ord en enkel, men grei "de-icing" før avgang. Redaktøren ble etter hvert godt plassert på et sete bakerst i cockpit, med god oversikt, og ikke minst utsikt. Det ble en tur som var lærerik og samtidig betryggende. For det koordinerte samarbeidet mellom fartøysjef, co-pilot,

maskinist og navigatør/systemoperatør, sørget for at dette store transportflyet med over 20.000 hestekrefter, lystret det minste vink. Man skal heller ikke glemme de to "loadmasterne" som har full kontroll på teknikken i lasterommet (med eventuell last). Men det blir nok en god stund til skvadronen kan påta seg operative oppdrag. For skvadronen har de siste årene så og si vært uten sine Herculeser, på grunn av vingefornyelse i Canada, samt en rekke andre tekniske problemer. Med de fleste flyene på bakken, og så få produserte flytimer, mister pilotene og mannskapene

sin operative status, og er på såkalt øvingsstatus. De kan da ikke utføre reelle/ skarpe oppdrag verken her hjemme, eller eksempelvis i internasjonale operasjoner. Slikt kan etter min mening være frustrerende, og kanskje også ødeleggende på et skvadronsmiljø. Uansett tidligere og nåværende problemer, møtte jeg overraskende nok bare positive mennesker på Leirin. De fleste hadde tro og håp om bedre tider. Men på egen bekostning må jeg bare tilføye at det nå er på høy tid at situasjonen bedrer seg for 335 skvadronen.

FAKTA:

Status over Herculesene:

1 flygbart med nye vinger

1 med nye vinger med tekniske problemer

1 med gamle vinger på service på Gardermoen

1 på vei hjem fra Canada med nye vinger

1 med gamle vinger som kanskje skal gis bort til Flymuseet

1 som står i Canada under vingecombygging

Ett C-130 J er ventet til skvadronen i november 2008

Ett kommer i januar 2009

To i løpet av 2010

Co-pilot løytnant Rune A. Johansen og navigatør løytnant Minorv Jensen på vei ut til flyet med sine BFO-termokrus.

Fra cockpitmiljøet med fartøysjef til venstre, co-pilot til høyre og maskinisten bak disse.

Navigator løytnant Minorv Jensen bretter og limer kart før take-off.

► Trenger dere litt hjelp med mitt spesialbrettede kart, spør navigator.

◄ Hele mannskapet går gjennom dagens oppdrag/ flyrute på kartet.

▼ Loadmasterne klargjør og har full kontroll på alt i lasterommet.

Tilbake på Leirin er det tid for debrief.

Afghanistan: TVIL OM ÅRSÅK TIL

Av **John Berg**, forsvarsanalytiker

Når sivile tap inntreffer i Afghanistan, oppstår det lett tvil om årsak og ansvar. Den afghanske hæren er i fremgang, men språkproblemer er den største barrieren i opplæringen av hæren.

Nestkommanderende ved NATOs Joint Force Training Centre i Kabul, den polske general Ryszard Wisniewsky, sa i høst at språktrening, spesielt i engelsk, er den mest akutte prioriteten, selv om mangel på moderne våpen og utrustning også er et følbart problem. Engelskkunnskapene blant afghanske offiserer og underoffiserer er så dårlige at det til og med er et problem å plukke ut de beste kandidatene for språk-opplæring og tekniske kurs, sa han. I år har

det kommet en del utstyr til den afghanske hæren, fra bl.a. Sveits, Tyrkia, Ungarn, Slovenia, Litauen og Montenegro.

Sivile tap

Det er en sammenheng mellom mangel på styrker på bakken og sivile tap, sa Commander Allied Joint Force Command Brunssum, general Egon Ramms, noe senere i høst. Mangel på bakkestyrker fører til større avhengighet av flystøtte, noe som forårsaker de største sivile tapene. Når slike tap bidrar til at NATO-land nøler med å sende flere styrker, blir operasjonene enda mer avhengige av flystøtte og det utvikler seg en ond sirkel, sa han. Dette vet fienden å utnytte gjennom sin propaganda.

Sivile tap trenger imidlertid ikke bare bli forårsaket av utstrakt bruk av flystøtte.

Operasjon "Battle of Chora" i Uruzgan i sommer begynte med at Taliban angrep en del utsatte landsbyer på et tidspunkt da det bare var forholdsvis små nederlandske styrker og afghanske sikkerhetsstyrker i området, dette til tross for at et angrep var ventet. Den nederlandsk-australske Task Force Uruzgan ble deployert til området med nærmere 500 mann, med støtte fra bl.a. F-16 kampfly og Apache angrepshelikoptre. Lokalbefolkningen ble oppfordret over høyttaler til å rømme området, noe mange ikke gjorde. Taliban myrdet et antall sivile og brukte andre som menneskelige skjold. Etter tre dagers harde kamper var Taliban slått og det ble funnet "flere dusin" døde sivile.

Diskusjon

President Hamid Karzai kritiserte først

SIVILE TAP

nederlandernes bruk av 155mm/52 kal. PzH2000 feltartilleri fra Camp Holland ca tre mil sørvest for Chora. Senere gikk han imidlertid tilbake på dette. En afghansk regjeringsrapport frikjenner også nederlenderne, mens en rapport fra FNs UNAMA (UN Assistance Mission in Afghanistan) og Den afghanske menneskerettighetskommisjon, som synes å være bare delvis offentlig, hevdes å komme ut med at flystøtte og artilleri var hovedårsak til de sivile tapene.

Også ISAFs sjef, den amerikanske general Dan McNeill, kritiserte nederlenderne for utstrakt bruk av artilleri, ofte uten fremskutte observasjonsposter. NATO hevder at nederlenderne opptrådte innenfor Genevekonvensjonens ramme. En nederlandsk regjeringsrapport fastslår at artilleriild bl.a. ble brukt i to timer en natt under kampene, mot forhånds-

plottede mål og sannsynlige Taliban forsyningsruter. For å redusere risikoen for sivile tap ble det skutt bare én granat mot hvert mål.

Afghansk fremgang

Tross språkproblemer er den afghanske hæren i fremgang, hevder NATO. Afghan National Army (ANA) hadde per oktober nærmere 50.000 mann ferdig trent og nærmet seg raskt målet på 70-80.000 mann. Kommandostyrker er trent til et forholdsvis høyt nivå. Deserteringene går raskt ned og andelen som fornyer utløpte kontrakter opp.

Men det er betydelig mangel på ISAF liaison og rådgiverteam. Antall afghanske kandaker (bataljoner) som hadde slike team per oktober var ca. 20, mens behovet på dette tidspunktet var 46. Behovet vil raskt øke til 60 og deretter til 100.

Stabsjef ISAF, generalmajor Bruno Kasdorf, var imidlertid optimist i høst og mente at NATO bare trenger noen få år til for å etablere stabilitet over hele landet, avhengig av i hvilken grad den afghanske hæren og sikkerhetsstyrkene klarer å ta over. Taliban taktikk begynner å vise tegn til desperasjon, sa han. Taliban rekrutterer imidlertid fortsatt godt og betaler bedre enn den afghanske regjeringen.

Et problem er fremdeles mangel på ISAF styrker, dårlig koordinert kommando og kontroll mellom styrker fra forskjellige nasjoner og manglende standardisering av utstyr, med andre ord manglende interoperabilitet. Mot en mer avansert fiende ville dette vært et stort problem.

Befalets Fellesorganisasjon søker forhandlingsleder tariff

BFO er Norges største tjenestemannsorganisasjon for militært personell. Ca 5000 tjenestegjørende medlemmer, og ca 9000 medlemmer totalt gjør BFO til den nest største organisasjon i Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund Stat. BFO er partipolitisk uavhengig, og har medlemmer i alle aldre og gradsnivåer. BFO har en demokratisk struktur, bygget på lokal tilstedeværelse gjennom mer enn 50 lokalforeninger i 5 regioner, kombinert med en ressurssterk sentral administrasjon. Som arbeidstakerorganisasjon er BFO opptatt av hva vi oppnår i arbeidet med å ivareta medlemmenes økonomiske og sosiale rettigheter.

BFO lyser med dette ut ledig stilling som forhandlingsleder innenfor tariffområdet, og søker en aktiv, engasjert, initiativrik og humørfylt person til stillingen. Stillingen hjemler permisjon uten lønn fra fast stilling i Forsvaret (jfr HA/TA § 35).

- Du bør trives midt i begivenhetene, og beholder roen i stressede situasjoner, samt ha evne til å få unna det som haster mest
- Som forhandlingsleder må du ha interesse for, og kjenne deg trygg i forhandlingssituasjonen
- BFO søker etter deg som har lyst på nye utfordringer i et dynamisk, hektisk og stimulerende miljø
- Du har god kunnskap om Forsvarets organisasjon, og helst erfaring som tillitsvalgt
- Du må ha evner til samarbeid, og utvikling i team
- Du må også ha evner til å hevde, og stå for egne meninger

Til vervet ønskes en initiativrik person som finner utfordringer innenfor blant annet disse arbeidsområdene:

- drøftinger og forhandlinger med våre motparter
- opplæring og kompetanseheving
- behandling av enkeltsaker
- Grunnet BFOs samlede teamkompetanse oppfordres spesielt kvinner og offiserer fra Sjøforsvaret om å søke.

Må krav:

Du er yrkesoffiser med interesse for og/eller erfaring fra tariffområdet. Utdanningskrav er GOU/tilsvarende. Variert tjeneste herunder personelltjeneste.

Ønskelige krav:

Det er ønskelig med VOU/Tilsvarende. Stabstjeneste på høyere nivå. Tjeneste i INTOPS. Erfaring fra tillitsvalgtarbeid.

Tjenestevilkår

- stabstjeneste tilsvarende seksjonsleder i sentral stab
- store muligheter for egenutvikling i et spennende og utfordrende fellesskap
- lønn og tillegg etter avtale

Arbeidssted

Kontorplassering vil være BFOs sekretariat pt Karl Johansgate 12.

Kontakt

Spørsmål om vervet kan rettes til:

Forhandlingsleder
Jimmy Bjerkansmo,
tlf 23 10 02 37/+47 932 08 717 (faglige spørsmål)

Sekretariatsleder
Arild Helgesen,
tlf 23 10 02 47/+47 934 99 445 (adm spørsmål)

Søknad med kort CV og tjenesteuttalelser for de tre siste årene sendes til: post@bfo.no

eller i vanlig post til:

BFO

Karl Johansgt. 12J, 0105 Oslo

Merk da konvolutten; Forhandlingsleder tariff.

Søknadsbehandling og -frist

BFO har egen tilsettingsprosess bygget på Forsvarets innretning, og intervju må påregnes.

Søknadsfrist til denne stillingen er 1. Januar 2008, med tiltredelse senest 1. Mai 2008.

MOTVIRKER BRAKKESYKE:

DU FÅR BILLIGERE BENSIN

BARE VI FÅR
HA LOGOEN VÅR
PÅ KORTET DITT

Som medlem i **Befalets Fellsorganisasjon** får du 38 øre i rabatt pr. liter bensin og diesel (på pumpepris) og 20 % rabatt på bilvask. Kortet har ingen årsavgift.

Med Esso MasterCard kan du handle varer og tjenester og få inntil 45 dagers rentefri kreditt. Kortet kan brukes på alle MasterCard brukersteder over hele verden. Du får rabatt på drivstoff og bilvask hos Esso og du betaler ingen årsavgift! Klikk deg til dine medlemsfordeler på www.ys.no/medlemsfordeler og last ned søknadsskjemaet.

Vi kjenner livet på veien.

B Returadresse:
Offisersbladet
Karl Johansgate 12J
0105 OSLO

B-Economique
NORGE

**NH
90**

THE NEW REFERENCE FOR THE ARMED FORCES

NEW, SAFE & SURVIVABLE

A new generation Medium class helicopter, carbon fibre fuselage, high level of system integration and modularity, fly-by-wire controls for enhanced manoeuvrability, large cabin with rear ramp, high level of safety and survivability.

FLEET STANDARDISATION

The two main Naval (NFH) and Transport (TTH) versions share a common basis.

The NH90 has been chosen as the Standard Helicopter by 14 Countries for Army Aviation, Air Forces and Navies needs. Norway is one of these Countries that have selected the NH90 NFH for their naval applications.

MULTIMISSION HELICOPTER

Comprehensive Mission Equipment packages allowing an unequalled range of operations such as Anti Surface/Submarine warfare, Tactical Transport, Land and Sea SAR/C-SAR, Special Operations, Utility and Peace keeping.

INTEROPERABLE AND DEPLOYABLE WORLDWIDE

The NH90 is easily deployable and can operate in all environments, by day/night and adverse weather conditions with enhanced mission reliability and unbeatable maintainability in the field.

LONG-LASTING ASSET

The NH90's modern platform and system technology will provide real operational advantages for the next 30 years with significant growth potential capabilities.

DELIVERIES STARTED

The first deliveries of the NH90 Tactical Transport Helicopters started in December 2006 with the German Army Aviation.

